

ปัญหากฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบ
เพื่อความซื่อตรงโปร่งของสินค้า : ศึกษากรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่

สายชล บุญคงมาก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมมยงค์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2565

**LEGAL PROBLEMS CONSUMER PROTECTION IN LIABILITY
FOR DEFECTS IN GOODS: CASE STUDY OF
THE PRODUCT AS A NEW CAR**

SAICHON BOONKONGMAK

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws**

Department of Law

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

2022

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหากฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบพร้อม
ของสินค้า: ศึกษากรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่

เสนอโดย นายสายชล บุญคงมาก

สาขาวิชา นิติศาสตร์

หมวดวิชา กฎหมายเอกชนและกฎหมายธุรกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ โชคเหมาะ

ได้พิจารณาเห็นชอบ โดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ วรวิไล เทพทอง)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ โชคเหมาะ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธี อยู่สถาพร)

.....กรรมการ

(อาจารย์ธีรวัฒน์ จันทร์สมบูรณ์)

คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ รับรองแล้ว

.....คณบดีคณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนเชื้อสกุล)

วันที่ ๒๗ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหากฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า : ศึกษากรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่
ชื่อผู้เขียน	สายชล บุญคงมาก
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ภูมิ โชคเหมาะ
สาขาวิชา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ ศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ของต่างประเทศและประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคและความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ของประเทศไทยที่เหมาะสมและสอดคล้องกับนานาประเทศ

ผลการศึกษาพบว่า ควรมีการตรากฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดในความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ไว้เป็นการเฉพาะ โดยมีสาระสำคัญคือ ผู้ซื้อต้องให้ออกสแก๊ผู้ขายในการซ่อมแซมสินค้าให้ก่อนตามสมควร ผู้ซื้อมีสิทธิเรียกให้มีการเปลี่ยนรถคันใหม่ให้แก่ผู้ซื้อ หรือให้ผู้ขายรับซื้อคืนพร้อมชำระค่าเสียหายที่เกิดจากการนำรถเข้าซ่อมตามสมควร หากเป็นไปตามข้อกำหนดข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้ (1) การซ่อมเพื่อแก้ไขในเรื่องเดียวกันตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป และกรณีความชำรุดบกพร่องของรถยนต์ อาจจะก่อให้เกิดการเสียชีวิตหรือบาดเจ็บสาหัสขณะขับขี่ (2) ผู้ขายทำการซ่อมเพื่อแก้ไขในเรื่องเดียวกันตั้งแต่ 4 ครั้งขึ้นไปในเรื่องความไม่เป็นไปตามมาตรฐานของรถยนต์ (3) รถยนต์ไม่สามารถใช้งานได้อันเนื่องมาจากการต้องนำรถเข้าซ่อมแซมด้วยเหตุของการชำรุดบกพร่องรวมแล้วมากกว่า 30 วันนับแต่วันที่ส่งมอบรถยนต์ให้แก่ผู้ขาย และเมื่อขยายเวลาไปอีกเกินกว่า 30 วัน ก็ยังไม่สามารถซ่อมเสร็จตามกำหนดได้ เนื่องจากสภาพของรถยนต์เกินความสามารถในการซ่อมของผู้ขาย ควรมีการเพิ่มเติมมาตรา 472/1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เรื่องความรับผิดเพื่อชำรุดบกพร่อง โดยกำหนดให้ความชำรุดบกพร่องของรถยนต์ที่เกิดขึ้นภายใน 6 เดือน นับแต่วันส่งมอบสินค้า ให้สันนิษฐานว่าเป็นความ

ชำระคบกพร่องที่มีอยู่ก่อนวันที่มีการซื้อขายหรือส่งมอบสินค้าและผู้ขายสินค้าต้องรับผิดชอบ ทั้งนี้ ความรับผิดชอบดังกล่าวได้แก่ การซ่อมแซมสินค้า การเปลี่ยนสินค้า การชดเชยค่าเสียหายอันมีผลต่อเนื่องมาจากการใช้สินค้าที่มีความชำรุดบกพร่องนั้นแก่ผู้ซื้อ หรือกรณีที่ผู้ขายยังมีได้แก้ไขซ่อมแซมสินค้าให้สามารถใช้งานได้เหมาะสมแก่ประโยชน์อันมุ่งจะใช้เป็นปกติหรือเป็นประโยชน์ที่มุ่งหมายโดยสัญญาผู้ซื้อจะมีสิทธิในการยึดหน่วงราคาสินค้าไว้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนได้ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคร่วมกับสมาคมอุตสาหกรรมยานยนต์ไทย จัดตั้งศูนย์ระงับข้อพิพาทในอุตสาหกรรมยานยนต์ขึ้น โดยตั้งอนุญาโตตุลาการขึ้นเพื่อทำหน้าที่ชี้ขาดข้อพิพาทด้านยานยนต์ระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย และศาลมีอำนาจบังคับไปตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการนั้น

คำสำคัญ: ความรับผิดชอบ, ความชำรุดบกพร่องของสินค้า, รถยนต์ใหม่

Thesis Title	Legal Problems Consumer Protection In Liability for defects in goods: Case Study of the Product is a New Car
Author	Saichon Boonkongmak
Thesis Advisor	Associate Professor Poom Chokmoh, Ph.D.
Department	Law
Academic Year	2021

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to study the background. Concepts and theories on consumer protection in liability for defects in new car products. Study the legal measures on consumer protection in liability for defects in new car products in foreign and Thailand. To analyze legal problems related to consumer protection in liability for defects in new car products. and to suggest guidelines for solving problems related to consumer protection laws in liability for defects in new car products of Thailand that are appropriate and consistent with international.

The results showed that There should be a specific law to protect consumers against defect liability of new car products. The important thing is The Buyer must give the Seller a reasonable opportunity to repair the Product in advance. The buyer has the right to request a replacement for a new vehicle for the buyer. or have the seller buy it back and pay for the damage caused by bringing the car in for repairs as appropriate If one of the following requirements that : (1) Two or more repairs to correct the same matter. and in the case of car defects May cause death or serious injury while driving. (2) The seller repairs the same matter since 4 or more for non-standards of the vehicle. (3) The Motor Vehicle is not usable due to the need for repair due to defect for a total of more than 30 days from the date of delivery of the Motor Vehicle to the Seller. And when the time is extended for more than 30 days, it still cannot be repaired as scheduled. Because the condition of the car exceeds the seller's ability to repair. Should be added Section 472/1 of the Civil and Commercial Code. About Liability for defects. By specifying that the defect of the car occurs within 6 months from the date of delivery of the product. It shall be presumed to be a defect which existed prior to the date of purchase or delivery of the goods and the seller of the goods shall be liable. Such liability includes: repair of goods

product replacement Indemnification for damages resulting from the use of the defective Product to the Buyer. or in the case the seller has not repaired the goods so that it can be used appropriately for the purpose of normal use or the benefits intended by the contract, the buyer has the right to withhold the price of the goods, whether in whole or in part. In addition, the Office of the Consumer Protection Board and the Thai Automobile Industry Association should to set up a dispute resolution center in the automotive industry. by setting up an arbitrator to arbitrate automotive disputes between buyers and sellers. and the court has the power to enforce the arbitral award.

Keywords: liability, product defect, new car.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ โดยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. ภูมิ โชคเหมาะ ได้สละเวลาอันมีค่ายิ่งเพื่อรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อคอยกำกับดูแลและให้คำแนะนำผู้วิจัยตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณและจารึกพระคุณนี้ไว้ในความทรงจำอย่างมีรู้ลืมเถิดว่าความสำเร็จครั้งนี้เกิดขึ้นได้ด้วยความกรุณาจากท่านอาจารย์ นอกจากนั้น ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการอื่นๆ อันประกอบด้วยรองศาสตราจารย์ วรวิมล เทพทอง ประธานกรรมการ อาจารย์ธีรวัฒน์ จันทรมบูรณ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุธี อยู่สถาพร กรรมการ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขและให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ที่มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ในการประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทางกฎหมายและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมชาย บุญคงมาก ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำมาตลอด และขอขอบคุณผู้เขียนหนังสือทุกท่านที่ได้อ้างอิงไว้ในบรรณานุกรม

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณพ่อประคอง บุญคงมาก คุณแม่อวยพร บุญคงมาก ผู้ให้การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด จนส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงสมเจตนารมณ์ด้วยดีทุกประการ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

สายชล บุญคงมาก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	6
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	6
1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. ความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบ ความชำรุดบกพร่องของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่.....	8
2.1 ความเป็นมาเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบ ความชำรุดบกพร่องของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่.....	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบ ความชำรุดบกพร่องของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่.....	11
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้า.....	15
2.4 บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคในการใกล้เคียง ข้อพิพาทสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่.....	17
3. มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบ ความชำรุดบกพร่องของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ของต่างประเทศและประเทศไทย....	22
3.1 กฎหมายต่างประเทศ.....	22
3.2 กฎหมายประเทศไทย.....	43
3.3 เปรียบเทียบการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ความชำรุดบกพร่องของสินค้า.....	58

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ปัญหากฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้ากรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่.....	65
4.1 วิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภคเมื่อสินค้า มีความชำรุดบกพร่อง.....	65
4.2 วิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับข้อสันนิษฐานระยะเวลาที่สินค้าเกิดการชำรุดบกพร่อง และมาตรการอื่นๆที่ใช้กับเรื่องความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของสินค้าทั่วไป.....	74
4.3 วิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากสภาพสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง.....	77
5. บทสรุป และข้อเสนอแนะ.....	81
5.1 บทสรุป.....	81
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	85
ประวัติผู้เขียน.....	90

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รถยนต์ ได้กลายเป็นปัจจัยหนึ่งในการดำรงชีวิตของคนในปัจจุบัน เพื่อให้การเดินทางสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันรถยนต์เป็นสินค้าที่มีราคาแพง ดังนั้นผู้ซื้อจึงคาดหวังในคุณภาพของสินค้า แต่รถยนต์กลับเป็นสินค้าประเภทหนึ่งที่ผู้บริโภคไม่อาจทำการตรวจสอบคุณภาพของสินค้าได้โดยละเอียดในขณะที่มีการซื้อสินค้าได้ เพราะผู้บริโภคส่วนใหญ่ไม่ได้มีความชำนาญเกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไกต่างๆ ทำให้มีหลายกรณีที่เกิดขึ้นแม้จะเป็นการซื้อรถยนต์ใหม่ แต่ผู้บริโภคกลับไม่ได้รับสินค้าที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการ เช่น ผู้บริโภคคนหนึ่ง ซื้อรถยนต์ใหม่ยี่ห้อโตโยต้า รุ่นไฮลักซ์รีโว่ ร็อคโค เค็บส์คันหนึ่ง แต่เมื่อนำมาใช้งานไปเพียงหนึ่งเดือน กลับปรากฏว่าต้องนำเข้าสู่ศูนย์บริการไปแล้วถึง 4 ครั้ง เนื่องจากมีอาการสั่นทั้งคัน รวมถึงทั้งคนขับและผู้โดยสารมีอาการหูอื้อ วิงเวียนศีรษะ จึงขอให้ศูนย์เปลี่ยนรถคันใหม่ให้ แต่ได้รับการบ่ายเบี่ยงตลอดเวลา¹ เช่นเดียวกับผู้บริโภคอีกรายหนึ่ง ซื้อรถยนต์ยี่ห้อ ซีอาร์-วี ป้ายแดงแล้วเกิดปัญหาสตาร์ทไม่ติด รวมทั้งไม่ได้รับการดูแลจากผู้จัดจำหน่ายเท่าที่ควร จึงทำการประท้วงด้วยการทุบรถของตนเองต่อหน้าสื่อมวลชนส่งผลให้เป็นกระแสข่าวโด่งดังไปทั่วโลก²

ทั้งนี้ ข้อมูลจากกองคุ้มครองผู้บริโภคด้านฉลาก สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งรวบรวมสถิติข้อมูล 10 อันดับข้อร้องเรียนสินค้าและบริการประจำปี พ.ศ. 2563 พบว่าข้อร้องเรียนเกี่ยวกับยานพาหนะ ประเภทสินค้ารถยนต์ใหม่ เป็นเรื่องที่ถูกร้องเรียนมากที่สุดจำนวน 463 ราย จากจำนวนผู้ร้องเรียนทั้งหมด 1,059 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.72 ของข้อร้องเรียนทั้งหมด นับว่าเป็นสินค้าที่มีการร้องเรียนมากกว่าสินค้าประเภทอื่นอย่างมีนัยสำคัญ³ แสดงให้เห็น

ถึงปัญหาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านรถยนต์ใหม่มีมาอย่างต่อเนื่อง⁴

---

¹ นิตยสาร เฮลท์แมก, “ประกาศทุบรถ “Rocco,” หน้าโชว์รูม ไม่พอใจรถป้ายแดง เดือนเดียวส่งซ่อม 4 ครั้ง,” สืบค้นเมื่อวันที่ 14 เมษายน 2565, จาก <https://community.headlightmag.com/index.php?topic=68441.0>

² นุสรรา เงินเจริญ, “ทุบรถ สะเทือนอุตสาหกรรม,” นิตยสารฟอร์มูล่า, น. 12 (มีนาคม 2548).

³ นุชกร วิทยานุกรณ์, “บทวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบเพื่อความซื่อสัตย์ของสินค้า พ.ศ. .... (Lemon Law),” วารสารวุฒิสภา, น. 12 (ธันวาคม 2563).

⁴ สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค ได้มีความพยายามเสนอกฎหมายใหม่ เพื่อนำมาใช้สำหรับความรับผิดชอบเพื่อความซื่อสัตย์ของสินค้าเป็นการเฉพาะ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบเพื่อความซื่อสัตย์ของสินค้า พ.ศ. .... ซึ่งกฎหมายฉบับนี้เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน

ถึงแม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายให้ความคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้าไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่บทบัญญัติดังกล่าวเหมาะสมที่จะนำมาใช้บังคับกับการซื้อขายสินค้าโดยทั่วไป แต่ไม่เหมาะสมกับสินค้าที่ไม่มีความซับซ้อนในการผลิต ขณะที่รถยนต์เป็นสินค้าที่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในกระบวนการผลิตสินค้าและมีขั้นตอนการผลิตที่สลับซับซ้อน ทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถพบเห็นความชำรุดบกพร่องในขณะที่มีการรับมอบสินค้า ดังนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยความรับผิดเพื่อชำรุดบกพร่องของทรัพย์สินจึงไม่เหมาะสมกับการนำมาบังคับใช้กรณีการเช่าซื้อรถยนต์ใหม่

อนึ่ง เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่นี้ กระทรวงอุตสาหกรรม ได้มีมติให้ดำเนินการแก้ไขและการป้องกันปัญหา เป็น 3 แนวทางคือ แนวทางแรก มอบหมายให้สถาบันยานยนต์ไปหารือกับผู้ผลิตรถยนต์ทุกค่าย ในการจัดตั้งสายด่วนรับเรื่องร้องเรียนหรือ คอลล์ เซ็นเตอร์ (Call Center) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการรับเรื่องร้องเรียนและให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้รถยนต์ แนวทางที่สอง การตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยคุณภาพรถยนต์ โดยมีอำนาจหน้าที่สำคัญคือ การรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับคุณภาพยานยนต์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการให้คำวินิจฉัยตามเหตุผลทางเทคนิค และข้อแนะนำในการดำเนินการแก้ไขปัญหาตามหลักการที่กำหนดขึ้น และแนวทางสุดท้าย มอบหมายให้สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ดำเนินการร่างกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับยานยนต์ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวจะนำกฎหมายของสหรัฐอเมริกามาใช้เป็นแนวทาง ได้แก่ กฎหมายที่เรียกว่า เลมอน ลอว์ (Lemon Law) เป็นกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งบังคับให้ผู้ผลิตต้องดำเนินการซ่อมแซมรถยนต์ที่มีข้อบกพร่องให้เป็นไปตามพันธกรณีของการรับประกันที่ผู้ผลิตรถยนต์ได้กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากนี้ กรณีรถยนต์มีข้อบกพร่องและผู้ผลิตมีความพยายามซ่อมแซมตามความเหมาะสมเป็นจำนวน 4 ครั้งหรือมากกว่าแล้วยังไม่สามารถแก้ไขได้ ผู้ผลิตต้องเปลี่ยนรถให้แก่ผู้บริโภคทันที หรืออาจคืนเงินให้ โดยหักค่าเสื่อมตามระยะเวลาการใช้งานจริง แต่ทั้งนี้รถยนต์คันดังกล่าวจะต้องซื้อไปเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี หรือใช้

2560 และมีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว ความคืบหน้าในปัจจุบัน ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา และเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นับตั้งแต่วันที่ 10 มิถุนายน 2563 ถึงวันที่ 25 มิถุนายน 2563 อย่างไรก็ตาม กฎหมายฉบับดังกล่าวเป็นกฎหมายที่มีกำหนดขึ้นเพื่อใช้บังคับแก่กรณีการเช่าซื้อรถยนต์ใหม่เป็นการเฉพาะ เป็นเพียงบทกฎหมายที่จะนำมาบังคับใช้กับความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าทั่วไปเท่านั้น.

งานไปแล้วไม่เกิน 12,000 ไมล์ หรือประมาณ 20,000 กิโลเมตร⁵ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนี้ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ยังไม่มีร่างกฎหมายที่นำมาใช้คุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่แต่ประการใด

ดังนั้นกฎหมายที่มีผลบังคับใช้กับการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้ากรณีการซื้อรถยนต์ใหม่จึงยังคงเป็นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งมีข้อพิจารณาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภคเมื่อสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง

มาตรา 472 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้บัญญัติว่า ในกรณีที่ทรัพย์สินซึ่งขายนั้นชำรุดบกพร่องอย่างหนึ่งอย่างใด อันเป็นเหตุให้เสื่อมราคาหรือเสื่อมความเหมาะสมแก่ประโยชน์อันมุ่งจะใช้เป็นปกติที่ดี ประโยชน์ที่มุ่งหมายโดยสัญญาที่ดี ท่านว่าผู้ขายต้องรับผิดชอบ

อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดแต่เพียงกว้างๆเท่านั้นว่าผู้ขายต้องรับผิดชอบ แต่ไม่ได้มีการกำหนดว่า การรับผิดชอบนั้นจะเป็นการรับผิดชอบในลักษณะใด

ในเรื่องดังกล่าว รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ ปรกติ ได้อธิบายสรุปขอบเขตของความรับผิดชอบของผู้ขายตามมาตรา 472 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไว้ว่า ความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของผู้ขายนั้น แท้จริงก็คือ ความรับผิดชอบเพื่อการไม่ชำระหนี้ นั่นเอง เพราะหนี้ตามสัญญาซื้อขายนั้นมิได้จำกัดอยู่เพียงเรื่องการโอนกรรมสิทธิ์และการส่งมอบทรัพย์สินเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงหนี้ในการส่งมอบทรัพย์สินให้ตามความประสงค์อันแท้จริงของคู่สัญญาด้วย เมื่อทรัพย์สินที่ขายมีความชำรุดบกพร่องก็ถือว่าผู้ขายไม่ชำระหนี้ และผู้ซื้อย่อมมีสิทธิทำนองเดียวกับกรณีที่ถูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามหลักในเรื่องหนี้-หลักทั่วไปและในเรื่องสัญญา นั่นคือ สิทธิที่จะบอกปิดไม่รับชำระหนี้ ตามมาตรา 230 สิทธิที่จะเรียกให้ผู้ขายชำระหนี้โดยปราศจากความชำรุดบกพร่องตามมาตรา 213 สิทธิที่จะเรียกค่าเสียหาย ตามมาตรา 213 และมาตรา 215 สิทธิที่จะเลิกสัญญา ตามมาตรา 387 สิทธิในการยึดหน่วงราคาที่ยังไม่ได้ชำระตามมาตรา 488⁶

อนึ่ง รถยนต์เป็นสินค้ามีผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้ ดังนั้น เมื่อเกิดการชำรุดบกพร่อง ผู้ซื้อมักไม่มีความมั่นใจในคุณภาพของสินค้า เช่น ผู้ซื้อรถยนต์คันหนึ่งออกรถใหม่ป้ายแดงแต่ขับมาได้ระยะทางเพียง 11 กิโลเมตร คันเร่งกลับไม่สามารถใช้งานได้ ทำให้รถจอดเสียกลาง

⁵ นุสรนา เงินเจริญ, *เพิ่งอ้าง*, น. 3.

⁶ กิตติศักดิ์ ปรกติ, *ความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องในสัญญาซื้อขาย : ผลงานวิจัยเสริมหลักสูตร*, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2561), น. 41.

ถนนซึ่งเสี่ยงต่ออุบัติเหตุเป็นอย่างยิ่ง⁷ ดังนั้น จึงก่อให้เกิดสิทธิของผู้ซื้อที่จะเรียกให้ผู้ขายชำระหนี้ โดยปราศจากความชำรุดบกพร่องตามมาตรา 213 แต่ก็ไม่มีความชัดเจนว่า ผู้ซื้อจะเรียกให้ผู้ขายชำระหนี้ที่ปราศจากความชำรุดบกพร่องนั้นได้ในลักษณะใด ดังนั้นผู้ขายจึงสามารถหลีกเลี่ยงในการชำระหนี้จากการส่งมอบสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่องนั้นด้วยวิธีการเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้แก่ผู้ซื้อได้ ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ซื้อ

2. ปัญหาเกี่ยวกับข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับระยะเวลาที่สินค้าเกิดการชำรุดบกพร่อง

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 473 ได้กำหนดแต่เพียงว่า ถ้าความชำรุดบกพร่องนั้นอันเห็นประจักษ์แล้วในเวลาส่งมอบ และผู้ซื้อรับเอาสินค้านั้นไว้โดยไม่อิดเอื้อน ให้เป็นข้อยกเว้นที่ผู้ขายสินค้าไม่ต้องรับผิดชอบ

อนึ่ง สินค้าโดยปกติทั่วไปมักสามารถเห็นความชำรุดบกพร่องได้ตั้งแต่ ณ เวลาที่มีการส่งมอบสินค้า เว้นแต่สินค้าบางประการเช่น บ้าน รถยนต์ หรือสินค้าอื่นใดที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีการผลิตในระดับสูง ความชำรุดบกพร่องจะปรากฏเมื่อใช้สินค้าไปแล้วระยะเวลาหนึ่ง จึงจะพบความบกพร่องของสินค้าซึ่งรวมถึงรถยนต์ ถึงแม้ความบกพร่องจะมีอยู่ ณ เวลาที่ส่งมอบสินค้าก็ตาม แต่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มิได้กำหนดเกี่ยวกับข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับสินค้าเกิดการชำรุดบกพร่อง ณ เวลาที่มีการส่งมอบสินค้า แต่มีอาจเห็นได้ ณ เวลานั้น ผู้ขายสินค้าควรจะรับผิดชอบภายใต้ระยะเวลาเท่าใดหลังการส่งมอบสินค้า การไม่ได้กำหนดระยะเวลาดังกล่าวเอาไว้ อาจส่งผลทำให้ผู้ขายอิดเอื้อนและไม่ยินยอมรับผิดชอบเกี่ยวกับความบกพร่องของสินค้าดังกล่าวโดยอ้างว่า สินค้ามีความชำรุดบกพร่องหลังการส่งมอบสินค้าไปแล้ว มิใช่สินค้าที่มีความบกพร่องอยู่ ณ เวลาซื้อขาย

ขณะเดียวกัน มาตรา 84 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ได้กล่าวถึงภาระในการนำสืบว่า ผู้ใดอ้างข้อเท็จจริง ผู้นั้นย่อมต้องนำสืบ ดังนั้น ภาระการนำสืบจึงต้องตกไปอยู่กับฝ่ายผู้ซื้อ ซึ่งกรณีสินค้าที่เป็นรถยนต์นั้น ผู้ซื้อมิได้มีความชำนาญอย่างเพียงพอที่จะสามารถนำสืบได้ว่า ความชำรุดของสินค้านั้นมีมาก่อนที่จะส่งมอบสินค้า ทำให้ผู้ซื้อไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการซื้อสินค้า

3. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากสภาพสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่อง

ความรับผิดชอบเกี่ยวกับกรณีสินค้ามีความชำรุดบกพร่องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น สืบเนื่องมาจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มิได้กล่าวถึงการจัดการข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากสภาพของสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่องเอาไว้ ดังนั้น ในความรับผิดชอบของผู้ขายตาม

⁷ สำนักข่าวทีนิวส์, “ออกป้ายแดงวิ่ง 11 กิโล รถพัง แดมศูนย์ไม่ยอมให้เปลี่ยนคัน,” สืบค้นเมื่อวันที่ 14 เมษายน 2565, จาก <https://www.tnews.co.th/social/498246/สาวออกรถป้ายแดง-วิ่งได้แค่-11-กิโล-รถพัง-แดมศูนย์ไม่ให้เปลี่ยนรถใหม่-จะยกเลิกสัญญาก็ต้องเสียเงิน>.

มาตรา 472 นั้น ผู้ซื้อย่อมมีสิทธิเรียกให้ผู้ขายแก้ไขความชำรุดบกพร่องได้ในลักษณะเดียวกับกรณี ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ ตามหลักในเรื่องหนี้ หลักทั่วไปและในเรื่องสัญญา กล่าวคือ มีสิทธิในการบอก บัดไม่รับชำระหนี้ ตามมาตรา 320 มีสิทธิเรียกให้ผู้ขายชำระหนี้โดยปราศจากความชำรุดบกพร่อง ตามมาตรา 213 มีสิทธิเรียกค่าเสียหายตามมาตรา 231 และมาตรา 215 มีสิทธิเลิกสัญญาตาม มาตรา 387 มีสิทธิยึดหน่วงราคาที่ยังไม่ได้ชำระตามมาตรา 488

อนึ่ง กรณีการใช้สิทธิเรียกให้ผู้ขายชำระหนี้โดยปราศจากความชำรุดบกพร่องนั้น มีหลายวิธีการที่ผู้ขายจะนำมาใช้ ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว มักเป็นการซ่อมแซมสินค้าเพื่อให้ความชำรุด บกพร่องนั้นหมดสิ้นไป อย่างไรก็ตาม กรณีสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ ผู้ซื้อและผู้ขายอาจมีความเห็น ไม่ตรงกันเกี่ยวกับสินค้าที่ซ่อมแซมนั้น เช่น ความบกพร่องในบางกรณี ไม่ได้เกิดจากสภาพของ เครื่องยนต์ เช่น กรณีของชายคนหนึ่งที่ซื้อรถยนต์ใหม่ แต่เมื่อนำรถออกไปใช้ได้เพียง 3 วัน พบมี ความผิดปกติที่ห้องโดยสาร โดยทั้งคนขับและผู้โดยสารจะมีอาการหูอื้อ วิงเวียนศีรษะ เหมือนมี อะไรมากดทับที่หัวจนไม่สามารถขับรถต่อไปได้ ซึ่งผู้ซื้อต้องนำรถยนต์เข้ามาตรวจสอบสภาพกับทาง ศูนย์รถยนต์จำนวน 4 ครั้งภายใน 1 เดือน ขณะที่ช่างประจำศูนย์แจ้งว่าไม่พบความผิดปกติของรถ นั้นหมายความว่า ผู้ขายไม่พบว่า สินค้าที่มีการส่งมอบไปนั้นมีความชำรุดบกพร่อง จึงมีข้อพิจารณา ว่า ในกรณีที่ผู้ซื้อและผู้ขายมีความเห็นไม่ตรงกันเกี่ยวกับสภาพรถ จะมีกระบวนการพิสูจน์เกี่ยวกับ สภาพของรถยนต์นั้นอย่างไร

จากความเป็นมาดังที่ผู้ศึกษาได้กล่าวมา ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะทำการศึกษา เรื่อง ปัญหากฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า : ศึกษากรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ จึงเป็นที่มาของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความเป็นมา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ ของต่างประเทศและประเทศไทย
3. เพื่อวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคและความรับผิดชอบเพื่อความชำรุด บกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความ รับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ของประเทศไทยที่เหมาะสมและ สอดคล้องกับนานาประเทศ

1.3 สมมุติฐานของการศึกษา

กฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าของประเทศไทย ปัจจุบันบัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่เนื่องจากขาดมาตรการที่จำเป็นบางประการทำให้ไม่สามารถนำมาใช้คุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ได้ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภคเมื่อสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง ปัญหาเกี่ยวกับข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับระยะเวลาที่สินค้าเกิดการชำรุดบกพร่อง และปัญหาเกี่ยวกับการจัดการข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากสภาพสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง ประกอบกับปัญหาที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ ดังนั้น หากมีการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายเกี่ยวกับ การคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ของต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสาธารณรัฐเกาหลี ก็จะทำให้ได้แนวทางที่เหมาะสม ในการนำมาใช้บัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ของประเทศไทยให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับกฎหมายของนานาประเทศมากยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษากฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการศึกษาความเป็นมา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสาธารณรัฐเกาหลี ศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ของประเทศไทยที่เหมาะสมและสอดคล้องกับนานาประเทศ

1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะทำการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Document Research) โดยศึกษาทั้งบทความทางวิชาการ แนวคิดทฤษฎีต่างๆ ด้วยทฤษฎีหมาย ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศึกษางานวิจัย วิทยานิพนธ์และการศึกษา

อิสระ ความเห็นของนักวิชาการที่มีต่อการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ รวมถึงการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ เพื่อให้ได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้สามารถนำมาบังคับใช้กับประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความเป็นมา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่
2. ทำให้ทราบมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ ของต่างประเทศและประเทศไทย
3. ทำให้ทราบผลการวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคและความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่
4. ทำให้ทราบแนวทางในการแก้ไขปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ของประเทศไทยที่เหมาะสมและสอดคล้องกับนานาประเทศ

บทที่ 2

ความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบ เพื่อความซื่อตรงของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่

รถยนต์ กลายเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการใช้ชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากผู้ต้องใช้ต้อง
ใช้รถยนต์เพื่อเป็นพาหนะในการเดินทางไปทำงานหรือไปปฏิบัติภารกิจตามที่ต่างๆ รวมถึงการไป
ท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน นอกจากนี้ รถยนต์ยังเป็นสินค้าที่มีราคาแพง หากมีการซื้อรถยนต์ใหม่
มาใช้งาน รถยนต์ดังกล่าวควรมีสภาพใหม่ ให้ความปลอดภัยแก่ผู้ใช้งานตามปกติวิสัย และไม่ควรมี
ความชำรุดบกพร่อง แต่ในปัจจุบันมีผู้ซื้อรถยนต์ใหม่จำนวนมากประสบกับปัญหาสภาพของ
รถยนต์ที่ชำรุดบกพร่องนับตั้งแต่แรกซื้อ จนทำให้การร้องเรียนเกี่ยวกับการไม่ได้รับความเป็นธรรม
ในการซื้อรถยนต์ใหม่ เป็นปัญหาสำคัญที่ร้องเรียนไปยังคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจำนวนมาก
จึงควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค กรณี
สินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาบทกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค กรณี
สินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ต่อไป โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ความเป็นมาเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบเพื่อความซื่อตรงของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่

กฎหมายแพ่งคือ กฎหมายว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของบุคคล เช่น เรื่องสภาพบุคคล
ทรัพย์สิน นิติกรรม ครอบครัว และมรดก เป็นต้น การกระทำผิดทางแพ่ง ถือว่าเป็นการละเมิดต่อ
บุคคลที่เสียหาย โดยเฉพาะไม่ทำให้ประชาชนทั่วไปเดือดร้อนอย่างการกระทำผิดอาญา ส่วน
กฎหมายพาณิชย์ คือ กฎหมายว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของบุคคล อันเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการ
เศรษฐกิจและการค้า โดยวางระเบียบเกี่ยวพันทางการค้าหรือธุรกิจระหว่างบุคคล เช่น การตั้ง
หุ้นส่วนบริษัท การประกอบกำรับขน และเรื่องเกี่ยวกับตัวเงิน (เช่น เช็ค) กฎหมายว่าด้วยการซื้อ
ขาย การเช่าทรัพย์สิน การจำนอง การจำนำ เป็นต้น

ในปัจจุบันกฎหมายแพ่งและกฎหมายพาณิชย์ของประเทศไทย ได้บัญญัติรวมเป็น
กฎหมายฉบับเดียวกัน เรียกชื่อว่า “ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” แบ่งออกเป็น 6 บรรพ คือ
บรรพ 1 ว่าด้วยหลักทั่วไป บรรพ 2 ว่าด้วยหนี้ บรรพ 3 ว่าด้วยเอกเทศสัญญา บรรพ 4 ว่าด้วย
ทรัพย์สิน บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัวและบรรพ 6 ว่าด้วยมรดก เหตุที่ประเทศไทยมีการจัดทำ
ประมวลกฎหมายโดยการนำเอากฎหมายแพ่งมารวมกับกฎหมายพาณิชย์เป็นฉบับเดียวกันคล้ายกับ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของสมาพันธรัฐสวิส โดยไม่ได้แยกเป็นประมวลกฎหมายแพ่งเล่มหนึ่งและประมวลกฎหมายพาณิชย์อีกเล่มหนึ่งดังเช่นสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐฝรั่งเศส สาธารณรัฐอิตาลี ประเทศญี่ปุ่น เพราะการค้าพาณิชย์ในขณะที่ร่างกฎหมายยังไม่เจริญก้าวหน้า อีกทั้งหลักทั่วไปบางอย่างในกฎหมายแพ่งก็สามารถนำไปใช้กับกฎหมายพาณิชย์ได้ ความจำเป็นที่จะต้องแยกกฎหมายพาณิชย์ออกจากกฎหมายแพ่งโดยจัดทำเป็นประมวลกฎหมายคนละเล่มกันจึงยังไม่มีควมจำเป็นเท่าใดนักในขณะนั้น⁸

เมื่อมีการจัดทำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ขึ้นมาบังคับใช้แล้วพบว่า ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความรับผิดเพื่อชำระคบกพร่องไว้ในบรรพ 3 ลักษณะ 1 หมวด 2 ส่วนที่ 2 ตั้งแต่ มาตรา 472 ถึงมาตรา 474 เป็นการบัญญัติหลักเกณฑ์ดังกล่าวเอาไว้อย่างกว้างๆ เกี่ยวกับขอบเขตและความหมายของความชำระคบกพร่อง ในทางหนึ่งอาจจะส่งผลให้สามารถใช้และตีความได้อย่างยืดหยุ่นตามกาลเวลา แต่ในขณะที่เดียวกันก็อาจสร้างความสับสนและก่อให้เกิดอุปสรรคในการบังคับใช้ได้เช่นกัน อีกทั้งมาตราดังกล่าวก็มีการบัญญัติไว้ นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2472 ด้วยกาลเวลาที่ผ่านมานานกับข้อเท็จจริงที่แตกต่างกันไปตามกาลเวลา ทั้งในแง่ของเทคโนโลยี ความซับซ้อนของการผลิตสินค้า พฤติกรรมของคู่สัญญา รวมถึงวิธีการดำเนินการขายสินค้าก็แตกต่างกันมาก จึงทำให้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับความรับผิดเพื่อชำระคบกพร่องของสินค้าในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่มีประสิทธิภาพ⁹

ทั้งนี้ เนื่องจากหลักกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดในความชำระคบกพร่องของสินค้าที่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีพื้นฐานมาจากเสรีภาพของบุคคลตามหลักความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา ซึ่งรัฐไม่อาจเข้าไปแทรกแซงได้ แต่ในปัจจุบัน ผู้ประกอบธุรกิจมีอำนาจการต่อรองทางเศรษฐกิจที่เหนือกว่าผู้บริโภค และได้อาศัยหลักการดังกล่าวเอารัดเอาเปรียบผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้ซื้อสินค้า ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคม อีกทั้งปัจจุบันสินค้าจำนวนมากถูกผลิตขึ้นโดยเทคโนโลยีขั้นสูงที่วิญญูชนทั่วไปไม่อาจทราบถึงความชำระคบกพร่องได้โดยง่าย ยิ่งทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบธุรกิจกับผู้บริโภคมากขึ้น¹⁰

⁸ ส่วนนิติกร มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายแพ่งและพาณิชย์,” สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2565, จาก <https://dla.wu.ac.th/th/archives/3782>.

⁹ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, “กฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความชำระคบกพร่องของสินค้า,” สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2565, จาก https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:ul_RubKiGwKJ :https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php%3Fnid%3D45968%26filename%3Dhouse2558_2+&cd=2&hl=th&ct=clnk&gl=th

¹⁰ ศิริชนก วิริยเกื้อกุล, “กฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความชำระคบกพร่องของสินค้า,” วารสาร อคาเดมี โฟกัส, น. 6 (กุมภาพันธ์ 2561).

ด้วยเหตุนี้ จึงมีแนวคิดในการจัดทำกฎหมายว่าด้วยความรับผิดในความชำรุดบกพร่องของสินค้าขึ้น โดยปรากฏขึ้นอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเมื่อปี พ.ศ. 2557 ต่อมา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือด่วนที่สุดที่ นร 0505/32363 ลงวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2558 แจ้งให้ทราบว่า สภาพปฏิรูปแห่งชาติในการประชุมครั้งที่ 58/2558 ลงวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 ได้มีข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปตามมาตรา 31 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 เรื่อง ความรับผิดต่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าและ ได้เสนอ “ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ. ....” ขึ้นเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา¹¹

ต่อมา สำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งกำกับดูแลสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ได้มีหนังสือที่ นร 0405 (ลค 1) /1099 ลงวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2558 ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อรายงานผลการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปตามมาตรา 31 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 โดยที่ประชุมเห็นสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าขึ้นบังคับใช้ในประเทศไทย โดยทบทวนเนื้อหาของรายละเอียดร่างพระราชบัญญัติให้มีความรอบคอบมากขึ้น และรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค และเพื่อให้กฎหมายสามารถบังคับใช้ได้เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง¹²

วันที่ 21 พฤศจิกายน 2560 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ. .... โดยมีหลักการคือ เป็นการกำหนดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้า อันเป็นมาตรการสำคัญทางกฎหมายที่จะคุ้มครองผู้บริโภค โดยกำหนดให้ผู้บริโภคมีสิทธิเรียกร้องให้ผู้ประกอบการธุรกิจรับผิดชอบต่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าเพิ่มเติมจากหลักทั่วไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเสนอและส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา¹³

จากนั้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้นำร่างฯที่แก้ไข เข้าสู่กระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและบุคคลรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในปี พ.ศ. 2562 ภายหลังการรับฟังความคิดเห็น ได้มีการแก้ไขชื่อของพระราชบัญญัติเป็น “ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความ

¹¹ บุญกร วิทยานุกรณ์, “บทวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ. .... (Lemon Law),” *สารคดีศึกษา*, น. 13 (ธันวาคม 2563).

¹² ศิริชนก วิริยเกื้อกุล, *เพ็ญอ้อ*, น. 6.

¹³ ศิริชนก วิริยเกื้อกุล, *เพ็ญอ้อ*, น. 7.

ชำระคบกพร่องของสินค้า พ.ศ. ....” เมื่อเดือนมิถุนายน 2563 พร้อมทั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ได้เปิดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 77 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ในปัจจุบันจะมีแนวคิดในการเสนอให้บัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดเพื่อความชำระคบกพร่องของสินค้ามาบังคับใช้เป็นการเฉพาะ เพื่อแก้ไขปัญหาลูกข่ายของกฎหมายที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยความรับผิดต่อสินค้าที่มีความชำระคบกพร่องไม่อาจนำมาบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่กฎหมายดังกล่าวก็ยังไม่ได้ประกาศใช้บังคับแต่ประการใด ดังนั้น หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดเพื่อความชำระคบกพร่องของสินค้าจึงยังเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งพบว่ายังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำมาใช้บังคับกรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ได้

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดเพื่อความชำระคบกพร่องของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่

แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เกิดขึ้นจากข้อสมมติฐานภายใต้ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่ว่า ผู้ประกอบธุรกิจและผู้บริโภคมีฐานะทางเศรษฐกิจในการต่อรองที่ไม่เท่าเทียมกัน (Unequal Bargaining Power) จึงสร้างมาตรการป้องกันและเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้บริโภค โดยมีแนวคิดทางกฎหมายที่สำคัญดังต่อไปนี้

2.2.1 หลักความรับผิดทางสัญญา

หลักความรับผิดทางสัญญา (Privity of Contract) มีวิวัฒนาการมาจากทฤษฎีของนิติกรรม ซึ่ง สัญญา ถือเป็นนิติกรรมประเภทหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นจากข้อตกลงร่วมกันระหว่างคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย กล่าวคือ ต่างฝ่ายต่างกำหนดสิทธิและหน้าที่ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ เนื่องมาจากหลักที่ว่า เจตนา เป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญา โดยคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งจะแสดงเจตนาเป็นคำเสนอและอีกฝ่ายหนึ่งแสดงเจตนาเป็นคำสนอง เมื่อผู้รับคำเสนอทำคำสนองตอบรับคำเสนอแล้ว สัญญาก็จะเกิดขึ้นที่ เจตนาจึงถือเป็นสิ่งสำคัญในการพิจารณาการเกิดขึ้นและการมีผลของคู่สัญญา โดยสัญญาจะเกิดขึ้นและมีผลต่อเมื่อเจตนาที่คู่สัญญาแสดงออกมาถูกต้องตรงกับเจตนาภายในที่แท้จริง¹⁴

¹⁴ วุฒิชัย ศรีตะลหฤทัย, “การคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับมาตรการการตรวจสอบความปลอดภัยของสินค้าประเภทรถยนต์ก่อนนำออกสู่ตลาด,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2554), น 18.

การทำสัญญาแต่เดิมนั้น ถือกันว่าคู่สัญญามีเสรีภาพที่จะตกลงทำสัญญากันอย่างใดก็ได้ แต่ในปัจจุบันเริ่มมีกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดขึ้น เพื่อให้สัญญาบางประเภทต้องปฏิบัติตาม ดังนั้น การทำสัญญา จึงเป็นไปตามหลัก 2 ประการ คือ หลักความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา และหลักเสรีภาพในการทำสัญญา¹⁵

2.2.1.1 หลักความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา (Principle of Autonomy of Will)

หลักความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา¹⁶ อาศัยความเป็นเหตุเป็นผลทางนิติปรัชญาที่ว่าด้วยนิติสัมพันธ์ทางหนี้ มีตั้งอยู่บนพื้นฐานของ “เจตนา” โดยถือว่า เจตนาของเอกชนมีค่าเหนือว่าสังคม ทั้งนี้ หลักความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2 ทฤษฎีคือ¹⁶

1) ทฤษฎีเจตนา (Will Theory) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า การเกิดและผลของสัญญาขึ้นอยู่กับเจตนาที่คู่สัญญามีอยู่โดยแท้จริงภายใน มิใช่เจตนาที่แสดงออกมภายนอก ทฤษฎีนี้ยอมรับเรื่องของการแสดงออกซึ่งเจตนา กรณีที่ไม่สามารถพิสูจน์ถึงเจตนาที่แท้จริงได้เท่านั้น ทฤษฎีนี้จึงมุ่งให้การคุ้มครองแก่ผู้แสดงเจตนา

2) ทฤษฎีการแสดงเจตนา (Declaration Theory) ถือเอาเจตนาที่แสดงออกมภายนอก เนื่องจากไม่มีผู้ใดสามารถล่วงรู้เจตนาภายในของผู้แสดงเจตนา โดยสัญญาถูกพิจารณาว่าเป็นข้อเท็จจริงทางสังคม ซึ่งต้องให้ความมั่นคงที่สุดแก่บุคคลเฉพาะที่แสดงออกมาเท่านั้น เป็นทฤษฎีที่มุ่งการคุ้มครองบุคคลภายนอก ซึ่งเป็นผู้รับการแสดงเจตนา

หลักความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนาเป็นเครื่องมือในการก่อให้เกิดสัญญาที่มีผลบังคับระหว่างคู่สัญญา โดยการแสดงเจตนาของคู่สัญญาเอง ทั้งนี้ หลักความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนาพบในระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law) มากกว่าระบบจารีตประเพณี (Common Law) เห็นได้จากภาษิตของกฎหมายที่ว่า “สัญญาที่มีผลสมบูรณ์ย่อมมีผลบังคับ” หรือ “สัญญาต้องเป็นสัญญา” เป็นต้น ดังนั้น หลักความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา จึงมีหลักเกณฑ์คือ บุคคลต้องมีอิสระในการทำสัญญาตามที่เขาต้องการ โดยปราศจากการแทรกแซง¹⁷

¹⁵ กิตติศักดิ์ ปรกติ, ความรับผิดชอบของรัฐในการคุ้มครองสัญญาซื้อขาย : ผลงานวิจัยเสริมหลักสูตร, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2561) น. 1.

¹⁶ อรุณช อาษาทองสุข, “การควบคุมและแก้ไขปัญหาข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536), น. 5.

¹⁷ ไชยศ เหมะรัชตะ, กฎหมายว่าด้วยสัญญา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539), น. 81 - 82.

2.2.1.2 หลักเสรีภาพในการทำสัญญา (Principle of Freedom of Contract)

หลักเสรีภาพในการทำสัญญา (Principle of Freedom of Contract) เป็นหลักกฎหมายนิติกรรมสัญญาที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย และมีความเกี่ยวข้องกับส่วนต่างๆของนิติกรรมสัญญา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องคู่สัญญา วัตถุประสงค์ของสัญญา หรือแบบของสัญญา อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์เรื่องเสรีภาพในการทำสัญญาถือเป็นนโยบายทางกฎหมาย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเสรีภาพในการเปลี่ยนแปลงสิทธิของเขาได้ตามที่ต้องการ

อย่างไรก็ตาม ผลสืบเนื่องมาจากการมีเสรีภาพในการทำสัญญานั้น สามารถใช้บังคับได้อย่างเป็นธรรมได้ก็แต่ในกรณีที่คู่สัญญามีความสามารถในการต่อรองที่เท่าเทียมกันเท่านั้น โดยความรับผิดชอบทางสัญญา หมายถึง เมื่อ ได้มีข้อตกลงกันไว้อย่างใดแล้ว คู่กรณีต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อตกลงนั้น และฝ่ายที่ไม่ปฏิบัติตามต้องเป็นฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบ ทั้งนี้ หลักความรับผิดชอบตามสัญญานี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักกฎหมาย 2 ประการประกอบกันคือ หลักความรับผิดในคำรับประกัน (Warranty) และหลักว่าด้วยความสัมพันธ์ทางสัญญา (Privity of Contract) กล่าวคือ¹⁸

1) หลักความรับผิดในคำรับประกันสินค้า (Warranty) หมายถึง ข้อความใดๆ ที่แสดงถึงการรับรองข้อเท็จจริงของสินค้าว่าจะเป็นไปตามข้อความนั้นๆ และหากสินค้านั้นๆ มิได้เป็นไปตามที่ผู้ประกอบธุรกิจได้แสดงข้อความไว้ ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิดชอบตามข้อความนั้น

2) หลักความสัมพันธ์ทางสัญญา (Privity of Contract) เป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งถือว่าเฉพาะคู่กรณีในสัญญาเท่านั้นที่จะเรียกร้องให้รับผิดชอบต่อกันได้ บุคคลอื่นซึ่งไม่ได้เป็นคู่สัญญาด้วย ไม่อาจเรียกร้องให้มีการรับผิดชอบโดยอาศัยมูลเหตุแห่งสัญญานั้นได้ อย่างไรก็ตาม โดยสภาพของการบริโภคสินค้าและบริการ ผู้บริโภคมักไม่ได้เป็นคู่สัญญากับผู้ประกอบการโดยตรง ดังนั้น จึงไม่มีความสัมพันธ์ทางสัญญาต่อกันเมื่อเกิดความเสียหายขึ้น ผู้บริโภคจึงตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบ ทำให้กลายเป็นอุปสรรคต่อการให้การคุ้มครองแก่ผู้บริโภค เพราะไม่สามารถเรียกร้องความเสียหายให้แก่ผู้บริโภค ที่ไม่ได้เป็นคู่สัญญากับผู้ประกอบการ โดยอาศัยมูลเหตุแห่งสัญญาได้

2.2.2 หลักความรับผิดโดยเคร่งครัด

หลักความรับผิดโดยเคร่งครัดหรือหลักความรับผิดโดยเด็ดขาด (Strict Liability) เป็นกรณีที่มีความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่มีกระบวนการผลิตที่สลับซับซ้อน และผู้บริโภคไม่อาจพิสูจน์ถึงเหตุแห่งความเสียหายได้ว่าเป็นความผิดพลาดของผู้ใด ดังนั้น เหตุผลสำคัญที่มีการนำหลักการดังกล่าวมาใช้ก็เนื่องมาจาก ภาระของการพิสูจน์ เนื่องจากการพิสูจน์ความจงใจหรือความ

¹⁸ สุขุม สุภนิษฐ์, คำอธิบายกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557), น. 11.

ประมาทของผู้ผลิตเป็นเรื่องที่กระทำได้ยาก และเพื่อเป็นการปลุกการพิสูจน์ ตามหลัก Res Ipsa Loquitur (Things Speak for Itself) หมายความว่า เหตุการณ์ย่อมชัดแจ้งอยู่ในตัวว่าฝ่ายใด ฝ่ายเป็นฝ่ายผิด ซึ่งเป็นหลักกฎหมายวิธีสบัญญัติของประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี โดยศาลในสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และเครือรัฐออสเตรเลีย ได้หลักนี้มาใช้ตีความความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ผลิต ผู้จำหน่ายสินค้าต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น ในชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของบุคคลอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยที่ตนผลิตหรือจำหน่ายออกไป เพื่อปลุกการพิสูจน์ไปยังจำเลยที่เป็นผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสินค้าให้มานำสืบหากล้าง หลักความรับผิดชอบโดยเคร่งครัด จะเป็นแรงจูงใจในการสร้างความปลอดภัยแก่สินค้าเพิ่มมากขึ้น ผู้ผลิตมีความสามารถหรืออยู่ในฐานะดีที่สุดจะป้องกันอันตรายหรือกระจายความเสี่ยงที่เกิดจากสินค้าได้ และการที่ผู้ผลิตนำสินค้าของตนออกสู่ท้องตลาดย่อมสร้างความเชื่อถือแก่ผู้บริโภคพอสมควร ในการคาดหวังถึงความปลอดภัยในสินค้านั้น ดังนั้น หากความเสียหายเกิดขึ้นจากสินค้านั้น ผู้ผลิตจึงสมควรต้องรับผิดชอบ¹⁹

ทั้งนี้ หลักความรับผิดชอบโดยเคร่งครัดดังกล่าว เป็นหลักความรับผิดชอบที่พัฒนามาจากหลักความรับผิดชอบในเรื่องละเมิด ซึ่งโดยปกติผู้ที่มีความรับผิดชอบทางละเมิดต้องมีการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ดังนั้น จึงมีภาระการพิสูจน์คือ มีการกระทำหรือละเว้นการกระทำของผู้ละเมิด ผู้ละเมิดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล ความเสียหายที่เกิดจากการกระทำนั้น แต่หลักความรับผิดชอบโดยเด็ดขาดนี้ เป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดให้บุคคลบางประเภทต้องรับผิดชอบแม้ไม่ได้จงใจหรือประมาทเลินเล่อ เนื่องจากการกระทำของบุคคลนั้นก่อให้เกิดความเสี่ยงแก่ผู้อื่นและบุคคลนั้นควรเป็นผู้รับภาระในการป้องกันความเสียหาย หรือเป็นกรณีที่ยากแก่การพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อ เช่น กรณีที่ความเสียหายเกิดจากวัตถุระเบิด หรือจากสัตว์ หรือจากสินค้า เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงเกิดหลักความรับผิดชอบโดยเคร่งครัดขึ้นเพื่อยกเว้นภาระการพิสูจน์ในเรื่องความจงใจหรือประมาทเลินเล่อให้แก่ผู้เสียหาย ผลของหลักการนี้ทำให้มีการปลุกการพิสูจน์ให้แก่อีกฝ่าย ความรับผิดชอบโดยเคร่งครัดจึงหมายถึง ความรับผิดชอบของบุคคลที่เกิดขึ้นแม้ไม่จงใจหรือประมาทเลินเล่อ บางครั้งเรียกว่า ความรับผิดชอบโดยไม่ต้องมีความผิด (Liability without fault)²⁰

¹⁹ จิตรตรา ชันเงิน, “รายงานการศึกษา เรื่อง ละเมิด,” (รายงานส่วนบุคคล ในการประเมินผลการทดลอง การปฏิบัติราชการของกองกฎหมายและคดี สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, 2561), น. 18.

²⁰ จิตรตรา ชันเงิน, *เพิ่งอ้าง*, น. 4.

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้า

ความชำรุดบกพร่องของสินค้าหรือของผลิตภัณฑ์นั้น อาจเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ จากการศึกษาของวุฒิชัย ศรีตระกูลทัย ได้แบ่งประเภทของความชำรุดบกพร่องของสินค้าออกเป็น 4 ประเภทดังต่อไปนี้²¹

1) ความบกพร่องในการประกอบผลิตภัณฑ์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากความผิดพลาดของเครื่องจักร หรือความผิดพลาดของผู้ปฏิบัติงาน หรืออาจเกิดจากกระบวนการผลิต หรือจากการตรวจสอบวัตถุดิบ ความเสียหายอันเกิดจากความบกพร่องต่างๆ เหล่านี้ สามารถหลีกเลี่ยงได้ หากผู้ผลิตมีมาตรการควบคุมคุณภาพสินค้าที่ดีพอ

2) ความบกพร่องในการออกแบบหรือการวางโครงสร้างของผลิตภัณฑ์ แม้ว่าการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์จะมีการผลิตที่ถูกต้องแล้วก็ตาม แต่หากการออกแบบหรือการวางโครงสร้างของผลิตภัณฑ์มีความบกพร่อง เช่น ผู้ออกแบบมิได้ใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติตามหลักวิชาการหรือทางเทคนิคแล้ว ก็อาจส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน หรือการเลือกใช้วัตถุดิบที่นำมาผลิตไม่เหมาะสม หรือส่วนประกอบไม่ถูกต้อง สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ได้ก็อาจเกิดการชำรุดบกพร่องในเวลาอันรวดเร็วได้

3) ความชำรุดบกพร่องในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ ความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับอาจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความชำรุดบกพร่องในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ เช่น คำเตือนหรือคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ และหากผู้บริโภคได้รับคำเตือนหรือข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ถูกต้อง ก็อาจได้รับความเสียหายหรือได้รับอันตรายจากการใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้นได้

4) ความบกพร่องที่เกิดจากการเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เป็นผลิตภัณฑ์ที่เพิ่งออกสู่ท้องตลาดเป็นครั้งแรก ถึงแม้ได้ผลิตขึ้นตามมาตรฐานที่กำหนดอย่างครบถ้วน รวมถึงการให้คำเตือนและข้อระวังในการใช้ผลิตภัณฑ์แก่ผู้บริโภคอย่างครบถ้วนแล้ว แต่ผลิตภัณฑ์นั้นกลับก่อให้เกิดอันตรายขึ้นเมื่อใช้สินค้าไประยะหนึ่งแล้ว

ทั้งนี้ ได้มีแนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบอันเกิดจากความชำรุดบกพร่องของสินค้า ดังต่อไปนี้

1) หลักผู้ซื้อต้องระวัง (caveat emptor)

หลักผู้ซื้อต้องระวัง (caveat emptor) เป็นหลักกฎหมายโรมันที่ยึดถือกัน ในหลายประเทศ อันมีหลักการว่า หากมีความเสียหายใด ๆ ในทรัพย์สินที่ซื้อขายกันนั้น ความเสียหายนั้นตก

²¹ วุฒิชัย ศรีตระกูลทัย, “การคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับมาตรการการตรวจสอบความปลอดภัยของสินค้าประเภทรถยนต์ก่อนออกสู่ตลาด,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2554), น. 15.

เป็นผู้ซื้อเอง หมายถึง หลักการที่กำหนดให้ผู้ซื้อต้องใช้ความระมัดระวังในการรับมอบสินค้า จะต้องตรวจสอบสินค้าให้ถี่ถ้วนว่าไม่มีความชำรุดบกพร่องใดๆ เพราะหากไม่ใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้น ผู้ขายย่อมไม่ต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องดังกล่าว หลักการนี้ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 473 ซึ่งได้กำหนดข้อยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ขายเอาไว้ว่า ในกรณีที่ผู้ซื้อได้รู้อยู่แล้วในเวลาซื้อขายว่าสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง หรือควรจะรู้หากได้ใช้ความระมัดระวังอันพึงคาดหมายได้ หรือความชำรุดบกพร่องนั้นเป็นอันเห็นประจักษ์ในเวลาส่งมอบ แต่ผู้ซื้อรับเอาสินค้านั้นไว้โดยไม่อิดเอื้อน ผู้ขายไม่ต้องรับผิดชอบ²² ทั้งนี้เพราะทฤษฎีทางกฎหมายนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีความสามารถในการตัดสินใจในการเลือกบริโภคสินค้าหรือบริการเท่ากัน ซึ่งหลักการดังกล่าวได้รับอิทธิพลของแนวคิดในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของความอิสระและเสรีภาพของบุคคลในการดำรงชีวิตที่เท่าเทียมกัน²³ อย่างไรก็ตาม หลักการดังกล่าวได้ถูกพัฒนามาสู่แนวคิดเกี่ยวกับ หลักผู้ขายต้องระวัง (Caveat Venditor) ซึ่งผู้ศึกษาจะได้กล่าวต่อไป

2) หลักผู้ขายต้องระวัง (Caveat Venditor)

เนื่องจากเทคโนโลยีด้านการผลิตสินค้าพัฒนาขึ้น ทำให้สินค้าบางอย่างมีกระบวนการผลิตที่สลับซับซ้อน ทำให้ผู้บริโภคซึ่งอาจไม่มีความรู้เกี่ยวกับสินค้านั้นๆ หรือเป็นสินค้าที่ยากแก่การตรวจสอบถึงความชำรุดบกพร่องของสินค้าในเวลาที่มีการซื้อขายสินค้า ประกอบกับเทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่พัฒนาขึ้น ทำให้รูปแบบของการซื้อขายสินค้าเปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดการซื้อขายสินค้าทางไกล โดยมีการตกลงซื้อขายสินค้านั้นโดยที่ผู้ซื้อไม่มีโอกาสในการตรวจสอบสินค้าก่อนการตัดสินใจซื้อ ดังนั้น จึงไม่อาจนำหลักผู้ซื้อต้องระวังมาใช้ในการซื้อขายสินค้าในยุคการพัฒนาด้านเทคโนโลยีดังกล่าวได้ จึงเกิดหลักการซื้อขายขึ้นอีกหลักการหนึ่ง นั่นคือ “หลักผู้ขายต้องระวัง” (Caveat venditor หรือ Let the seller beware) เกิดขึ้น หลักการดังกล่าวได้กำหนดหน้าที่ของผู้ขายเป็นผู้รับผิดชอบในการส่งมอบสินค้าที่มีคุณภาพดี ปราศจากการชำรุดบกพร่องให้แก่ผู้ซื้อ เพื่อให้ผู้ซื้อได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย รวมถึงเป็นการป้องกันมิให้ผู้ขาย

²² วิญญูฐา แสงสุข, “หลักการและแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญของกฎหมายว่าด้วยซื้อขายของไทยและอังกฤษ,” วารสารมหาวิทยาลัยรามคำแหง ฉบับนิติศาสตร์, ปีที่ 1, ฉบับที่ 1, น. 59 (2555).

²³ สุขุม สุภนิษฐ์, คำอธิบายกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557), น.1 - 2.

เอารัดเอาเปรียบผู้ซื้ออย่างมากจนเกินไป ทำให้ผู้ขายต้องรับผิดชอบในความบกพร่องของสินค้านั้น แม้ว่าผู้ซื้อจะได้รับมอบสินค้าดังกล่าวไปแล้ว²⁴

อนึ่ง ความรับผิดชอบของผู้ขายในความชำรุดบกพร่องของสินค้าส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ในรูปแบบของการรับประกัน ไม่ว่าจะเป็นการรับประกันโดยชัดแจ้งหรือการรับประกันโดยปริยาย กล่าวคือ การรับประกันโดยชัดแจ้ง (Express Warranty) เป็นการรับประกันที่ผู้ขายให้คำรับรองเองว่า สินค้าที่ผู้ซื้อได้ซื้อไปนั้นจะมีคุณภาพดี ไม่มี ความชำรุดบกพร่อง ซึ่งคำรับรองที่จะรับประกันสินค้าในลักษณะนี้ผู้ขายจะต้องทำขึ้น โดยชัดแจ้งไม่ว่าจะโดยวาจา หรือทำเป็นลายลักษณ์อักษร การรับประกันโดยชัดแจ้งนี้หมายความรวมถึงรวมถึงการโฆษณาสินค้าด้วย ส่วนการรับประกันโดยปริยาย (Implied Warrantee) การรับประกันในลักษณะนี้เป็นการรับประกันโดยผลของกฎหมาย กฎหมายรับรองและสร้างภาระผูกพันให้แก่ผู้ขายที่จะต้องส่งมอบสินค้าที่ดีมีคุณภาพ พร้อมทั้งทรัพย์สินนั้นจะต้องไม่มีภาระติดพันใดๆอันจะเป็นการก่อให้เกิดการรบกวนสิทธิในครอบครองทรัพย์สินของผู้ซื้อ ในลักษณะนี้เรียกว่า “การรับประกันโดยอำนาจแห่งกฎหมาย” ซึ่งเรื่องกฎหมายให้การรับประกันนี้ได้แก่ การรับประกันเรื่องกรรมสิทธิ์ (Warranty of Title) การรับประกันเรื่องภาระติดพัน (Warranty Against Encumbrances) การรับประกันเรื่องการใช้สอยสินค้า สมประโยชน์หรือความมุ่งหมายโดยเฉพาะ (Warranty of Fitness for a Particular Purpose) การรับประกันเรื่องการใช้สอยสินค้า สมประโยชน์ตามวิถีของการใช้ทั่วไป (Warranty of Merchantability) สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่กฎหมายกำหนดขึ้น แม้ว่าผู้ขายจะมีได้ให้การรับรองในเรื่องเหล่านี้ก็ตาม ผู้ขายก็ยังคงต้องรับผิดชอบ เนื่องจากกฎหมายได้ปิดปากผู้ขายไว้แล้ว หลักกฎหมายที่กล่าวมานี้เป็นหลักกฎหมายต่างประเทศที่ปรากฏอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะในกฎหมายอังกฤษ และกฎหมายสหรัฐอเมริกา ซึ่งเมื่อพิจารณาตามนี้แล้วจะเห็นได้ว่าหลักกฎหมายเรื่อง Warranty มีประโยชน์ในแง่การคุ้มครองผู้ซื้อหรือผู้บริโภคอย่างหนึ่ง จัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค²⁵

2.4 บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคในการใกล้เคียงข้อพิพาทสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่

ในอดีตการเสนอขายสินค้าและบริการต่างๆ โดยผู้ประกอบการได้นำวิชาการตลาดและการโฆษณามาใช้ ซึ่งบางครั้งมีการบิดเบือนและไม่เป็นจริงตามโฆษณา ทำให้ผู้บริโภคตกอยู่ใน

²⁴ จิราพร ร้อยละลี, “ความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของสินค้า,” วารสารกฎหมายมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, ฉบับที่ 3, น. 257 (สิงหาคม 2555).

²⁵ วิษณุ เครื่องงาม, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซื้อขาย, แลกเปลี่ยน, ให้, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2549), น. 219.

ภาวะที่เสียเปรียบ ไม่สามารถทราบภาวะตลาด และความจริงที่เกี่ยวกับคุณภาพและราคาของสินค้าและบริการต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องทันทั่วทั้งที่ นอกจากนั้นในบางกรณีแม้จะมีกฎหมายให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคโดยการกำหนดคุณภาพและราคาของสินค้าและบริการอยู่แล้วก็ตาม แต่การที่ผู้บริโภคแต่ละรายจะไปฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ประกอบธุรกิจการค้าหรือผู้ประกอบการโฆษณาเมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค ย่อมจะเสียเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นการไม่คุ้มค่า และผู้บริโภคจำนวนมากไม่อยู่ในฐานะที่จะตลอดเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีได้ และในบางกรณีก็ไม่อาจจะยับยั้งการกระทำที่จะเกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภคได้ทันทั่วทั้งที่ สมควรจะมีกฎหมายให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเป็นการทั่วไป โดยกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจการค้าและผู้ประกอบธุรกิจโฆษณาต่อผู้บริโภค เพื่อให้ความเป็นธรรมตามสมควรแก่ผู้บริโภค ตลอดจนจัดให้มีองค์กรของรัฐที่เหมาะสมเพื่อตรวจตรา ควบคุม และประสานงานการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ขึ้น²⁶

ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 เนื่องจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ในส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคและการบริหารงานคุ้มครองผู้บริโภค อันได้แก่ การตรวจตรา กำกับดูแล และประสานงานการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ในการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภค ยังไม่เหมาะสม และโดยที่ในปัจจุบันปรากฏว่ามีผู้บริโภคเป็นจำนวนมากยังไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิตามที่กฎหมายเฉพาะว่าด้วยการนั้น ๆ บัญญัติไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีผู้บริโภคเป็นจำนวนมากร้องเรียนว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญากับผู้ประกอบธุรกิจมากขึ้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวเพื่อปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ปรับปรุงองค์การบริหารงานคุ้มครองผู้บริโภค คือสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และปรับปรุงอำนาจของคณะกรรมการเฉพาะเรื่องและคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ในการเสนอเรื่องให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาออกคำสั่งเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามพระราชบัญญัตินี้ได้ในกรณีจำเป็น หรือริบคว้นให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนเพิ่มบทบัญญัติกำหนดสิทธิและการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญาไว้โดยเฉพาะ และทั้งเป็นการสมควรปรับปรุงอัตราโทษเกี่ยวกับการกระทำผิดในเรื่องการโฆษณาและฉลากให้เหมาะสมยิ่งขึ้น²⁷

²⁶ เหตุผลที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522.

²⁷ เหตุผลท้ายพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541.

ในปี 2556 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556 โดยเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคในปัจจุบันยังไม่มียกเว้นบทบัญญัติชัดเจนที่จะให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคทำหน้าที่ใกล้เคียงหรือประนีประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคอันจะเป็นการช่วยลดปริมาณคดีที่จะไปสู่ศาลได้ และสำหรับมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคนั้น แม้จะมีบทบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคจากสินค้าที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคก็ตาม แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมไปถึงการคุ้มครองทางด้านบริการที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคซึ่งสมควรมีมาตรการคุ้มครองเช่นกัน นอกจากนี้สมควรกำหนดให้มีมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับการให้ผู้ประกอบการธุรกิจจัดเก็บหรือเรียกคืนสินค้าที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค และให้มูลนิธิที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองมีสิทธิในการดำเนินคดีเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคเช่นเดียวกับสมาคม ซึ่งจะเป็นการขยายการคุ้มครองผู้บริโภคโดยภาคเอกชนด้วย สมควรแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคให้มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภคเพิ่มขึ้นจากกฎหมายปัจจุบัน²⁸

ด้วยเหตุนี้ ในปัจจุบันองค์กรที่มีบทบาทในการคุ้มครองผู้บริโภคคือสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้บริโภคในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ หรือได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการกระทำของผู้ประกอบการในด้านโฆษณา ฉลากสินค้า สัญญาและสินค้าที่อาจเป็นอันตราย เรื่องของธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง การดำเนินคดีแทนผู้บริโภคที่ถูกละเมิดสิทธิ

ทั้งนี้ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ซึ่งได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจากเดิม โดยในปัจจุบันพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคไว้ 9 ประการ ดังต่อไปนี้²⁹

1) รับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อนหรือได้รับความเสียหายจากการกระทำของผู้ประกอบการธุรกิจ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาดำเนินการต่อไป

2) ติดตามและสอดส่องพฤติการณ์ของผู้ประกอบการธุรกิจ ที่ได้กระทำการใดๆ ที่มีลักษณะ เป็นการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค และจัดให้มีการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้าหรือบริการใดๆ ตามที่เห็นสมควรและจำเป็นเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

²⁸ เหตุผลท้ายพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556.

²⁹ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค 2522, แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562, มาตรา 20.

ทั้งนี้ เพราะในปัจจุบันมีการเสนอขายสินค้าหรือบริการต่างๆ ต่อผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยใช้วิธีการและเทคนิคใหม่ๆ ในทางการตลาด และทางการโฆษณาเพื่อส่งเสริมการขาย โดยทั่วไปผู้บริโภคไม่อาจทราบภาวะตลาดและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพและราคาของสินค้าหรือบริการนั้นๆ ได้อย่างถูกต้อง สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค จึงต้องมีบทบาทในการติดตามและสอดส่องพฤติกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจ และดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์ในบางครั้ง เป็นการช่วยเหลือผู้บริโภคให้ได้รับความเป็นธรรมตามสมควร

3) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการรวมตัวกันของผู้บริโภคในการจัดตั้งเป็นองค์กรของผู้บริโภค และส่งเสริมองค์กรของผู้บริโภคในการรักษาสิทธิของผู้บริโภคตามแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภค

4) แจ้งหรือโฆษณาข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภคหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียแก่สิทธิของผู้บริโภค โดยจะระบุชื่อสินค้าหรือบริการ หรือชื่อของผู้ประกอบการธุรกิจด้วยก็ได้

5) สนับสนุนหรือทำการศึกษาและวิจัยปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคร่วมกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่น

6) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาแก่ผู้บริโภคในทุกระดับการศึกษาเกี่ยวกับความปลอดภัยและอันตรายที่อาจได้รับจากสินค้าหรือบริการ

7) ดำเนินการเผยแพร่วิชาการ และให้ความรู้และการศึกษาแก่ผู้บริโภค เพื่อสร้างนิสัยในการบริโภคที่เป็นการส่งเสริมพลานามัย ประหยัด และใช้ทรัพยากรของชาติให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

8) ประสานงานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุม ส่งเสริม หรือกำหนดมาตรฐานของสินค้าหรือบริการ

9) ปฏิบัติการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการ หรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่องมอบหมาย

สำหรับบทบาทในการคุ้มครองผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ได้รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ซื้อรถยนต์ยี่ห้อฟอร์ด รุ่นเฟียตต้า และโฟกัส จำนวน 390 ราย ซึ่งซื้อมาช่วงปี พ.ศ. 2553-2554 แต่มีปัญหาการใช้งานสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง เช่น เกียร์กระตุก เกียร์เสียงดัง รุดสั้น เร่งความเร็วไม่ขึ้น รถไม่มีกำลังเวลาขึ้นทางลาดชัน มีกลิ่นเหม็นในรถ เครื่องยนต์ดับ ผู้ร้องมีความประสงค์จะ

ขอให้บริษัท ฟอร์ด เซลส์ แอนด์ เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด ซื้อรถคันในราคาเต็ม 100 เปอร์เซ็นต์ การร้องเรียนดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้ดำเนินการดังต่อไปนี้³⁰

(1) บทบาทด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยเชิญคู่กรณีมาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นเจ้าหน้าที่ และในชั้นคณะกรรมการไกล่เกลี่ย เรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคด้านยานยนต์

ผลการเจรจาสามารถยุติเรื่องได้ 101 ราย โดยแบ่งเป็นคู่กรณีสามารถเจรจาตกลงกันได้ จำนวน 87 ราย และผู้ร้องไม่ส่งเอกสารประกอบการร้องเรียน 14 ราย ส่วนที่เหลือผู้ร้องไปใช้สิทธิทางศาลด้วยตนเอง 287 ราย และอยู่ระหว่างการเจรจา 2 ราย

(2) บทบาทด้านการเป็นตัวแทนผู้บริโภคในการฟ้องคดีต่อศาล โดยคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคในการประชุมครั้งที่ 5/2560 ในวันที่ 31 พฤษภาคม 2560 มีมติมอบหมายให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคดำเนินคดีแพ่งแก่บริษัท ฟอร์ด เซลส์ แอนด์ เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด และผู้แทนจำหน่ายรถยนต์ ให้ร่วมกันหรือแทนกันรับซื้อรถยนต์คันพิพาทคืนตามราคาที่พักผู้ร้องได้ซื้อจากผู้ประกอบธุรกิจพร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย จำนวน 5 ราย และให้รวมถึงผู้บริโภคอื่นๆ ที่จะมาร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเพิ่มเติมในภายหลัง ซึ่งมีลักษณะทำนองเดียวกัน

---

³⁰ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, “ชี้แจงเรื่องร้องเรียนกรณีรถยนต์ รุ่นเฟียตและ โฟกัส, ชำรุดบกพร่อง,” ข่าวที่ 52/2560, วันที่ 12 ตุลาคม 2560.

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบพร้อมของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ของต่างประเทศ และประเทศไทย

ในบทนี้จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบพร้อมของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ของต่างประเทศ โดยทำการเปรียบเทียบกฎหมายของต่างประเทศ และกฎหมายของประเทศไทย ดังต่อไปนี้

3.1 กฎหมายต่างประเทศ

การศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบพร้อมของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ของต่างประเทศ ผู้ศึกษาทำการศึกษากฎหมายของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสาธารณรัฐเกาหลี ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 สหรัฐอเมริกา

หลายประเทศได้บัญญัติกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่อง หรือ Lemon Law โดย คำว่า “Lemon” นั้น เป็นศัพท์แสลงในภาษาอังกฤษหมายความว่า สินค้าที่ชำรุดบกพร่อง ส่วน Lemon law ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งในการศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาจะทำการศึกษากฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย (The California Lemon Law) หรือมีชื่ออย่างเป็นทางการว่า กฎหมายว่าด้วยการรับประกันผู้บริโภค (The Song-Beverly Consumer Warranty Act) และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย (The California Lemon Law) หรือกฎหมายว่าด้วยการรับประกันผู้บริโภค (The Song-Beverly Consumer Warranty Act) ได้รับการตราขึ้น ในปี ค.ศ. 1970 โดยที่มาของชื่อกฎหมายมาจากชื่อของวุฒิสมาชิก 2 ท่าน ที่เสนอกฎหมายดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งแคลิฟอร์เนีย ได้แก่ อัลเฟรด ฮอง (Alfred H. Song) และ โรเบิร์ต จี เบฟเวอรี (Robert G. Beverly)³¹ มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคจากการซื้อยานพาหนะไม่ว่าจะเป็นรถยนต์ใหม่หรือรถยนต์ใช้แล้ว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้งานส่วนบุคคลภายในครอบครัวเป็นหลัก หรือสินค้าอุปโภคบริโภคซึ่งเป็นเครื่องใช้ภายในครัวเรือน เช่น ตู้เย็น ตู้แช่แข็ง เตารีด ไมโครเวฟ เครื่องซักผ้า

³¹ California Consumer Attorneys, “Los Angeles Song-Beverly Act Attorney,” Retrieved 2 January 2022, from <https://thelemonfirm.com/lemon-law/californias-song-beverly-act/>

เครื่องล้างจาน เครื่องกำจัดขยะ หรือเครื่องปรับอากาศ ที่มีข้อบกพร่อง ทำให้การใช้งานไม่สามารถกระทำได้เป็นปกติวิสัย หรือมูลค่าของสินค้า เมื่อผู้ผลิตไม่สามารถซ่อมแซมความบกพร่องดังกล่าวให้กลับมาใช้งานได้ตามปกติภายในระยะเวลาที่เหมาะสม³²

ทั้งนี้ ได้ให้ความหมายของคำว่า รถยนต์ใหม่ หมายถึง รถยนต์ใหม่ที่ซื้อหรือใช้เพื่อประโยชน์ส่วนบุคคล ครอบครัว หรือภายในครัวเรือนเป็นหลัก รถยนต์ใหม่ยังหมายถึงยานยนต์ที่มีน้ำหนักรวมน้ำหนักต่ำกว่า 10,000 ปอนด์ ที่ซื้อหรือใช้เป็นหลักเพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจโดยบุคคลห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด สมาคมหรือนิติบุคคลอื่นๆ ซึ่งจดทะเบียนรถยนต์ได้ไม่เกิน 5 คันในรัฐนี้ ยานยนต์ใหม่ ยังหมายถึง โครงของรถยนต์ที่รวมทั้งเครื่องยนต์และล้อ ห้องโดยสารและส่วนของรถบ้านที่ใช้สำหรับการขับเคลื่อน แต่ไม่รวมถึงส่วนใดๆ ที่ออกแบบ ไซ้ หรือบำรุงรักษาสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์เป็นหลัก รถที่ตัวแทนจำหน่ายเป็นเจ้าของและรถสาธิต หรือยานยนต์อื่นๆ ที่จำหน่ายโดยมีการรับประกันรถยนต์ใหม่ของผู้ผลิต และไม่รวมถึงรถจักรยานยนต์ หรือยานยนต์ใดๆ ที่ไม่ได้จดทะเบียนตามรหัสของรถยนต์ เนื่องจากการใช้งานหรือใช้เฉพาะนอกเขตทางหลวง ส่วนรถสาธิตคือรถที่ได้รับมอบจากตัวแทนจำหน่ายที่มีวัตถุประสงค์ในการแสดงคุณภาพและคุณลักษณะที่เหมือนกันของรถยนต์ที่มีรุ่นและประเภทเดียวกันหรือคล้ายกัน³³ ขณะที่รถบ้าน หมายถึง หน่วยของยานพาหนะที่สร้างขึ้นบน โครงรถหรือติด โดยถาวรกับ โครงของรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยตัวเอง ห้องโดยสารหรือรถตู้ กลายเป็นส่วนสำคัญของยานพาหนะที่เสร็จสมบูรณ์ที่

³² Lemon Law America, “California Lemon Law Statutes,” Retrieved 12 January 2022, from <https://www.lemonlawamerica.com/california-lemon-law/>

³³ CIVIL CODE, ARTICLE 3. Sale Warranties section 1793.22

(e) For the purposes of subdivision (d) of Section 1793.2 and this section, the following terms have the following meanings:

(2) “New motor vehicle” means a new motor vehicle that is bought or used primarily for personal, family, or household purposes. “New motor vehicle” also means a new motor vehicle with a gross vehicle weight under 10,000 pounds that is bought or used primarily for business purposes by a person, including a partnership, limited liability company, corporation, association, or any other legal entity, to which not more than five motor vehicles are registered in this state. “New motor vehicle” includes the chassis, chassis cab, and that portion of a motor home devoted to its propulsion, but does not include any portion designed, used, or maintained primarily for human habitation, a dealer-owned vehicle and a “demonstrator” or other motor vehicle sold with a manufacturer’s new car warranty but does not include a motorcycle or a motor vehicle which is not registered under the Vehicle Code because it is to be operated or used exclusively off the highways. A demonstrator is a vehicle assigned by a dealer for the purpose of demonstrating qualities and characteristics common to vehicles of the same or similar model and type.

ได้รับการออกแบบสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจหรือการเข้าพักผ่อนเงิน³⁴

3.1.1.1 สิทธิของผู้บริโภคเมื่อสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง

กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบในสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่องได้กำหนดให้ผู้ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคทุกรายที่จำหน่ายในรัฐนี้ และผู้ผลิตที่ทำให้การรับประกันโดยชัดแจ้งจะต้องจัดให้มีสถานบริการและเพียงพอสำหรับการซ่อมแซมในรัฐนี้ให้เพียงพอเหมาะสมใกล้เคียงกับทุกพื้นที่ที่มีการจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค เพื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขการรับประกัน³⁵

สินค้าที่มีความชำรุดบกพร่อง เมื่อถูกส่งไปยังสถานบริการและการซ่อมแซมแล้วสินค้านี้จะได้รับบริการหรือซ่อมแซม เพื่อให้เป็นไปตามการรับประกันที่เกี่ยวข้องภายใน 30 วัน ความล่าช้าที่อาจเกิดขึ้น จากเงื่อนไขที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ผลิตหรือตัวแทน จะขยายข้อกำหนดจะขยายกำหนดระยะเวลา 30 วันออกไป³⁶

³⁴ CIVIL CODE, ARTICLE 3. Sale Warranties section 1793.22

(e) For the purposes of subdivision (d) of Section 1793.2 and this section, the following terms have the following meanings:

(3) “Motor home” means a vehicular unit built on, or permanently attached to, a self-propelled motor vehicle chassis, chassis cab, or van, which becomes an integral part of the completed vehicle, designed for human habitation for recreational or emergency occupancy.

³⁵ CIVIL CODE, ARTICLE 3. Sale Warranties section 1793.2.

(a) Every manufacturer of consumer goods sold in this state and for which the manufacturer has made an express warranty shall:

(1) (A) Maintain in this state sufficient service and repair facilities reasonably close to all areas where its consumer goods are sold to carry out the terms of those warranties or designate and authorize in this state as service and repair facilities independent repair or service facilities reasonably close to all areas where its consumer goods are sold to carry out the terms of the warranties.

³⁶ CIVIL CODE, ARTICLE 3. Sale Warranties section 1793.2.

(b) Where those service and repair facilities are maintained in this state and service or repair of the goods is necessary because they do not conform with the applicable express warranties, service and repair shall be commenced within a reasonable time by the manufacturer or its representative in this state. Unless the buyer agrees in writing to the contrary, the goods shall be serviced or repaired so as to conform to the applicable warranties within 30 days. Delay caused by conditions beyond the control of the manufacturer or its representatives shall serve to extend this 30-day requirement. Where delay arises, conforming goods shall be tendered as soon as possible following termination of the condition giving rise to the delay.

ทั้งนี้ เมื่อสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง ผู้ซื้อต้องส่งสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่องนั้นไปยังสถานบริการและการซ่อมแซมของผู้ผลิตที่ตั้งอยู่ภายในรัฐนี้ เว้นแต่ ขนาด น้ำหนัก หรือวิธีการติดตั้ง ทำให้การส่งมอบไม่สามารถดำเนินการได้ตามข้อกำหนดด้วยเหตุผลใดๆ ผู้ซื้อต้องแจ้งไปยังผู้ผลิตหรือสถานบริการและการซ่อมแซมที่ใกล้ที่สุดภายในรัฐให้ทราบ การแจ้งดังกล่าวต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับความไม่สามารถดำเนินการส่งสินค้าไปยังผู้ผลิตหรือสถานที่ให้บริการและการซ่อมแซม เมื่อได้รับแจ้งเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้า ผู้ผลิตจะเลือกให้บริการหรือซ่อมแซมที่บ้านของผู้ซื้อ หรือรับสินค้ามาเพื่อการบริการและซ่อมแซม หรืออาจจัดให้มีการขนส่งสินค้าไปยังสถานบริการและซ่อมแซม ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขนส่งสินค้านี้ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายของผู้ผลิต รวมถึงการขนส่งสินค้าคืนไปยังผู้บริโภคก็เป็นของผู้ผลิตด้วย³⁷

กรณีที่ผู้ผลิตหรือตัวแทนของผู้ผลิตในรัฐไม่สามารถให้บริการหรือซ่อมแซมสินค้าเพื่อให้เป็นไปตามการรับประกันโดยชัดแจ้งหลังจากพยายามซ่อมแซมหลายครั้งแล้วตามสมควร ผู้ผลิตจะต้องเปลี่ยนสินค้าหรือชำระเงินคืนให้แก่ผู้ซื้อในจำนวนเท่ากับราคาของผู้ซื้อได้ชำระ หักด้วยจำนวนเงินที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้ซื้อก่อนจะพบกับข้อชำรุดบกพร่องของสินค้า³⁸

³⁷ CIVIL CODE, ARTICLE 3. Sale Warranties section 1793.2

(c) The buyer shall deliver nonconforming goods to the manufacturer's service and repair facility within this state, unless, due to reasons of size and weight, or method of attachment, or method of installation, or nature of the nonconformity, delivery cannot reasonably be accomplished. If the buyer cannot return the nonconforming goods for any of these reasons, he or she shall notify the manufacturer or its nearest service and repair facility within the state. Written notice of nonconformity to the manufacturer or its service and repair facility shall constitute return of the goods for purposes of this section. Upon receipt of that notice of nonconformity, the manufacturer shall, at its option, service or repair the goods at the buyer's residence, or pick up the goods for service and repair, or arrange for transporting the goods to its service and repair facility. All reasonable costs of transporting the goods when a buyer cannot return them for any of the above reasons shall be at the manufacturer's expense. The reasonable costs of transporting nonconforming goods after delivery to the service and repair facility until return of the goods to the buyer shall be at the manufacturer's expense.

³⁸ CIVIL CODE, ARTICLE 3. Sale Warranties section 1793.2

(d) (1) Except as provided in paragraph (2), if the manufacturer or its representative in this state does not service or repair the goods to conform to the applicable express warranties after a reasonable number of attempts, the manufacturer shall either replace the goods or reimburse the buyer in an amount equal to the purchase price paid by the buyer, less that amount directly attributable to use by the buyer prior to the discovery of the nonconformity.

หากผู้ผลิตหรือตัวแทนของผู้ผลิตในรัฐนี้ไม่สามารถบริการหรือซ่อมแซมรถยนต์ใหม่ได้ตามกำหนดในมาตรา 1793.22 เพื่อให้สอดคล้องกับการรับประกันโดยชัดแจ้งที่ใช้บังคับหลังจากจำนวนครั้งของการบริการหรือการซ่อมแซมที่เหมาะสม ผู้ผลิตจะต้องเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้ทันที หรือชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ซื้อทันที อย่างไรก็ตาม ผู้ซื้อมิมีอิสระในการเลือกว่าจะรับการชดใช้ค่าเสียหายหรือการเปลี่ยนรถยนต์³⁹

ในกรณีการเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ทดแทน ผู้ผลิตจะต้องเปลี่ยนรถยนต์ให้แก่ผู้ซื้อด้วยรถยนต์คันใหม่ที่เหมือนกัน รถยนต์คันใหม่ที่ทดแทนต้องมาพร้อมกับการรับประกันโดยชัดแจ้งและโดยนัยทั้งหมดตามปกติของการซื้อรถยนต์ใหม่ตามประเภทเฉพาะนั้น และผู้ผลิตยังต้องชำระเงินสำหรับ/หรือให้แก่ผู้ซื้อเกี่ยวกับภาระทางภาษีที่เกิดขึ้นจากการได้รถยนต์คันใหม่แทนคันเดิมที่ชำรุดนี้ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนและค่าธรรมเนียมอื่นๆ ซึ่งผู้ซื้อมีหน้าที่ต้องชำระ บวกกับค่าความเสียหายอื่นๆ ที่ผู้ซื้อไม่มีสิทธิได้รับตามมาตรา 1794 โดยไม่จำกัดเพียงค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซม ลากจูง และค่าเช่ารถที่เกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผลในขณะที่ไม่มีรถยนต์ขับที่เกิดขึ้นจริงโดยผู้ซื้อ⁴⁰

กรณีการชดใช้ค่าความเสียหาย ผู้ผลิตจะต้องชดใช้ค่าความเสียหายในจำนวนเท่ากับราคาจริงที่จ่ายโดยผู้ซื้อ รวมถึงค่าใช้จ่ายใดๆ สำหรับการขนส่ง และค่าการติดตั้งโดยผู้ผลิต แต่ไม่รวมถึงรายการที่ไม่ใช่ของที่ผู้ผลิตเป็นผู้ติดตั้งหรือติดตั้งโดยตัวแทนจำหน่ายหรือผู้ซื้อ และรวมถึง

³⁹ CIVIL CODE, ARTICLE 3. Sale Warranties section 1793.2

(2) If the manufacturer or its representative in this state is unable to service or repair a new motor vehicle, as that term is defined in paragraph (2) of subdivision (e) of Section 1793.22, to conform to the applicable express warranties after a reasonable number of attempts, the manufacturer shall either promptly replace the new motor vehicle in accordance with subparagraph (A) or promptly make restitution to the buyer in accordance with subparagraph (B). However, the buyer shall be free to elect restitution in lieu of replacement, and in no event shall the buyer be required by the manufacturer to accept a replacement vehicle.

⁴⁰ CIVIL CODE, ARTICLE 3. Sale Warranties section 1793.2

(A) In the case of replacement, the manufacturer shall replace the buyer's vehicle with a new motor vehicle substantially identical to the vehicle replaced. The replacement vehicle shall be accompanied by all express and implied warranties that normally accompany new motor vehicles of that specific kind. The manufacturer also shall pay for, or to, the buyer the amount of any sales or use tax, license fees, registration fees, and other official fees which the buyer is obligated to pay in connection with the replacement, plus any incidental damages to which the buyer is entitled under Section 1794, including, but not limited to, reasonable repair, towing, and rental car costs actually incurred by the buyer.

ค่าประกันใดๆ เช่น ภาษีการขาย หรือภาษีการใช้ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน และค่าธรรมเนียมทางการอื่นๆ บวกกับค่าความเสียหายโดยบังเอิญที่เกิดขึ้นกับผู้ซื้อ ตามสิทธิที่ได้รับตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 1794 แต่ไม่รวมถึงการซ่อมแซม การลากจูงตามสมควร และค่าเช่ารถที่เกิดขึ้นกับผู้ซื้อ⁴¹

เมื่อผู้ผลิตเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้แก่ผู้ซื้อ ผู้ซื้อจะต้องรับผิดชอบเฉพาะการชำระเงินให้แก่ผู้ผลิตในจำนวนเงินที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้งานรถที่มีความชำรุดบกพร่องโดยผู้ซื้อ ก่อนเวลาที่ผู้ซื้อจะส่งมอบรถหรือส่งรถไปยังผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายหรือสถานบริการหรือซ่อมแซมที่ได้รับอนุญาตเพื่อแก้ไขปัญหาค่าความชำรุดบกพร่องที่เกิดขึ้นนั้น เมื่อมีการชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ซื้อแล้ว จำนวนเงินที่ผู้ผลิตจะจ่ายให้แก่ผู้ซื้ออาจลดลงโดยผู้ผลิตมีสิทธิหักเงินบางส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้งานรถยนต์โดยผู้ซื้อก่อนเวลาที่ผู้ซื้อส่งมอบรถยนต์ไปยังผู้ผลิต หรือผู้จัดจำหน่ายหรือสถานบริการและการซ่อมแซมที่ได้รับอนุญาตเพื่อแก้ไขปัญหาค่าความชำรุดบกพร่อง จำนวนเงินดังกล่าวจะถูกกำหนดโดยการพิจารณาจริงของรถยนต์ใหม่ที่ผู้ซื้อจ่ายหรือชำระรวมถึงค่าใช้จ่ายใดๆ สำหรับการขนส่งและทางเลือกที่ผู้ผลิตติดตั้งโดยเศษส่วนของ 120,000 และนับจำนวนไมล์ของรถยนต์ใหม่ที่เดินทางก่อนเวลาที่ผู้ซื้อส่งมอบรถให้กับผู้ผลิตหรือผู้จัดจำหน่ายในครั้งแรก หรือสถานบริการและการซ่อมแซมที่ได้รับอนุญาต อย่างไรก็ตาม ความข้างต้นนี้ไม่เป็นการตัดสิทธิการได้รับการเยียวยาความเสียหายโดยทางอื่นที่ผู้เสียหายพึงได้รับ⁴² ทั้งนี้ ข้อกำหนดข้างต้นนี้ให้นำมาใช้บังคับกับผู้เช่าซื้อรถยนต์ใหม่โดยอนุโลมด้วย⁴³

⁴¹ CIVIL CODE, ARTICLE 3. Sale Warranties section 1793.2

(B) In the case of restitution, the manufacturer shall make restitution in an amount equal to the actual price paid or payable by the buyer, including any charges for transportation and manufacturer-installed options, but excluding nonmanufacturer items installed by a dealer or the buyer, and including any collateral charges such as sales or use tax, license fees, registration fees, and other official fees, plus any incidental damages to which the buyer is entitled under Section 1794, including, but not limited to, reasonable repair, towing, and rental car costs actually incurred by the buyer.

⁴² CIVIL CODE, ARTICLE 3. Sale Warranties section 1793.2

(C) When the manufacturer replaces the new motor vehicle pursuant to subparagraph (A), the buyer shall only be liable to pay the manufacturer an amount directly attributable to use by the buyer of the replaced vehicle prior to the time the buyer first delivered the vehicle to the manufacturer or distributor, or its authorized service and repair facility for correction of the problem that gave rise to the nonconformity. When restitution is made pursuant to subparagraph (B), the amount to be paid by the manufacturer to the buyer may be reduced by the manufacturer by that amount directly attributable to use by the buyer prior to the time the buyer first

สำหรับข้อยกเว้นความรับผิดชอบเกี่ยวกับสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่อง นั้น ผู้ขายไม่ต้องรับผิดชอบหากได้มีการเขียนอย่างเด่นชัดไว้กับสินค้าโดยมีวัตถุประสงค์แจ้งให้แก่ผู้ซื้อทราบอย่างชัดเจนก่อนการขาย ในภาษาที่เรียบง่ายและรัดกุมในแต่ละรายการดังต่อไปนี้⁴⁴

- 1) เป็นการขายสินค้าตามสภาพ หรือสินค้านี้มีความชำรุดบกพร่อง
- 2) ความเสี่ยงเกี่ยวกับคุณภาพและประสิทธิภาพของสินค้าเป็นของผู้ซื้อ
- 3) หากสินค้าได้รับการพิสูจน์ว่ามีข้อบกพร่องหลังการซื้อ ผู้ซื้อจะเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายสำหรับการบริการหรือการซ่อมแซมที่จำเป็นทั้งหมด

3.1.1.2 ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับระยะเวลาที่สินค้าเกิดการชำรุดบกพร่อง

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติเกี่ยวกับการรับประกันผู้บริโภค ว่าด้วยเรื่องการรับประกันการขาย ได้กล่าวถึงข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับระยะเวลาที่สินค้าเกิดการชำรุดบกพร่องว่า การรับประกันเกี่ยวกับรถยนต์ใหม่ หมายถึง การรับประกันคุณภาพของรถยนต์ภายใน 18 เดือน หลังการส่งมอบ

---

delivered the vehicle to the manufacturer or distributor, or its authorized service and repair facility for correction of the problem that gave rise to the nonconformity. The amount directly attributable to use by the buyer shall be determined by multiplying the actual price of the new motor vehicle paid or payable by the buyer, including any charges for transportation and manufacturer-installed options, by a fraction having as its denominator 120,000 and having as its numerator the number of miles traveled by the new motor vehicle prior to the time the buyer first delivered the vehicle to the manufacturer or distributor, or its authorized service and repair facility for correction of the problem that gave rise to the nonconformity. Nothing in this paragraph shall in any way limit the rights or remedies available to the buyer under any other law.

⁴³ CIVIL CODE, ARTICLE 3. Sale Warranties section 1793.2

(D) Pursuant to Section 1795.4, a buyer of a new motor vehicle shall also include a lessee of a new motor vehicle.

⁴⁴ Civil Code, Article 3 Sale Warranties, Section 1792.4

(a) No sale of goods, governed by the provisions of this chapter, on an “as is” or “with all faults” basis, shall be effective to disclaim the implied warranty of merchantability or, where applicable, the implied warranty of fitness, unless a conspicuous writing is attached to the goods which clearly informs the buyer, prior to the sale, in simple and concise language of each of the following:

- (1) The goods are being sold on an “as is” or “with all faults” basis.
- (2) The entire risk as to the quality and performance of the goods is with the buyer.
- (3) Should the goods prove defective following their purchase, the buyer and not the manufacturer, distributor, or retailer assumes the entire cost of all necessary servicing or repair.

ให้แก่ผู้ซื้อหรือการจับขึ้นเป็นระยะทาง 18,000 ไมล์ แล้วแต่ว่าระยะเวลาหรือระยะทางดังกล่าวอย่างไรจะถึงก่อน โดยภายใต้การรับประกันดังกล่าวได้ปรากฏเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้⁴⁵

1) ความชำรุดบกพร่องของรถยนต์ได้ส่งผลให้เกิดสภาวะที่มีแนวโน้มว่าจะทำให้เกิดการเสียชีวิตหรือบาดเจ็บสาหัสขณะขับขี่ยานพาหนะ และความชำรุดบกพร่องเดียวกันนั้นได้รับการซ่อมแซมตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปโดยผู้ผลิตหรือตัวแทน และผู้ซื้อหรือผู้เช่าซื้อรถยนต์ดังกล่าวได้แจ้งผู้ผลิตโดยตรงถึงความจำเป็นในการซ่อมแซมรถยนต์เกี่ยวกับความไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานของรถยนต์ดังกล่าว

2) ความชำรุดบกพร่องเดียวกันนั้น ได้รับการซ่อมแซมตั้งแต่สี่ครั้งขึ้นไป โดยผู้ผลิตหรือตัวแทน และผู้ซื้อได้แจ้งผู้ผลิตโดยตรงอย่างน้อยหนึ่งครั้งถึงความจำเป็นในการซ่อมแซมถึงความไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานนั้น

---

⁴⁵ CIVIL CODE, ARTICLE 3. Sale Warranties section 1793.22

(b) It shall be presumed that a reasonable number of attempts have been made to conform a new motor vehicle to the applicable express warranties if, within 18 months from delivery to the buyer or 18,000 miles on the odometer of the vehicle, whichever occurs first, one or more of the following occurs:

(1) The same nonconformity results in a condition that is likely to cause death or serious bodily injury if the vehicle is driven and the nonconformity has been subject to repair two or more times by the manufacturer or its agents, and the buyer or lessee has at least once directly notified the manufacturer of the need for the repair of the nonconformity.

(2) The same nonconformity has been subject to repair four or more times by the manufacturer or its agents and the buyer has at least once directly notified the manufacturer of the need for the repair of the nonconformity.

(3) The vehicle is out of service by reason of repair of nonconformities by the manufacturer or its agents for a cumulative total of more than 30 calendar days since delivery of the vehicle to the buyer. The 30-day limit shall be extended only if repairs cannot be performed due to conditions beyond the control of the manufacturer or its agents. The buyer shall be required to directly notify the manufacturer pursuant to paragraphs (1) and (2) only if the manufacturer has clearly and conspicuously disclosed to the buyer, with the warranty or the owner's manual, the provisions of this section and that of subdivision (d) of Section 1793.2, including the requirement that the buyer must notify the manufacturer directly pursuant to paragraphs (1) and (2). The notification, if required, shall be sent to the address, if any, specified clearly and conspicuously by the manufacturer in the warranty or owner's manual. This presumption shall be a rebuttable presumption affecting the burden of proof, and it may be asserted by the buyer in any civil action, including an action in small claims court, or other formal or informal proceeding.

3) รถยนต์ไม่สามารถใช้งานได้ อันเนื่องมาจากต้องนำรถยนต์ไปซ่อมแซมด้วยเหตุของความชำรุดบกพร่องโดยผู้ผลิตหรือตัวแทน เป็นระยะเวลารวมแล้วมากกว่า 30 วันนับแต่วันที่ส่งมอบรถยนต์ให้แก่ผู้ซื้อ หรือมีการขยายระยะเวลาออกไปอีกเกินกว่า 30 วัน เมื่อไม่สามารถซ่อมแซมให้เสร็จตามกำหนดได้ เนื่องจากสภาพของรถยนต์อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ผลิตหรือตัวแทน ผู้ซื้อต้องแจ้งให้ผู้ผลิตทราบโดยตรง ตามที่ได้กำหนดไว้ใน (1) และ (2) ทั้งนี้ กรณีผู้ซื้อแจ้งแก่ผู้ผลิตโดยตรงตาม (1) และ (2) นั้น หากจำเป็นให้ส่งหนังสือไปยังที่อยู่ของผู้ผลิตระบุไว้อย่างชัดเจน ในการรับประกันหรือในกลุ่มกิจการใช้งาน ข้อสันนิษฐานนี้จะเป็นข้อสันนิษฐานที่ได้แย้งได้ ซึ่งส่งผลต่อการพิจารณาพิสูจน์ และผู้ซื้ออาจยื่นยันในการดำเนินการทางแพ่งใดๆ รวมถึงการดำเนินการในศาลเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน รวมถึงการดำเนินการทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการอื่นๆ

3.1.1.3 การจัดการข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากสภาพสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่อง

เมื่อมีข้อพิพาทใดๆ เกี่ยวกับการใช้งานรถยนต์ขึ้น กฎหมายเกี่ยวกับการรับประกันผู้บริโภค ว่าด้วยเรื่องการรับประกันการขาย ได้กำหนดให้มีกระบวนการแก้ไขข้อพิพาทโดยคนกลางซึ่งเป็นบุคคลที่สาม ทั้งนี้กระบวนการดังกล่าวจะเป็นกระบวนการที่ได้รับการรับรอง ต่อเมื่อได้ดำเนินการทั้งหมดตามที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้⁴⁶

⁴⁶ CIVIL CODE, ARTICLE 3. Sale Warranties section 1793.22

(d) A qualified third-party dispute resolution process shall be one that does all of the following:

(1) Complies with the minimum requirements of the Federal Trade Commission for informal dispute settlement procedures as set forth in Part 703 of Title 16 of the Code of Federal Regulations, as those regulations read on January 1, 1987.

(2) Renders decisions which are binding on the manufacturer if the buyer elects to accept the decision.

(3) Prescribes a reasonable time, not to exceed 30 days after the decision is accepted by the buyer, within which the manufacturer or its agent must fulfill the terms of its decisions.

(4) Provides arbitrators who are assigned to decide disputes with copies of, and instruction in, the provisions of the Federal Trade Commission's regulations in Part 703 of Title 16 of the Code of Federal Regulations as those regulations read on January 1, 1987, Division 2 (commencing with Section 2101) of the Commercial Code, and this chapter.

(5) Requires the manufacturer, when the process orders, under the terms of this chapter, either that the nonconforming motor vehicle be replaced if the buyer consents to this remedy or that restitution be made to the buyer, to replace the motor vehicle or make restitution in accordance with paragraph (2) of subdivision (d) of Section 1793.2.

1) ปฏิบัติตามข้อกำหนดขั้นต่ำของคณะกรรมการการค้าของรัฐบาลกลาง (Federal Trade Commission) สำหรับกระบวนการระงับข้อพิพาทอย่างไม่เป็นทางการตามที่กำหนดไว้ใน ส่วนที่ 703 หัวข้อ 16 แห่งประมวลกฎหมายของรัฐบาลกลาง

2) แสดงผลการตัดสินใจที่มีผลผูกพันกับผู้ผลิต หากผู้ซื้อเลือกที่จะยอมรับการตัดสินใจ

3) กำหนดเวลาที่เหมาะสม ไม่เกิน 30 วัน หลังจากผู้ซื้อยอมรับการตัดสินใจ ซึ่งผู้ผลิต หรือตัวแทนจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของการตัดสินใจนั้น

4) ให้อนุญาตตุลาการที่ได้รับมอบหมาย ให้ตัดสินข้อพิพาทด้วยสำเนาหรือคำแนะนำ ในบทบัญญัติของข้อบังคับของคณะกรรมการการค้าของรัฐบาลกลาง ในส่วนที่ 703 หัวข้อที่ 16 ของประมวลกฎหมายของรัฐบาลกลาง

5) กำหนดให้ผู้ผลิตดำเนินการภายใต้เงื่อนไขของกฎหมายนี้ ไม่ว่าจะรถยนต์ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดจะได้รับการเปลี่ยนสินค้า การซ่อมแซม หรือการชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ซื้อ

6) ดำเนินการตามการร้องขอของอนุญาตตุลาการหรือเสียงส่วนใหญ่ของคณะอนุญาโตตุลาการ สำหรับการตรวจสอบและรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับสภาพของรถยนต์

(6) Provides, at the request of the arbitrator or a majority of the arbitration panel, for an inspection and written report on the condition of a nonconforming motor vehicle, at no cost to the buyer, by an automobile expert who is independent of the manufacturer.

(7) Takes into account, in rendering decisions, all legal and equitable factors, including, but not limited to, the written warranty, the rights and remedies conferred in regulations of the Federal Trade Commission contained in Part 703 of Title 16 of the Code of Federal Regulations as those regulations read on January 1, 1987, Division 2 (commencing with Section 2101) of the Commercial Code, this chapter, and any other equitable considerations appropriate in the circumstances. Nothing in this chapter requires that, to be certified as a qualified third-party dispute resolution process pursuant to this section, decisions of the process must consider or provide remedies in the form of awards of punitive damages or multiple damages, under subdivision (c) of Section 1794, or of attorneys' fees under subdivision (d) of Section 1794, or of consequential damages other than as provided in subdivisions (a) and (b) of Section 1794, including, but not limited to, reasonable repair, towing, and rental car costs actually incurred by the buyer.

(8) Requires that no arbitrator deciding a dispute may be a party to the dispute and that no other person, including an employee, agent, or dealer for the manufacturer, may be allowed to participate substantively in the merits of any dispute with the arbitrator unless the buyer is allowed to participate also. Nothing in this subdivision prohibits any member of an arbitration board from deciding a dispute.

(9) Obtains and maintains certification by the Department of Consumer Affairs pursuant to Chapter 9 (commencing with Section 472) of Division 1 of the Business and Professions Code.

ที่ไม่ได้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด โดยไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ซื้อ โดยการตรวจสอบดังกล่าว ดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอิสระจากผู้ผลิต

7) คำนี้ถึงการตัดสินใจ ปัจจัยทางกฎหมาย และความยุติธรรมในภาพรวม ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการรับประกันอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร แต่รวมถึงการเยียวยาตามข้อบังคับของ คณะกรรมการการค้าของรัฐบาลกลาง (federal Trade Commission) ที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ 706 หัวข้อที่ 16 แห่งประมวลกฎหมายของรัฐบาลกลาง และข้อพิจารณาอื่นๆที่เท่าเทียมกัน ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ การตัดสินใจของกระบวนการนี้ต้องรับรองว่าเป็นกระบวนการใกล้เคียง ระบุข้อพิพาทโดยบุคคลที่สามที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ และการตัดสินใจของ กระบวนการต้องพิจารณาหรือจัดให้มีการเยียวยาในรูปแบบของการตัดสินใจลงโทษตามค่าเสียหาย เชิงลงโทษ หรือความเสียหายหลายส่วน ภายใต้ (C) แห่งมาตรา 1794

8) กำหนดให้อนุญาตโตตุลาการที่ตัดสินข้อพิพาทไม่มีความเกี่ยวข้องกับคู่กรณีที่มีการ พิพาท และห้ามมิให้บุคคลอื่น รวมถึงพนักงาน ตัวแทน หรือตัวแทนจำหน่ายของผู้ผลิต เข้าร่วมใน กระบวนการใกล้เคียงอย่างมีสาระสำคัญ เว้นแต่ ผู้ซื้อจะอนุญาตให้ผู้นั้นเข้าร่วมในกระบวนการ ใกล้เคียงด้วย และไม่มีส่วนใดภายใต้ข้อกำหนดนี้ที่ห้ามไม่ให้สมาชิกของคณะกรรมการ อนุญาตโตตุลาการตัดสินข้อพิพาท

9) ได้รับการรับรองโดยกรมกิจการผู้บริโภค ตามหมวด 9 แห่งประมวลกฎหมายธุรกิจ และวิชาชีพ

การเยียวยาที่เกิดขึ้นจากบทบัญญัตินี้จะไม่เป็นการตัดสิทธิที่ผู้บริโภคจะได้รับการ เยียวยาอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม⁴⁷

กล่าวโดยสรุป กฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบของสินค้าตามกฎหมาย ของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา (The California Lemon Law) นั้น มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า กฎหมายว่าด้วยการรับประกันผู้บริโภค (The Song-Beverly Consumer Warranty Act) ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของประมวลกฎหมายแพ่งของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา กฎหมายดังกล่าวบัญญัติ นำมาใช้บังคับกับสินค้าภายในครัวเรือนทั้งหมด โดยมีบทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับรถยนต์ใหม่ ครอบคลุมการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งในส่วนของผู้ซื้อและผู้เช่าซื้อ ทั้งนี้ เมื่อพบว่ารถยนต์ใหม่ ดังกล่าวมีข้อตำหนิหรือข้อบกพร่อง ผู้ซื้อหรือผู้เช่าซื้อสามารถส่งรถยนต์ดังกล่าวเข้าซ่อม ซึ่งการซ่อมต้อง

⁴⁷ CIVIL CODE, ARTICLE 3. Sale Warranties section

The remedies provided by this chapter are cumulative and shall not be construed as restricting any remedy that is otherwise available, and, in particular, shall not be construed to supplant the provisions of the Unfair Practices Act.

แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับมอบรถยนต์คันดังกล่าวเพื่อการซ่อม กรณีการซ่อมความบกพร่องเดียวกันทั่วไปสามารถส่งซ่อมได้ 4 ครั้ง แต่กรณีที่ความบกพร่องนั้น อาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตของผู้ขับขี่หรืออาจทำให้ผู้ขับขี่ได้รับบาดเจ็บ สามารถส่งซ่อมได้ 2 ครั้ง และมีข้อสันนิษฐานว่า ความชำรุดบกพร่องดังกล่าวไม่สามารถซ่อมได้ ผู้ซื้อหรือผู้เช่าซื้อมีสิทธิเลือกที่จะให้ผู้ผลิตชดเชยค่าเสียหาย และคืนเงินที่ซื้อหรือเช่าซื้อเมื่อหักส่วนของการใช้งานก่อนการชำรุดบกพร่องออกบางส่วนแก่ผู้ซื้อหรือผู้เช่าซื้อ หรือเปลี่ยนรถคันใหม่ให้ โดยค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ค่าธรรมเนียมต่างๆ ผู้ผลิตหรือผู้ขายต้องเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด

สำหรับข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับรถยนต์ใหม่ พิจารณาได้ 2 ประการคือ เป็นการใช้งานรถยนต์ภายในระยะเวลาไม่เกิน 18 เดือน หรือใช้งานเป็นระยะทางไม่เกิน 18,000 ไมล์ แล้วแต่ว่าระยะเวลาหรือระยะทางดังกล่าวอย่างไรจะถึงก่อน และหากมีข้อพิพาทใดๆ เกิดขึ้นระหว่างผู้ซื้อกับผู้ผลิต จะมีการตั้งอนุญาโตตุลาการขึ้นมาเพื่อพิจารณาตัดสินข้อพิพาทดังกล่าว

3.1.2 สาธารณรัฐสิงคโปร์

กฎหมายเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคของสินค้า (Lemon law Singapore) ของสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น ได้บัญญัติอยู่ในส่วนที่สามของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค (การค้าที่เป็นธรรม) หรือ The Consumer Protection (Fair Trading) Act กฎหมายฉบับนี้ ครอบคลุมการคุ้มครองสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไป ทั้งหมดที่จำหน่ายในสาธารณรัฐสิงคโปร์ เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า เฟอร์นิเจอร์ ยานยนต์ เครื่องนุ่งห่ม เครื่องเขียน เป็นต้น แต่ไม่มีผลบังคับใช้การทำธุรกรรมระหว่างธุรกิจกับธุรกิจหรือระหว่างผู้บริโภคร่วมกับผู้บริโภค ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคกรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ พบว่าได้ให้ความหมายของถ้อยคำที่สำคัญได้แก่ ยานยนต์ มีความหมายเดียวกับมาตรา 2 ของกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ข้อ 276 ผู้ค้ายานยนต์ หมายถึง ผู้จำหน่ายยานยนต์ สัญญาซื้อขายรถยนต์ หมายถึง สัญญาระหว่างผู้บริโภคร่วมกับผู้ค้ารถยนต์เพื่อการขายรถยนต์ให้แก่ผู้บริโภค⁴⁸ กฎหมายในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองในกรณีที่ (1) สินค้าไม่เป็นไปตามสัญญาขายสินค้า หากมีการละเมิดเงื่อนไขของสัญญาโดยชัดแจ้งหรือข้อกำหนดโดยนัยตามมาตรา 13, มาตรา 14 หรือมาตรา 15 แห่งกฎหมายว่าด้วยการขายสินค้า (2) สัญญาจัดหาหรือโอนสินค้า หากมีการละเมิดเงื่อนไขสัญญาโดยชัดแจ้งหรือข้อกำหนดโดยนัย ตามมาตรา 3 มาตรา 4 หรือ

⁴⁸ Consumer Protection (Fair Trading) Act, Section 2 Interpretation

“motor vehicle” has the same meaning as in section 2 of the Road Traffic Act (Cap. 276);

“motor vehicle dealer” means a supplier of motor vehicles;

“motor vehicle sale contract” means a contract between a consumer and a motor vehicle dealer for the sale of a motor vehicle to the consumer;

มาตรา 5 ของกฎหมายว่าด้วยการจัดหาสินค้า และ (3) สัญญาเช่าซื้อ หากมีการละเมิดเงื่อนไขสัญญา โดยชัดแจ้งหรือข้อกำหนดโดยนัย ตามมาตรา 6A มาตรา 6B หรือมาตรา 6C ของกฎหมายว่าด้วยการเช่าซื้อ⁴⁹

โดยมีเงื่อนไขในการนำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้ กรณี ผู้รับโอนในฐานะผู้บริโภค สินค้าไม่เป็นไปตามสัญญาที่ใช้บังคับ ณ เวลาที่ทำการส่งมอบ และสัญญาดังกล่าวทำขึ้นในหรือหลังวันที่เริ่มต้นตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 6 ของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค (การค้าที่เป็นธรรม) แก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. 2012⁵⁰

กล่าวโดยสรุปคือ สถานการณ์ที่ถือว่าผลิตภัณฑ์มีข้อบกพร่องได้แก่ การที่สินค้าไม่สอดคล้องกับคำอธิบาย ไม่มีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจ หรือไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ใดๆที่ผู้ขายแจ้งให้ผู้ซื้อทราบก่อนทำการซื้อสินค้า โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้

3.1.2.1 สิทธิของผู้บริโภคเมื่อสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง

เมื่อพบว่า สินค้าไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญา ณ เวลาที่มีการส่งมอบสินค้า ผู้ขาย หรือผู้โอนต้องดำเนินการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนสินค้าให้แก่ผู้ซื้อ⁵¹ ถ้าผู้ซื้อต้องการให้ผู้ขาย ซ่อมแซมหรือเปลี่ยนสินค้าให้ ผู้ขายต้อง ซ่อมแซมหรือเปลี่ยนสินค้าภายในเวลาที่เหมาะสมและไม่

⁴⁹ Consumer Protection (Fair Trading) Act, Section 12A Interpretation of this Part

(4) For the purposes of this Part, goods do not conform to —.

(a) a contract of sale of goods if there is, in relation to the goods, a breach of an express term of the contract or a term implied by section 13, 14 or 15 of the Sale of Goods Act;

(b) a contract for the supply or transfer of goods if there is, in relation to the goods, a breach of an express term of the contract or a term implied by section 3, 4 or 5 of the Supply of Goods Act; and

(c) a hire-purchase agreement if there is, in relation to the goods, a breach of an express term of the contract or a term implied by section 6A, 6B or 6C of the Hire-Purchase Act.

⁵⁰ Consumer Protection (Fair Trading) Act, Section 12B

(1) This Part applies if —

(a) the transferee deals as consumer;

(b) the goods do not conform to the applicable contract at the time of delivery; and

(c) the contract was made on or after the date of commencement of section 6 of the Consumer Protection (Fair Trading) (Amendment) Act 2012.

⁵¹ Consumer Protection (Fair Trading) Act, Section 12C

(1) If section 12B applies, the transferee may require the transferor to —

(a) repair the goods; or

(b) replace the goods.

ก่อให้เกิดความไม่สะดวกใดๆแก่ผู้ซื้อ แล้วแต่กรณี และผู้ขายต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่จำเป็นใดๆที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการดังกล่าว รวมถึงค่าแรงงาน ค่าวัสดุ หรือค่าไปรษณีย์⁵²

ผู้ซื้อต้องไม่บังคับให้ผู้ขายซ่อมแซมหรือเปลี่ยนสินค้าให้ แล้วแต่กรณี ถ้าสินค้านั้นไม่สามารถซ่อมแซมได้ หรือการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนสินค้าไม่ได้สัดส่วนกับราคาของสินค้านั้น⁵³ อันเป็นการกำหนดด้วยหลักสัญญาต้องเป็นสัญญาก่อน(สิทธิปฐมภูมิ) ทั้งนี้ ผู้ซื้ออาจกำหนดให้ผู้ขายลดราคาสินค้าที่ชำรุดบกพร่องให้กับผู้ซื้อตามจำนวนที่เหมาะสม หรือยกเลิกสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้านั้น ทั้งนี้ภายใต้เงื่อนไขคือ ผู้ซื้ออาจไม่ต้องการให้มีการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนสินค้า หรือผู้ซื้อกำหนดให้ผู้ขายทำการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนสินค้า แต่ผู้ขายปฏิเสธที่จะดำเนินการดังกล่าวภายในเวลาที่เหมาะสมและก่อให้เกิดความไม่สะดวกต่อผู้ซื้อ ทั้งนี้ หากผู้ซื้อยกเลิกสัญญาการชดเชยค่าเสียหายใดๆ แก่ผู้ซื้ออาจลดลง โดยคำนึงถึงการใช้สินค้านับตั้งแต่ได้รับมอบสินค้าดังกล่าว⁵⁴

⁵² Consumer Protection (Fair Trading) Act, Section 12C

(2) If the transferee requires the transferor to repair or replace the goods, the transferor must —

- (a) repair or, as the case may be, replace the goods within a reasonable time and without causing significant inconvenience to the transferee; and
- (b) bear any necessary costs incurred in doing so (including in particular the cost of any labour, materials or postage).

⁵³ Consumer Protection (Fair Trading) Act, Section 12 C

(3) The transferee must not require the transferor to repair or, as the case may be, replace the goods if that remedy is —

- (a) impossible
- (b) disproportionate in comparison to the other of those remedies; or
- (c) disproportionate in comparison to an appropriate reduction in the amount to be paid for the transfer under paragraph (a), or rescission under paragraph (b), of section 12D(1)

⁵⁴ Consumer Protection (Fair Trading) Act, Section 12 D Reduction in amount to be paid or rescission of contract

(1) If section 12B applies, the transferee may —

- (a) require the transferor to reduce the amount to be paid for the transfer of the goods in question to the transferee by an appropriate amount; or

(b) rescind the contract with regard to those goods, if the condition in subsection (2) is satisfied.

(2) The condition is that —

กรณีและผู้ซื้อได้กำหนดให้ผู้ขายทำการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนสินค้า ผู้ซื้อต้องใช้เวลาแก่ผู้ขายตามสมควรเพื่อการซ่อมแซมสินค้าหรือการเปลี่ยนสินค้าแล้วแต่กรณี เมื่อไม่อาจซ่อมแซมหรือเปลี่ยนสินค้าตามการร้องขอได้ ผู้ซื้ออาจใช้สิทธิยุติภูมิคือการขอลดราคาสินค้าตามสัดส่วนที่ชำรุดบกพร่อง หรือการบอกเลิกสัญญา โดยที่การบอกเลิกสัญญาต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้ซื้อได้ใช้สอยไปก่อนที่จะมีการบอกเลิกสัญญาด้วย⁵⁵

สำหรับข้อยกเว้นที่ผู้ขายไม่จำเป็นต้องแก้ไขสินค้าที่มีข้อบกพร่อง กรณีที่ผู้บริโภคอยู่แล้วถึงความเสียหายของสินค้า ผู้บริโภคใช้สินค้าไปในทางที่ผิดและทำให้เกิดข้อผิดพลาดโดยได้รับแจ้งก่อนการซื้อ ผู้บริโภคได้พยายามซ่อมแซมสินค้าด้วยตนเองหรือให้บุคคลอื่นพยายามซ่อมแซมสินค้าให้และระหว่างนั้น ทำให้สินค้าเกิดความเสียหาย ผู้บริโภคเปลี่ยนไปไม่ต้องการสินค้าอีกต่อไป และความชำรุดบกพร่องนั้นเกิดจากการใช้งานตามปกติทั่วไป⁵⁶

3.1.2.2 ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับระยะเวลาที่สินค้าเกิดการชำรุดบกพร่อง

สำหรับข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับระยะเวลาที่สินค้าเกิดการชำรุดบกพร่อง ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค(การค้าที่เป็นธรรม) หรือ The Consumer Protection (Fair Trading) Act กำหนดให้ผู้บริโภคสามารถเรียกร้องสำหรับสินค้าที่มีความชำรุด

(a) by virtue of section 12C(3) the transferee may require neither repair nor replacement of the goods; or

(b) the transferee has required the transferor to repair or replace the goods, but the transferor is in breach of the requirement of section 12C(2)(a) to do so within a reasonable time and without causing significant inconvenience to the transferee.

(3) For the purposes of this Part, if the transferee rescinds the contract, any reimbursement to the transferee may be reduced to take account of the use he has had of the goods since they were delivered to him.

⁵⁵ Consumer Protection (Fair Trading) Act, Section 12E Relation to other remedies, etc.

(1) If the transferee requires the transferor to repair or replace the goods, the transferee must not act under subsection (2) until he has given the transferor a reasonable time in which to repair or replace (as the case may be) the goods.

(2) The transferee acts under this subsection if —

(a) he rejects the goods and terminates the contract for breach of condition; or

(b) he requires the goods to be repaired or replaced (as the case may be).

⁵⁶ I.R.B. Law, What is the Lemon Law?, <https://irblaw.com.sg/learning-centre/lemon-law/>

บกพร่องภายใน 6 เดือน ของการซื้อ หากปรากฏว่าสินค้าชำรุดบกพร่องให้ถือว่าสินค้านั้นชำรุดบกพร่องนับตั้งแต่วันส่งมอบเป็นต้นมา เว้นแต่ผู้ขายจะสามารถพิสูจน์เป็นอย่างอื่นได้⁵⁷

3.1.2.3 การจัดการข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากสภาพสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่อง

ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค(การค้าที่เป็นธรรม) หรือ The Consumer Protection (Fair Trading) Act ในกรณีที่มีข้อพิพาทเกิดขึ้น คู่กรณีสามารถนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาล ทั้งนี้มีบทบัญญัติให้อำนาจศาล มีคำสั่งให้ผู้ขายดำเนินการแก้ไขอย่างหนึ่งอย่างใดให้แก่ผู้ซื้อและศาลอาจมีคำสั่งให้เยียวยาใดๆ ตามความเหมาะสม⁵⁸

อย่างไรก็ตาม ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ได้มีการจัดตั้ง ศูนย์ระงับข้อพิพาทของอุตสาหกรรมยานยนต์ (MIDReC) ก่อตั้งขึ้น โดยความร่วมมือกันของสมาคมผู้บริโภคแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ (CASE) และสมาคมผู้ค้ายานยนต์แห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ (SVAT) ซึ่งได้กำหนดให้ตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ยอมรับการตัดสินของศูนย์ระงับข้อพิพาทของอุตสาหกรรมยานยนต์ (MIDReC) หากมีข้อพิพาทกับผู้บริโภคซึ่งได้ร้องเรียนมายังศูนย์ระงับข้อพิพาทของอุตสาหกรรมยานยนต์ (MIDReC) เพื่อขอให้ผู้ผลิต หรือขายชดใช้ค่าเสียหายเมื่อเกิดการพิพาทเกี่ยวกับรถยนต์ได้ การร้องเรียนกับศูนย์ระงับข้อพิพาทของอุตสาหกรรมยานยนต์ (MIDReC) จะทำให้ผู้บริโภคสามารถระงับข้อพิพาทได้ด้วยวิธีที่ถูกต้องที่สุดและง่ายที่สุด โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานคือ

ขั้นตอนแรก ผู้ทำหน้าที่คนกลางในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ที่แต่งตั้งโดยศูนย์ระงับข้อพิพาทของอุตสาหกรรมยานยนต์ (MIDReC) จะเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคและผู้ผลิตได้บรรลุข้อตกลงด้วยตัวเองก่อน แต่หากไม่สามารถตกลงกันได้ ขั้นตอนที่สอง ศูนย์ระงับข้อพิพาทของอุตสาหกรรมยานยนต์ (MIDReC) จะเป็นผู้ตัดสินในเรื่องข้อพิพาทดังกล่าวให้ อย่างไรก็ตาม ขั้นตอนที่สาม หากศูนย์ระงับข้อพิพาทของอุตสาหกรรมยานยนต์ (MIDReC) ไม่สามารถจัดการข้อร้องเรียนของ

⁵⁷ *Ibid.*

⁵⁸ Consumer Protection (Fair Trading) Act, Section 12 F

(1) In any proceedings in which a remedy is sought under this Part, the court may, in addition to any other power it has, act under this section.

(2) On the application of the transferee, the court may make an order requiring specific performance by the transferor of any obligation imposed on him by virtue of section 12C.

(3) Subsection (4) applies if —

(a) the transferee requires the transferor to give effect to a remedy under section 12C or 12D or has claims to rescind under section 12D; but

(b) the court decides that another remedy under section 12C or 12D is appropriate.

ผู้บริโภคได้แล้ว ด้วยเหตุผลบางประการ ผู้บริโภคมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนรายย่อยได้ ทั้งนี้ การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนรายย่อยดังกล่าวจะดำเนินการได้เฉพาะกรณีมูลค่าความเสียหายไม่เกิน 20,000 ดอลลาร์ เท่านั้น เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากคู่กรณีทั้งสองฝ่ายจำนวนเงินที่เรียกร้องอาจมีมูลค่าไม่เกิน 30,000 ดอลลาร์⁵⁹

3.1.3 สาธารณรัฐเกาหลี

สืบเนื่องมาจากประมวลกฎหมายแพ่งที่มีผลบังคับใช้อยู่ ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ขับขี่ที่จะต้องเป็นฝ่ายพิสูจน์ว่า รถยนต์มีความชำรุดบกพร่องก่อนการส่งมอบ ซึ่งเนื่องจากรถยนต์แต่ละคัน มีชิ้นส่วนของรถประมาณ 30,000 ชิ้น จึงเป็นการยากที่ผู้ขับขี่จะค้นหาสาเหตุที่แน่ชัดของข้อบกพร่องของรถยนต์ ดังนั้น ประธานคณะกรรมการ โครงสร้างพื้นฐานและการขนส่งทางบกของรัฐบาลจึงได้มีการเสนอแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการจัดการยานยนต์ เพื่อนำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับกฎหมายเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นยานยนต์ของสาธารณรัฐเกาหลี มาแก้ไขเพิ่มเติมในกฎหมายว่าด้วยการจัดการยานยนต์ (The Motor Vehicle Management Act)⁶⁰ เพื่อให้เจ้าของยานยนต์สามารถเรียกร้องสิทธิใดๆ เช่น การขอเงินคืน การขอเปลี่ยนสินค้าได้ โดยกฎหมายฉบับนี้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม ค.ศ. 2017 และมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายฉบับนี้อีกครั้ง โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2019

3.1.3.1 สิทธิของผู้บริโภคเมื่อสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง

จากการศึกษาพบว่า กฎหมายเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นยานยนต์ของสาธารณรัฐเกาหลี ได้บัญญัติว่า หากยานยนต์ที่ได้รับการรับรองและจำหน่ายภายในประเทศโดยผู้ผลิตรถยนต์ เป็นไปตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้ เจ้าของที่เป็นเจ้าของรถยนต์อย่างน้อยสองคัน สำหรับใช้ในทางธุรกิจ อาจเรียกร้องให้เปลี่ยนรถยนต์ที่มีความชำรุดบกพร่องด้วยรถยนต์คันใหม่ หรือขอคืนเงินราคาซื้อรถยนต์ดังกล่าวภายในสองปี นับแต่วันที่มีการส่งมอบรถยนต์

1) รถยนต์ที่จำหน่ายตามสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งกำหนดโดยกฎหมายของกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน และการขนส่ง ว่าสามารถเปลี่ยนรถใหม่ได้ รับประกันคืนเงินตามราคาซื้อเมื่อเกิดการชำรุด

2) รถยนต์ที่มีข้อสงสัยด้านความปลอดภัย มีมูลค่าทางเศรษฐกิจลดลงอย่างมีนัยสำคัญ หรือไม่สามารถใช้งานได้อันเนื่องมาจากความบกพร่องทางโครงสร้างหรือทางเครื่องกล

⁵⁹ Singapore Legal Advice, “How to Resolve Disputes with Car Dealers,” Retrieved 2 February 2022, from <https://singaporelegaladvice.com/law-articles/resolve-disputes-with-car-dealers/>

⁶⁰ The Korea Herald, “South Korea to adopt stricter consumer protection with lemon Law,” Retrieved 2 February 2022, from <http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20181112000197>.

3) รถยนต์ที่อยู่ภายใต้กรณีหนึ่งกรณีใดดังต่อไปนี้ โดยที่ยังไม่พ้นกำหนด 1 ปี นับแต่วันที่ส่งมอบรถยนต์ให้แก่เจ้าของ หากรถยนต์ได้ใช้ไปในระยะทางที่เกินกว่า 20,000 กิโลเมตร ถือว่าพ้นกำหนด

(1) กรณีที่รถยนต์ได้รับการซ่อมแซมอย่างน้อย 2 ครั้ง ด้วยอาการเดียวกันโดยผู้ผลิตยานยนต์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ซ่อมแซมแทนผู้ผลิตยานยนต์ เนื่องจากข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น เกิดในโครงสร้างหรืออุปกรณ์ที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกากระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐานและการขนส่ง เช่น มอเตอร์ ชุดส่งกำลัง ระบบบังคับเลี้ยว และระบบเบรก โดยรถยนต์ได้รับการซ่อมแซมอย่างน้อย 1 ครั้งและระยะเวลาการซ่อมเกิน 30 วัน

(2) กรณีที่รถยนต์ได้รับการซ่อมแซมอย่างน้อย 3 ครั้ง โดยผู้ผลิตรถยนต์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ซ่อมแซมโดยผู้ผลิตยานยนต์ เนื่องจากข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นมีอาการเดียวกัน ในโครงสร้างหรืออุปกรณ์ใดๆ นอกเหนือจากโครงสร้างหรืออุปกรณ์ที่กำหนดไว้ใน (1) แต่มีข้อบกพร่องที่เหมือนกันเกิดขึ้นอีก ซึ่งรวมถึงกรณีที่รถยนต์ได้รับการซ่อมแซมอย่างน้อยหนึ่งครั้งและระยะเวลาการซ่อมแซมทั้งหมดเกิน 30 วัน

หากข้อบกพร่องที่มีอาการเดียวกันเกิดขึ้นอีกหลังจากรถยนต์ตามข้อ 1 ได้รับการซ่อมแซมหนึ่งครั้ง ในกรณีของ (1)(3) (1) หรือสองครั้งในกรณี (1) (3)(2) เจ้าของรถยนต์จะต้องแจ้งให้ผู้ผลิตทราบถึงการเกิดซ้ำดังกล่าวตามข้อกำหนดในพระราชกฤษฎีกากระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐานและการขนส่ง⁶¹

⁶¹ MOTOR VEHICLE MANAGEMENT ACT, Article 47-2 (Requirements for Replacement of, or Purchase Price Refund for, Motor Vehicles)

(1) If a motor vehicle self-authenticated and sold in the domestic market by a motor vehicle manufacturer, etc. meets all the following requirements, the owner (excluding transport business entities under the Passenger Transport Service Act or the Trucking Transport Business Act who own at least two motor vehicles for business use) may claim replacement of such motor vehicle with a new motor vehicle or the refund of the purchase price for such motor vehicle from a motor vehicle manufacturer, etc. within two years from the date the motor vehicle is delivered:

1. A motor vehicle sold under a written contract providing as prescribed by Ordinance of the Ministry of Land, Infrastructure and Transport that the motor vehicle can be replaced with a new motor vehicle, assuring refund of the purchase price, etc. upon the occurrence of defects;

2. A motor vehicle with doubtful safety, with significantly deteriorated economic value, or unusable, due to a structural or mechanical defect referred to in Article 29 (1);

บทบัญญัติข้างต้น อนุญาตให้เจ้าของรถยนต์เรียกกร้องขอเปลี่ยนคันหรือขอรับเงินคืนได้ หากระยะเวลาการซ่อมสะสมมากกว่า 30 วัน หลังการรับบริการหนึ่งครั้ง โดยไม่คำนึงถึง ข้อบกพร่องว่าจะแสดงในส่วนประกอบหลักหรือไม่ใช่ส่วนประกอบสำคัญ ทั้งนี้ เมื่อรถได้แสดง อาการของการมีข้อบกพร่อง คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานด้านความปลอดภัย ด้านการขนส่งของสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านรถยนต์ 50 คน จะเข้ามา ตัดสินชี้ขาดปัญหา โดยขอให้ผู้ผลิตรถยนต์ส่งเอกสารมาให้พิจารณาหากจำเป็น และดำเนินการ ทดสอบประสิทธิภาพของรถยนต์เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องดังกล่าว⁶²

3.1.3.2 ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับระยะเวลาที่สินค้าเกิดการชำรุดบกพร่อง

ภายใต้กฎหมายเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าของสาธารณรัฐเกาหลี มีการกำหนด ข้อสันนิษฐานของข้อบกพร่องไว้ว่า ข้อบกพร่องใดๆที่ตรวจพบภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่ส่งมอบ

---

3. A motor vehicle falling under either of the following cases, where one year has not passed since the motor vehicle was delivered to its owner (if the mileage exceeds 20,000 kilometers, the period shall be deemed to have lapsed):

(a) Where a motor vehicle has been repaired at least twice by the relevant motor vehicle manufacturer, etc. (including persons to whom repair work has been entrusted by the motor vehicle manufacturer, etc.), due to a defect that occurred with the same symptom in the structure or any of the devices specified by Ordinance of the Ministry of Land, Infrastructure and Transport, such as its motor, power transmission system, steering system, or brake system, but the identical defect reoccurs: Provided, That included herein shall be cases where a motor vehicle has been repaired at least once and the total period of repair exceeds 30 days;

(b) Where a motor vehicle has been repaired at least three times by the relevant motor vehicle manufacturer, etc. (including persons to whom repair work has been entrusted by the motor vehicle manufacturer, etc.), due to a defect that occurred with the same symptom in any structure or device, other than the structure or any of the devices specified in item (a), but the identical defect reoccur: Provided, That included herein shall be cases where a motor vehicle has been repaired at least once and the total period of repair exceeds 30 days.

(2) If a defect with the same symptom reoccurs after a motor vehicle falling under paragraph (1) has been repaired once in the case of paragraph (1) 3 (a) or twice in the case of paragraph (1) 3 (b), the owner of such motor vehicle (hereinafter referred to as "owner of the defective motor vehicle") shall notify the relevant motor vehicle manufacturer, etc. of such recurrence, as prescribed by Ordinance of the Ministry of Land, Infrastructure and Transport.

⁶² KOSPI, "Korean Lemon Law on car Purchase to next year," Retrieved 2 February 2022, from <https://pulsenews.co.kr/view.php?year=2018&no=708857>.

รถยนต์ ให้แก่เจ้าของรถยนต์ที่บกพร่อง ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าข้อบกพร่องนั้นมีอยู่ตั้งแต่วันที่ส่งมอบ⁶³ ทั้งนี้ ผู้ผลิตรถยนต์จะต้องรับผิดชอบในการพิสูจน์ว่ารถไม่มีข้อบกพร่องภายใน 6 เดือนของการส่งมอบ โดย ซึ่งจากเดิมตามประมวลกฎหมายแพ่งกระการพิสูจน์ดังกล่าวเป็นของผู้บริโภคที่จะต้องเป็นผู้พิสูจน์ความบกพร่องดังกล่าว⁶⁴

3.1.3.3 การจัดการข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากสภาพสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่อง

ในปัจจุบัน เมื่อเกิดข้อบกพร่องขึ้นในรถยนต์ ผู้บริโภคจะต้องจัดการปัญหาดังกล่าวโดยตรงกับผู้ผลิต หรือแสวงหาวิธีการแก้ไขโดยการยื่นฟ้องคดีต่อศาล หรือใช้วิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ

ทั้งนี้ ตามคำร้องขอของเจ้าของรถยนต์ที่มีความบกพร่อง คณะกรรมการพิจารณาความปลอดภัยและข้อบกพร่องของรถยนต์จะดำเนินการอนุญาโตตุลาการ การดำเนินการเปลี่ยนรถยนต์ หรือการคืนเงินตามราคาซื้อ ทั้งนี้การอนุญาโตตุลาการดังกล่าวจะนำมาใช้ได้ เมื่อผู้ผลิตยานยนต์ และเจ้าของรถยนต์ที่ชำรุดบกพร่องยอมรับกฏอนุญาโตตุลาการสำหรับการเปลี่ยนรถหรือการคืนเงินเป็นการล่วงหน้า ทั้งนี้หากเจ้าของรถยนต์ยื่นคำร้องเพื่อขอเปลี่ยนหรือคืนเงินภายในเวลาที่กำหนด คณะอนุญาโตตุลาการจะสั่งให้ผู้ผลิตแก้ไขข้อบกพร่องภายในระยะเวลาอันสมควร แต่หากไม่ยื่นตามกำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาความปลอดภัยและข้อบกพร่องของรถยนต์ปฏิเสธคำขอ⁶⁵

⁶³ MOTOR VEHICLE MANAGEMENT ACT, Article 47-3 Presumption of Defects

Any defect discovered within six months from the date a motor vehicle falling under Article 47-2 (1) is delivered to the owner of the defective motor vehicle shall be presumed to have existed since the date of delivery.

⁶⁴The Korea Herald, Ibid.

⁶⁵ MOTOR VEHICLE MANAGEMENT ACT, Article 47-4. Application for Arbitration for Replacement or Refund of Purchase Price

(1) At the request of the owner of a defective motor vehicle, the Committee for Deliberation on Safety and Defects of Motor Vehicles under Article 47-7 (hereinafter referred to as the "Committee for Deliberation on Safety and Defects of Motor Vehicles") shall commence arbitration proceedings for replacement or refund of the purchase price (hereinafter referred to as "arbitration for replacement or refund") where all the following requirements are met. Such matters as the methods for filing an application for arbitration for replacement or refund shall be prescribed by Ordinance of the Ministry of Land, Infrastructure and Transport.

1. Where the relevant motor vehicle manufacturer, etc. accepted the rules on arbitration for replacement or refund under Article 47-7 (2) 1 (b) (hereinafter referred to as "rules on arbitration for

อย่างไรก็ตาม การใกล้เคียงข้อพิพาทของผู้บริโภคตามกรอบของกฎหมายว่าด้วย ผู้บริโภคไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย เป็นเพียงเกณฑ์การบริหารที่สำนักงานผู้บริโภคของ สาธารณรัฐเกาหลีให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อพิพาทของผู้บริโภคเท่านั้น⁶⁶

นักวิชาการชี้ว่า การบังคับใช้กฎหมายเพื่อชำระคบกพร่องของสินค้าของสาธารณรัฐ เกาหลีนั้น เป็นการบังคับใช้อย่างหลวมๆ เท่านั้น ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์พบว่า มีจำนวนคดีที่ฟ้อง เรียกว่าเสียหายจากความบกพร่องของรถยนต์ ในช่วงเดือนมีนาคม ค.ศ. 2014 ถึงกุมภาพันธ์ 2019 จำนวนทั้งสิ้น 2,891 คดี แต่ไม่มีกรณีใดที่มีการเปลี่ยนรถยนต์หรือคืนเงินให้แก่ผู้บริโภคเลย ทั้งนี้ ในช่วงเดือนมกราคม ค.ศ. 2018 ถึงมกราคม ค.ศ. 2019 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่กฎหมายเพื่อชำระคบกพร่องของสินค้ามีผลบังคับใช้พบว่า มีคดีที่ฟ้องเรียกว่าเสียหายรวมทั้งสิ้น 81 คดี แต่ไม่มีคดีใดที่ พบว่ามีการเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่หรือคืนเงินให้แก่ผู้บริโภคเลยเช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นว่า ในทางปฏิบัติไม่สามารถนำกฎหมายเพื่อชำระคบกพร่องมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ควรมี

---

replacement or refund"), in advance, as prescribed by Ordinance of the Ministry of Land, Infrastructure and Transport;

2. Where the owner of the defective motor vehicle accepted the rules on arbitration for replacement or refund, as prescribed by Ordinance of the Ministry of Land, Infrastructure and Transport, at the time of concluding the relevant sale and purchase contract or filing an application for replacement or refund.

(2) A motor vehicle manufacturer, etc. who accepted the rules on arbitration for replacement or refund in advance shall inform purchasers of its acceptance of the rules on arbitration for replacement or refund at the time of selling a motor vehicle.

(3) If an application filed under paragraph (1) for arbitration for replacement or refund is defective, the Committee for Deliberation on Safety and Defects of Motor Vehicles shall order the applicant to correct defects within a reasonable period specified. If the applicant fails to correct relevant defects within the specified period, the Committee for Deliberation on Safety and Defects of Motor Vehicles shall reject the application.

(4) If the Committee for Deliberation on Safety and Defects of Motor Vehicles deems it necessary for rendering an arbitral award for replacement or refund, the Committee may request the relevant motor vehicle manufacturer, etc. and the owner of the defective motor vehicle to submit documents necessary for arbitration; and may request a performance test agent to inspect the relevant motor vehicle to locate defects. Matters necessary for such inspection shall be prescribed by Ordinance of the Ministry of Land, Infrastructure and Transport.

⁶⁶ Korea Legislation Research Institute, "A Legal Study of Replacement and Refund of Defective Vehicles - Focused on Enactment of the Korean Lemon Law," Retrieved 22 February 2022, from <https://www.klri.re.kr/eng/publication/1084/view.do>.

การปรับปรุงกฎหมายเพื่อซำรุดบกพร่องของสินค้า โดยให้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับภาระหน้าที่ของผู้ผลิตในการออกการรับประกันสินค้า และการซ่อมแซมซำอบกพร่องภายในระยะเวลาที่เหมาะสม เกณฑ์สำหรับจำนวนที่เหมาะสมของความพยายามในการซ่อมแซม ซ้ำสนับนินยฐาน วิธีการคืนเงิน และการเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ตามสมควร เกณฑ์สำหรับซำอบกเว้นความรับผิดชอบของผู้ผลิตและการชดใช้ค่าทนายความ เป็นต้น⁶⁷

3.2 กฎหมายประเทศไทย

ในส่วนนี้จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ พบว่า มีบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคไว้ความว่า "รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค"⁶⁸

นอกจากนี้ ในหมวด 3 สิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ยังบัญญัติรับรองสิทธิของผู้บริโภคเอาไว้ความว่า "สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง บุคคลย่อมมีสิทธิร่วมกันจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภคเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค องค์กรของผู้บริโภคข้างต้นมีสิทธิร่วมกันจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งอำนาจในการเป็นตัวแทนของผู้บริโภค และการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ"⁶⁹

จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น ในปัจจุบันจึงมีการรวมตัวกันขององค์กรผู้บริโภคจำนวน 152 องค์กร ตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. 2562 เพื่อจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้บริโภค ทำหน้าที่เสนอความคิดเห็น

⁶⁷ Kevin Lee, "Lemon Law's Effectiveness Under Scrutiny," Retrieved 22 February 2022, from <http://koreabizwire.com/lemon-laws-effectiveness-under-scrutiny/168219>.

⁶⁸ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 61.

⁶⁹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 46.

จัดทำนโยบาย มาตรการเพื่อการคุ้มครอง สะท้อนหลักการสำคัญว่า ผู้บริโภคมีส่วนร่วมในการสร้างพลังทางสังคม การพัฒนาคุณภาพชีวิต และรวมถึงการเพิ่มอำนาจต่อรองให้แก่ผู้บริโภค เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในสังคมให้มากขึ้น ตามยุทธศาสตร์ของประเทศ⁷⁰

3.2.2 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หมวด 2 หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ขาย ส่วนที่ 2 ความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่อง ในมาตรา 472 ถึง 474 มีหลักการที่บัญญัติความรับผิดชอบเพื่อสินค้าที่ชำรุดบกพร่องเป็นการทั่วไป ในเรื่องผู้ขายต้องรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่อง การกำหนดข้อยกเว้นของผู้ขายที่ไม่ต้องรับผิดชอบต่อผู้ซื้อในความชำรุดบกพร่อง หากผู้ซื้อเห็นประจักษ์แล้วในเวลาส่งมอบ และการกำหนดอายุความในการฟ้องร้องคดีภายใน 1ปี นับแต่เวลาที่พบเห็นความชำรุดบกพร่อง โดยการศึกษาครั้งนี้ มีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

3.2.2.1 ความหมายของความชำรุดบกพร่อง

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องตามมาตรา 472-474 มิได้ให้ความหมายของคำว่า ความชำรุดบกพร่องเอาไว้แต่ประการใด ทั้งที่ความหมายหรือขอบเขตของความชำรุดบกพร่องนั้นมีความสำคัญอันส่งผลต่อความรับผิดชอบของผู้ขาย ดังเช่นคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6976/2542 เห็นว่า แม้ทรัพย์สินที่ขายชำรุดบกพร่อง แต่ความชำรุดบกพร่องนั้นไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เสื่อมราคาหรือเสื่อมความเหมาะสมแก่ประโยชน์อันมุ่งจะใช้เป็นปกติหรือตามสัญญาผู้ขายก็ไม่ต้องรับผิด⁷¹

ดังนั้น เมื่อไม่ได้มีการกำหนดเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องเอาไว้ จึงต้องนำหลักกฎหมายว่าด้วยการตีความสัญญาตามมาตรา 368 แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้ในการวินิจฉัยว่า ทรัพย์สินที่ขายนั้นมีความชำรุดบกพร่องหรือไม่ โดยต้องวินิจฉัยก่อนว่า ทรัพย์สินที่คู่กรณีได้ทำการตกลงซื้อขายกันนั้นเป็นทรัพย์สินอะไรและควรมีคุณสมบัติอย่างไร การที่ทรัพย์สินที่ขายมีสภาพต่างจากมาตรฐานของทรัพย์สินประเภทนั้น ยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะกล่าวได้ว่าทรัพย์สินชำรุดบกพร่อง ในทางกลับกันการที่ทรัพย์สินที่ขายมีคุณภาพได้มาตรฐานก็มิได้หมายความว่า ทรัพย์สินนั้นจะไม่ชำรุดบกพร่อง เพราะสิ่งที่เป็นเกณฑ์ในการวัดความชำรุดบกพร่องนั้นอยู่ที่ว่าคู่กรณีมีเจตนาอย่างไร การพิจารณาความประสงค์ของคู่สัญญาในทางสุจริต โดยพิเคราะห์ถึงปกติประเพณีตามมาตรา 368 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งถ้าไม่มีพฤติการณ์ใดเป็นเครื่องบ่งชี้เป็น

⁷⁰ สภาองค์กรผู้บริโภค, “รู้จักสภาองค์กรของผู้บริโภค,” สืบค้นวันที่ 24 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://tcc.indyconsumers.org/#>.

⁷¹ สุพรรณิ สนมศรี, “เรื่องที่ 7/2562 ความชำรุดบกพร่องของทรัพย์สินผู้ขายต้องรับผิดอย่างไร,” สืบค้นวันที่ 24 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://psthailaw.com/article.php?cid=806> .

อย่างอื่นก็จะได้ว่า ผลว่า คู่กรณีย่อมตกลงซื้อขายทรัพย์สินเช่นที่บุคคลย่อมตกลงซื้อขายตามปกติ และทรัพย์สินนั้นก็ควรมีคุณสมบัติเหมาะสมแก่ประโยชน์ที่อันบุคคลมุ่งจะใช้เป็นปกติด้วย เช่น ถ้าเป็นการซื้อรถยนต์เก่า รถยนต์นั้นก็ต้องอยู่ในสภาพที่ใช้เป็นยานพาหนะสำหรับใช้ได้ อย่างปลอดภัย แต่หากซื้อซากรถยนต์อย่างไม่ได้ว่ารถนั้นมีความชำรุดบกพร่อง ถ้ารถนั้นไม่อยู่ในสภาพที่จะวิ่งบนท้องถนนได้ เป็นต้น⁷²

3.2.2.2 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับความรับผิดเพื่อชำรุดบกพร่อง

สำหรับหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความรับผิดเพื่อชำรุดบกพร่อง ตามบทกฎหมายไทยซึ่งได้บัญญัติไว้ในมาตรา 472 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ความว่า “ในกรณีที่ทรัพย์สินซึ่งขายนั้นชำรุดบกพร่องอย่างหนึ่งอย่างใด อันเป็นเหตุให้เสื่อมราคาหรือเสื่อมความเหมาะสมแก่ประโยชน์อันมุ่งจะใช้เป็นปกติก็ดี ประโยชน์ที่มุ่งหมายโดยสัญญาก็ดี ท่านว่าผู้ขายต้องรับผิดชอบที่กล่าวมาในมาตรานี้ย่อมใช้ได้ ทั้งที่ผู้ขายรู้อยู่แล้วหรือไม่รู้ว่าความชำรุดบกพร่องมีอยู่”

มาตรา 472 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังกล่าวข้างต้นได้กำหนดองค์ประกอบทางด้านวัตถุ คือ ตัวทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้นต้องชำรุดบกพร่องและความชำรุดบกพร่องนั้นเป็นเหตุให้เสื่อมราคาหรือเสื่อมความเหมาะสมแก่ประโยชน์อันมุ่งจะใช้เป็นปกติหรือประโยชน์ที่มุ่งหมายโดยสัญญา ทั้งนี้ ความชำรุดบกพร่อง ตามกฎหมายไทย มีความหมายตรงกับคำว่า “Defect” โดยนัยกฎหมายตีความไว้ 2 กรณีได้แก่⁷³

1) คำอธิบายที่มุ่งพิจารณาโครงสร้างด้านกายภาพ โดยพิจารณาจากตัวทรัพย์สิน ดังนั้น ความชำรุดบกพร่องจึงหมายถึง ความเสื่อมเสียหรือความเสียหายในเนื้อหาของทรัพย์สินที่ทำการซื้อขาย ซึ่งความชำรุดบกพร่องทางกายภาพนั้นอาจหมายถึง การแตกหัก บวมสลาย ร้าว หรือเปื่อยยุ่ย เป็นต้น

2) คำอธิบายที่มุ่งพิจารณาถึงคุณสมบัติของทรัพย์สิน ดังนั้น ความชำรุดบกพร่องจึงหมายถึง การที่ทรัพย์สินซึ่งขายนั้นขาดคุณสมบัติอันพึงมีตามสัญญา เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 951/2544 เห็นว่า ทรัพย์สินซึ่งขายชำรุดบกพร่องเป็นเหตุให้เสื่อมความเหมาะสมแก่ประโยชน์อันมุ่งจะใช้เป็นปกติหรือตามสัญญา เช่น ผู้ขายรถยนต์ไม่จัดหาป้ายทะเบียนและป้ายวงกลมซึ่งเป็นสาระสำคัญในการใช้รถให้แก่ผู้ซื้อ⁷⁴

⁷² กิตติศักดิ์ ปรกติ, *แพ่งอ้าง*, น. 43.

⁷³ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, *กฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561), น. 5.

⁷⁴ สุพรรณิ สนมศรี, “ฎีกาที่ 951/2544,” สืบค้นวันที่ 25 พฤศจิกายน 2564, จาก

คำอธิบายทั้งสองนั้น มีจุดต่างกันตรงที่ความคิดเห็นแรกมุ่งดูที่ตัวทรัพย์ว่ามีความเสียหายทางกายภาพอย่างไร ในขณะที่ความเห็นที่สองดูที่คุณสมบัติของทรัพย์นั้นว่าเป็นไปตามสถานะที่ควรจะเป็นตามความมุ่งหมายของสัญญา ไม่ใช่เพราะทรัพย์นั้นชำรุด แต่เป็นเพราะทรัพย์นั้นไม่ได้มาตรฐานตามความมุ่งหมายของสัญญา

ขณะเดียวกัน เมื่อสินค้าที่ส่งมอบนั้นมีความชำรุดบกพร่อง รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ ปรกติ ได้อธิบายว่าความรับผิดเพื่อชำรุดบกพร่องของผู้ขายว่า แท้จริงก็คือความรับผิดเพื่อการไม่ชำระหนี้ เพราะหนี้ตามสัญญาซื้อขายนั้นมิได้จำกัดอยู่เพียงเรื่องการโอนกรรมสิทธิ์และการส่งมอบทรัพย์เท่านั้น ยังรวมไปถึงการส่งมอบทรัพย์ให้ตามความประสงค์ที่แท้จริงของคู่สัญญาหนี้ส่งมอบนั้น ต้องปราศจากความชำรุดบกพร่อง ด้วยเหตุนี้ กรณีที่ทรัพย์สินชำรุดบกพร่องก็ถือได้ว่าผู้ขายไม่ชำระหนี้ และผู้ซื้อย่อมมีสิทธิทำนองเดียวกันกับกรณีที่ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามหลักในเรื่องหนี้ หลักทั่วไป และในเรื่องสัญญาคือ⁷⁵

(1) มีสิทธิบอกปิดไม่รับชำระหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 320 สืบเนื่องจากผู้ขายมีความประสงค์จะชำระหนี้ด้วยการส่งมอบสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่อง ผู้ซื้อจึงบอกปิดไม่รับชำระหนี้ ทั้งนี้ เพราะฐานแห่งสัญญาซื้อขายคือเจตนาของคู่กรณีย่อมไม่จำกัดอยู่แต่การได้กรรมสิทธิ์และได้การครอบครองในทรัพย์สินที่ขายเท่านั้น แต่ย่อมคลุมไปถึงคุณสมบัติของทรัพย์สินที่ขายด้วยเสมอ ดังนั้น ทรัพย์สินที่ผู้ซื้อรับซื้อจึงไม่จำกัดเฉพาะตัววัตถุหรือสิ่งที่ผู้ขายส่งมอบเท่านั้น แต่หมายถึงทรัพย์สินที่มีคุณสมบัติตรงตามสัญญา ด้วยเหตุนี้จึงต้องตีความหมายของคำว่า "ทรัพย์สินที่ตนได้รับซื้อ" ตามมาตรา 486 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าหมายถึงทรัพย์สินที่ปราศจากความชำรุดบกพร่องนั่นเอง การที่จะบังคับให้ผู้ซื้อรับมอบทรัพย์สินที่ชำรุดบกพร่องจึงเท่ากับเป็นการบังคับให้เจ้าหนี้รับชำระหนี้เป็นอย่างอื่น ซึ่งต้องห้าม ตามมาตรา 320 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนการที่ไม่มีกฎหมายรับรองสิทธิบอกปิดไม่รับชำระหนี้ไว้โดยตรง เหมือนเช่นกรณีส่งมอบทรัพย์สินขาดตกบกพร่องหรือล่าช้าจำนวนนั้น ก็ไม่ใช่เหตุที่จะทำให้สรุปง่าย ๆ ได้ว่าผู้ซื้อย่อมขาดสิทธิเท่านั้น เพราะสิทธิเช่นนั้นเป็นสิทธิทางหนี้อันย่อมมีอยู่ตามเหตุผลของเรื่องนั้น ๆ อยู่แล้ว ดังนั้น ผู้ซื้อย่อมมีสิทธิบอกปิดไม่รับมอบทรัพย์สินที่ชำรุดบกพร่องในฐานะที่การส่งมอบทรัพย์สินเช่นนั้นเป็นการไม่ชำระหนี้ ทั้งนี้ โดยมีหลักเกณฑ์ในมาตรา 465, 466 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในฐานะเป็นบทกัลล่เคียงในกฎหมายลักษณะซื้อขาย และ

⁷⁵ กิตติศักดิ์ ปรกติ, ความรับผิดเพื่อชำรุดบกพร่องในสัญญาซื้อขาย, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2561), น. 42.

หลักเกณฑ์ในมาตรา 320 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในลักษณะหนี้-หลักทั่วไป เป็นฐานแห่งสิทธิเช่นนั้นของผู้ซื้อ⁷⁶

(2) มีสิทธิเรียกให้ผู้ขายชำระหนี้ โดยปราศจากความชำรุดบกพร่อง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 213 กรณีที่วัตถุแห่งหนี้เป็นทรัพย์สินที่มีได้กำหนดตัวแน่นอน ผู้ซื้อย่อมมีสิทธิเรียกให้ผู้ขายส่งมอบทรัพย์สินประเภทเดียวกันนั้น โดยไม่ชำรุดบกพร่องได้เสมอ แต่ในกรณีที่วัตถุแห่งหนี้เป็นทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง และทรัพย์สินเฉพาะสิ่งนั้นชำรุดบกพร่อง หากความชำรุดบกพร่องนั้น ไม่อาจแก้ไขให้คืนดีได้ ผู้ซื้อก็ไม่มีทางจะบังคับชำระหนี้ได้เพราะสภาพแห่งหนี้ไม่เปิดช่อง เช่นตกลงซื้อหนังสือเก่าหายเล่มหนึ่ง ปรากฏว่าหนังสือนั้นขาดหน้าไปราว 10 หน้า ดังนั้นจะบังคับให้ผู้ขายส่งมอบหนังสือเล่มนั้นในสภาพที่สมบูรณ์ย่อมเป็นไปไม่ได้ สิทธิเรียกให้ผู้ขายชำระหนี้โดยปราศจากความชำรุดบกพร่องจึงไม่อาจใช้กับกรณีทรัพย์สินเฉพาะสิ่งที่ชำรุดบกพร่องชนิดไม่อาจแก้ไขให้คืนดีได้เลย ในกรณีเช่นนี้ผู้ซื้ออาจต้องใช้สิทธิทางอื่น เช่น เรียกค่าเสียหายหรือเลิกสัญญา เป็นต้น⁷⁷

(3) มีสิทธิเลิกสัญญาและเรียกค่าเสียหาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 387 มาตรา 213 และมาตรา 215

ผู้ซื้อที่มีสิทธิเลิกสัญญาและเรียกค่าเสียหายอันเกิดจากการชำรุดบกพร่องนั้น กล่าวคือ ผู้ซื้อต้องคืนทรัพย์สินให้ผู้ขาย ผู้ขายต้องคืนราคาให้ผู้ซื้อ และผู้ซื้อยังเรียกค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากความชำรุดบกพร่องได้อีก ความเสียหายที่จะเรียกร้องได้หรือไม่เพียงใดเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 222 ซึ่งไม่จำกัดเฉพาะการเรียกราคาคืนเท่านั้น

กรณีตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5581/2533 โจทก์ซื้อกระป๋องสำหรับบรรจุปลากับน้ำซอสมะเขือเทศจากจำเลย เมื่อกระป๋องดังกล่าวเป็นสนิมและมีความชำรุดบกพร่องอย่างอื่นซึ่งเป็นผลมาจากการผลิตของจำเลยอันเป็นเหตุให้เสื่อมความเหมาะสมแก่ประโยชน์ที่มุ่งหมายโดยสัญญา จำเลยต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้โจทก์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 472 แม้โจทก์จะรับของจากจำเลยโดยไม่อิดเอื้อน แต่ขณะที่มีการส่งมอบของนั้นความชำรุดบกพร่องยังไม่เป็นอันเห็นประจักษ์ จำเลยก็หาพ้นจากความรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 473(2) ไม่⁷⁸

(4) สิทธิยึดหน่วงราคาที่ยังไม่ได้ชำระ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 488

⁷⁶ เพิ่งอ้าง, น. 42.

⁷⁷ เพิ่งอ้าง, น. 43.

⁷⁸ วิเชียร ธีระอุดมศักดิ์, แพ่งพิสดาร, (กรุงเทพมหานคร : แสงจันทร์การพิมพ์, 2550), น. 52.

กรณีที่ทรัพย์ที่ทำการส่งมอบมีความชำรุดบกพร่อง ผู้ซื้อที่มีสิทธิที่จะยึดหน่วงราคาที่ยังไม่ได้ค้างชำระได้ แต่ราคาทำการยึดหน่วงดังกล่าวต้องได้สัดส่วนกับสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่อง ดังคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7088/2561 กล่าวถึงสิทธิของผู้บริโภคเมื่อผู้ขายไม่สามารถส่งมอบสินค้าที่ปราศจากความชำรุดบกพร่องได้ ดังนี้ จำเลยว่าจ้างโจทก์ให้ติดตั้งประตู หน้าต่าง และงานอื่น ๆ ที่ใช้วัสดุเป็นอะลูมิเนียมและกระจกในอาคารชุด ท. โจทก์ส่งมอบงานให้แก่จำเลยครบถ้วนแล้ว แต่ปรากฏว่างานที่โจทก์ทำยังมีข้อบกพร่อง และจำเลยได้ทักท้วงให้โจทก์เข้าแก้ไขงานโดยตลอด การที่โจทก์ไม่เข้าไปแก้ไขงานที่รับจ้างให้เรียบร้อย แต่เกี่ยงให้จำเลยชำระค่าจ้างเสียก่อน โจทก์จึงเป็นฝ่ายผิดสัญญา ฝ่ายจำเลยย่อมชอบที่จะยึดหน่วงสินค้าจ้างไว้ได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 599 แต่สินค้าที่จำเลยอาจใช้สิทธิยึดหน่วงไว้ได้นั้น จำเลยชอบที่จะยึดหน่วงไว้เพียงจำนวนเพื่อเป็นประกันตามสมควรในงานจ้างที่ชำรุดบกพร่องเท่านั้น ตามนัยมาตรา 599 จำเลยไม่มีสิทธิยึด หน่วงสินค้าเกินกว่าความเสียหายที่เกิดจากงานจ้างที่ชำรุดบกพร่องดังกล่าว เมื่อความเสียหายของจำเลยตามฟ้องแย้งเห็นได้ว่าน้อยกว่าจำนวนค่าจ้างที่ค้างชำระมาก จำเลยไม่มีสิทธิยึดหน่วงสินค้าเกินกว่าความเสียหายดังกล่าว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องเรียกค่าจ้างจากจำเลย⁷⁹

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 66-67/2547 บ้านที่จำเลยซื้อจากโจทก์ชำรุดบกพร่อง และโจทก์ไม่ได้ซ่อมแซมให้เรียบร้อย เมื่อเกิดความชำรุดบกพร่องในทรัพย์สินที่ซื้อขาย ผู้ขายต้องรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 472 ส่วนจำเลยผู้ซื้อชอบที่จะยึดหน่วงราคาที่ยังไม่ได้ชำระทั้งหมดหรือบางส่วนตามมาตรา 488

(5) สิทธิขอลดราคาทรัพย์สินลงตามส่วน ถ้าผู้ซื้อประสงค์จะได้ทรัพย์สินที่ชำรุดบกพร่องนั้นไว้ อย่างไรก็ตาม สิทธินี้มีได้มีการกล่าวถึงในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

3.2.2.3 ระยะเวลาที่เกิดความชำรุดบกพร่อง

สำหรับองค์ประกอบด้านเวลา คือระยะเวลาที่เกิดความชำรุดบกพร่อง โดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น มิได้กำหนดว่า ความชำรุดบกพร่องนั้นต้องเกิดขึ้นเมื่อใด นักกฎหมายจึงได้ตีความถึงระยะเวลาดังกล่าว โดยพิจารณาว่า ควรเป็นระยะเวลาในการเกิดความชำรุดบกพร่องที่เกิดขึ้นก่อนหรือมีตั้งแต่ระยะเวลาทำสัญญา หรืออย่างน้อยที่สุดนับตั้งแต่เมื่อได้ทำสัญญาซื้อขาย หรือระยะเวลาดังกล่าวต้องเป็นความชำรุดบกพร่องที่มีอยู่ก่อนแล้ว หรือมีอยู่ในขณะทำสัญญาซื้อขาย หรือในเวลาที่มีการส่งมอบทรัพย์สินที่ขาย

⁷⁹ กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา, “คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7088/2561,” สืบค้นวันที่ 29 พฤศจิกายน 2564, จาก https://www.smartdeka.com/each_deka/คำพิพากษาศาลฎีกาที่7088_2561.

ขณะที่ คำพิพากษาเกี่ยวกับข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับระยะเวลาที่สินค้าเกิดการชำรุดบกพร่อง พบว่าสามารถแบ่งได้เป็นสองแนวทางได้แก่

แนวทางแรก หากในเวลาที่ยกฟ้องสินค้านั้น สินค้ามิได้มีความชำรุดบกพร่องให้เห็นเป็นประจักษ์ ผู้ขายไม่ต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องนั้น ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 459/2514 วินิจฉัยว่า เครื่องปรับอากาศที่โจทก์ติดตั้งที่ภัตตาคารของจำเลยให้ความเย็นเรียบร้อยดี ตั้งแต่เวลาที่ติดตั้งตลอดมาไม่น้อยกว่า 3-4 เดือน แสดงให้เห็นว่า เครื่องปรับอากาศดังกล่าวมิได้มีความชำรุดบกพร่องอยู่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาซื้อขายหรือในเวลาส่งมอบเลย ฉะนั้น ที่เครื่องปรับอากาศให้ความเย็นไม่พอในระยะต่อมา จึงเป็นความชำรุดบกพร่องที่มีขึ้นภายหลังการที่จำเลยได้รับมอบและใช้ประโยชน์มาไม่น้อยกว่า 3-4 เดือน โจทก์ไม่ต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องนี้⁸⁰

อีกแนวทางหนึ่งเห็นว่า ถึงแม้ในเวลาที่ยกฟ้องจะไม่เห็นความชำรุดบกพร่อง แต่ผู้ขายยังคงต้องรับผิดชอบอยู่ ดังกรณีของรถยนต์ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2767/2560 ซึ่งศาลฎีกาได้ปรับข้อเท็จจริงและวินิจฉัยความว่า “รถยนต์ที่เช่าซื้อมีความชำรุดบกพร่องเกี่ยวกับระบบวิทยุและการปรับเบาะนั่ง ซึ่งเป็นข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นภายหลังการส่งมอบและเป็นข้อชำรุดบกพร่องที่ไม่อาจเห็นประจักษ์ในเวลาส่งมอบ เมื่อระบบไฟเตือนที่ขึ้นหน้าอกรถเวลาสตาร์ทเครื่อง และระบบเซ็นเซอร์ของเบาะเป็นอุปกรณ์ส่วนหนึ่งที่เกี่ยวโยงถึงระบบเครื่องยนต์และไฟฟ้า ซึ่งเป็นส่วนประกอบอันเป็นสาระสำคัญของรถยนต์ หากเกิดปัญหาขึ้นย่อมมีผลโดยตรงให้ระบบเครื่องยนต์หรือไฟฟ้ามีปัญหาใช้การไม่ได้อย่างสมบูรณ์ และส่งผลทำให้เครื่องยนต์และระบบอื่นๆของรถยนต์ใช้การไม่ได้ไปด้วย การที่ระบบเครื่องยนต์และไฟฟ้ามีการแจ้งเตือนหรือใช้การได้ไม่สมบูรณ์หลายครั้ง ภายใต้อายุระยะเวลาไม่ถึงสามเดือน ถือได้ว่าความชำรุดบกพร่องนั้นถึงขนาดเป็นเหตุให้เสื่อมราคาหรือเสื่อมความเหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์อันมุ่งหมายจะใช้เป็นปกติ ซึ่งถือเป็นข้อสาระสำคัญ โจทก์ในฐานะผู้ให้เช่าซื้อจึงมีหน้าที่ส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าซื้อให้แก่ผู้เช่าซื้อได้ใช้ประโยชน์หรือได้รับประโยชน์ในสภาพที่เรียบร้อยและสมบูรณ์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 537 และ 572 เมื่อโจทก์ส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อให้แก่จำเลยที่ 1 โดยรถมีความชำรุดบกพร่อง ไม่มีความเหมาะสมแก่ประโยชน์อันมุ่งหมายจะใช้เป็นปกติ โจทก์จึงเป็นฝ่ายผิดสัญญา ตามมาตรา 472 และมาตรา 549 ส่วนข้อตกลงตามสัญญาเช่าซื้อที่ว่า เจ้าของไม่ต้องรับผิดชอบความชำรุดบกพร่องใดๆ ไม่ว่าตรวจพบขณะส่งมอบหรือไม่นั้น เป็นข้อตกลงที่ขกเว้นความชำรุดบกพร่องที่ได้เห็นประจักษ์ในเวลาส่งมอบและเป็นเรื่องที่ควรอยู่ในความรู้เห็นของผู้ประกอบธุรกิจย่อมเป็นที่เห็นได้ว่า ข้อตกลงดังกล่าวก่อให้เกิดความได้เปรียบแก่ผู้เช่าซื้อในฐานะผู้บริโภคนั้นสมควร ย่อมไม่อาจใช้

⁸⁰ กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา, “คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 459/2514,” สืบค้นวันที่ 26 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://deka.in.th/view-32664.html>.

บังคับได้ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 มาตรา 4 และมาตรา 6 เมื่อสัญญาเช่าซื้อเป็นสัญญาต่างตอบแทนและโจทก์เป็นฝ่ายผิดสัญญา จำเลยที่ 1 ผู้เช่าซื้อซึ่งมิได้เป็นฝ่ายผิดนัดหรือฝ่ายผิดสัญญาย่อมมีสิทธิที่จะไม่ยอมชำระหนี้เงินกว่าโจทก์จะชำระหนี้หรือขอปฏิบัติการชำระหนี้ตามมาตรา 369 โดยการจัดการแก้ไขรถที่เช่าซื้อให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตามประโยชน์ที่มุ่งหมายโดยสัญญาหรือเปลี่ยนรถคันใหม่ให้แก่ผู้เช่าซื้อ โจทก์จึงไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญา

เมื่อจำเลยที่ 1 นำรถที่เช่าซื้อส่งมอบคืนแก่โจทก์จึงเป็นการบอกเลิกสัญญาตามมาตรา 537 สัญญาเช่าซื้อเป็นอันเลิกกัน โจทก์จึงไม่มีสิทธิฟ้องจำเลยทั้งสองรับผิดตามสัญญาเช่าซื้อและสัญญาค้ำประกันได้

3.2.2.4 ข้อยกเว้นความรับผิดเพื่อชำระคบกพร่อง

สำหรับข้อยกเว้นความรับผิดเพื่อชำระคบกพร่องนั้น บัญญัติไว้ในมาตรา 473 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ความว่า “ผู้ขายย่อมไม่ต้องรับผิดในกรณีดังจะกล่าวต่อไปนี้ คือ

- (1) ถ้าผู้ซื้อ ได้รู้อยู่แล้วแต่ในเวลาซื้อขายว่ามีความชำระคบกพร่องหรือควรจะได้รู้เช่นนั้น หากได้ใช้ความระมัดระวังอันจะพึงคาดหมายได้แต่วิญญูชน
- (2) ถ้าความชำระคบกพร่องนั้นเป็นอันเห็นประจักษ์แล้วในเวลาส่งมอบและผู้ซื้อรับเอาทรัพย์สินนั้นไว้โดยมิได้อิดเอื้อน
- (3) ถ้าทรัพย์สินนั้นได้ขายทอดตลาด

กล่าวโดยสรุป การที่ประเทศไทยมีกฎหมายที่บัญญัติความรับผิดเพื่อความชำระคบกพร่องของสินค้าไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตั้งแต่มาตรา 472 ถึงมาตรา 474 เห็นได้ว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับขอบเขตและความหมายของความชำระคบกพร่องอย่างกว้าง ๆ จึงอาจจะส่งผลให้การตีความกฎหมายและการบังคับใช้เกิดความสับสน ดังเช่น ปัญหาว่าอย่างไรจึงจะเรียกว่ามีความชำระคบกพร่อง และที่ว่าผู้ขายต้องรับผิดนั้น ต้องรับผิดอย่างไร กรณีที่ไม่ปรากฏอย่างชัดเจนถึงความชำระคบกพร่องของสินค้าในเวลาส่งมอบนั้น ผู้ขายจะต้องรับผิดหรือไม่ ซึ่งมีคำพิพากษาได้แบ่งออกเป็นสองแนวทางตามที่ผู้ศึกษาได้ยกตัวอย่างมาข้างต้น หรือกรณีเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภคเมื่อสินค้ามีความชำระคบกพร่อง ผู้ซื้อจะมีสิทธิให้ผู้ขายต้องรับผิดต่อความชำระคบกพร่องนั้นในลักษณะชดเชยค่าจ้างได้เฉพาะจำนวนที่เหมาะสมสำหรับความชำระคบกพร่องนั้น ที่สำคัญคือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น บังคับใช้มาตั้งแต่พุทธศักราช 2472 จึงไม่สอดคล้องกับ

บริบทและข้อเท็จจริงในการคุ้มครองผู้บริโภคในสังคมที่เปลี่ยนไป เพื่อเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้บริโภคได้อย่างทันทั่วถึง และเกิดความเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจและผู้บริโภค⁸¹

3.2.3 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2558 พบว่า ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มไว้ 49 มาตรา ตั้งแต่มาตรา 222/1 ถึงมาตรา 222/49 เป็นการดำเนินคดีที่ศาลอนุญาตให้เสนอคำฟ้องต่อศาล เพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาแสดงสิทธิของโจทก์และสมาชิกกลุ่มในคดีละเมิด คดีผิดสัญญา คดีเรียกร้อยสิทธิตามกฎหมายต่างๆ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภค แรงงาน หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ การแข่งขันทางการค้า เป็นต้น โดยกลุ่มบุคคลที่ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายเดียวกันคือ มีข้อเท็จจริงร่วมกันที่ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้อยร่วมกันของกลุ่มบุคคล และมีสภาพแห่งข้อหา คำขอบังคับ และข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาที่เหมือนกัน และมีลักษณะเฉพาะของกลุ่มบุคคลเหมือนกัน แม้ว่าจะมีลักษณะของความเสียหายที่แตกต่างกันก็ตาม สามารถแต่งตั้งตัวแทนสมาชิกกลุ่มให้เป็นโจทก์ยื่นคำร้องขอดำเนินคดีแบบกลุ่มพร้อมกับการยื่นฟ้องคดีต่อศาลเพื่อขอให้ศาลพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มได้ โดยผู้ที่ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายเดียวกันจะอยู่ในฐานะเป็นสมาชิกกลุ่ม และเฉพาะสมาชิกกลุ่มที่เป็นโจทก์เท่านั้นที่จะมีฐานะเป็นคู่ความในคดี

หลักการการดำเนินคดีแบบกลุ่มดังกล่าวโดยยกหลักการส่วนใหญ่มาจากกฎข้อ 23 ของกฎสหพันธรัฐว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง (Rule 23 of Federal Rules of Civil Procedure) ของสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ การดำเนินคดีแบบกลุ่มเพื่อการเรียกร้อยค่าสินไหมทดแทนความเสียหายจากการกระทำเดียวกัน ซึ่งได้ก่อประโยชน์หลายประการ เช่น กรณีมีผู้เสียหายที่มีมูลเหตุในการฟ้องคดีร่วมกันเป็นจำนวนมาก การจะฟ้องคดีโดยผู้เสียหายทุกคนเป็นโจทก์ร่วมกันย่อมไม่ได้รับความสะดวก หรือถ้าผู้เสียหายทุกคนต่างคนต่างฟ้องคดีย่อมจะก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแก่ผู้เสียหายทุกคน และอาจทำให้เกิดความขัดแย้งกันของคำพิพากษาคด้วย⁸²

ทั้งนี้ มีการฟ้องคดีเกี่ยวกับการใช้รถยนต์ และเป็นคดีประวัติศาสตร์ เนื่องจากเป็นคดีแบบกลุ่มคดีแรกของประเทศไทยที่ศาลมีคำพิพากษา โดยในคำพิพากษามีเลขคดีดำ ผบ. 492/2560 กลุ่มผู้ใช้รถยนต์ฟอร์ด รุ่นพิเอสต้าและรุ่นโฟกัส จำนวน 308 ราย ยื่นฟ้องบริษัท ฟอร์ด เซลล์ แอนด์ เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการผลิตและจำหน่ายรถยนต์

⁸¹ บุญกร วิทยานิพนธ์, *เพิ่งอ้าง*, น. 6.

⁸² สำนักพิมพ์มติชน, “ขกกรณีฟ้องรถยนต์ฟอร์ด ศึกษาคดีแบบกลุ่ม Class Action,” สืบค้นวันที่ 26

ฟอร์ดในประเทศไทย เรื่องสิ่งผลิตและจำหน่ายรถยนต์ชำรุดบกพร่อง สินค้าไม่ปลอดภัย ไม่ได้มาตรฐาน ไม่เป็นไปตามคำโฆษณา ทำให้ผู้บริโภคเสี่ยงอันตราย โดยโจทก์เรียกค่าเสียหายตามราคารถยนต์ ค่าซ่อม ค่าขาดประโยชน์การใช้รถ ค่าเสียหายเชิงลงโทษ และค่าเสียหายต่อจิตใจ ทั้งนี้รวมเป็นเงินเรียกค่าความเสียหายทั้งสิ้นประมาณ 600 ล้านบาท คดีดังกล่าวศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยชดเชยค่าความเสียหายแก่ผู้เสียหาย จำนวน 291 ราย เป็นค่าเสื่อมราคาจากการเข้าซ่อม และค่าขาดประโยชน์ในการใช้รถตามจำนวนวันที่เข้าซ่อม รายละ 20,000-200,000 บาทเศษ ขึ้นอยู่กับระดับความเสียหายที่ผู้เสียหายแต่ละคนได้รับ พร้อมทั้งให้ชำระดอกเบี้ยร้อยละ 5⁸³ นับจากวันฟ้อง รวมการชดเชยเป็นเงินทั้งสิ้น 23 ล้านบาทเศษ และให้บังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาให้เสร็จสิ้นภายใน 7 วัน ทั้งนี้ศาลยกฟ้องสมาชิกจำนวน 12 ราย ที่มีการคัดแปลงระบบเชื้อเพลิงให้เป็นการใช้แก๊ส หรือไม่เคยได้รับการเปลี่ยนชุดคลัตช์ และกล่องควบคุมเกียร์จากศูนย์บริการ⁸⁴

3.2.4 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ให้ความหมายของ “ผู้บริโภค” หมายถึง ผู้ซื้อหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ซึ่งได้รับการเสนอหรือการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจเพื่อให้ซื้อสินค้าหรือรับบริการและหมายความรวมถึงผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจโดยชอบ แม้มิได้เป็นผู้เสียค่าตอบแทนก็ตาม⁸⁵

ขณะเดียวกัน ได้บัญญัติรับรองสิทธิของผู้บริโภคที่ต้องได้รับการคุ้มครอง 5 ประการดังต่อไปนี้⁸⁶

- 1) สิทธิที่จะได้รับข่าวสาร รวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้า หรือบริการ
- 2) สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ
- 3) สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ
- 4) สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา
- 5) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย

⁸³ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 7 ประกอบ มาตรา 224. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2564, มาตรา 3, มาตรา 4.

⁸⁴ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์, “ผู้บริโภคกลุ่มเฮ! ฟอร์ดจ่ายชดเชย 308 ราย 23 ล้าน,” สืบค้นวันที่ 25 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/18151>.

⁸⁵ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522, มาตรา 3.

⁸⁶ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522, มาตรา 4.

จากบทบัญญัติข้างต้น เห็นได้ว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ได้รับรองสิทธิแก่ผู้บริโภคในการได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ กรณีการซื้อรถยนต์ใหม่ หากผู้ซื้อได้รับรถยนต์ที่ไม่สมบูรณ์ไม่สามารถใช้งานได้ หรืออาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุในขณะขับรถได้ อันมีสาเหตุมาจากความไม่สมบูรณ์ของรถยนต์ขณะส่งมอบ ย่อมเป็นการขัดต่อสิทธิของผู้บริโภคตามบทบัญญัติข้างต้น

3.2.5 พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551

ท้ายพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ได้ให้เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่สินค้าในปัจจุบันไม่ว่าจะผลิตภายในประเทศหรือนำเข้า มีกระบวนการผลิตที่ใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้นเป็นลำดับ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่าสินค้าที่ไม่ปลอดภัยกระทำไต่ยาก เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องคดีในปัจจุบันเพื่อเรียกค่าเสียหายมีความยุ่งยากเนื่องจากภาระในการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าตกเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับความเสียหายตามหลักกฎหมายทั่วไป เพราะยังไม่มีกฎหมายให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากสินค้าโดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในความเสียหายของผู้ผลิตหรือผู้เกี่ยวข้องไว้โดยตรง จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยนำหลักความรับผิดชอบโดยเคร่งครัดมาใช้ อันจะมีผลให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ตลอดจนได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ทั้งนี้ พระราชบัญญัตินี้ได้ให้ความหมายของ “สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” หมายถึง สินค้าที่ก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ ไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุจากความบกพร่องในการผลิตหรือการออกแบบ หรือไม่ได้กำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา ค่าเดือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า หรือกำหนดไว้แต่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจนตามสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสภาพของสินค้า รวมทั้งลักษณะการใช้งานและการเก็บรักษาตามปกติธรรมดาของสินค้าอันพึงคาดหมายได้⁸⁷

ขณะเดียวกัน ได้ให้ความหมายของ “ความเสียหาย” หมายถึง ความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อชีวิต สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงความเสียหายต่อตัวสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้น สำหรับความเสียหายต่อจิตใจ หมายถึง ความ

⁸⁷ พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551, มาตรา 4.

เจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน ความหวาดกลัว ความวิตกกังวล ความเศร้าโศกเสียใจ ความอับอาย หรือ ความเสียหายต่อจิตใจอย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน⁸⁸

พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ได้บัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดของผู้ประกอบการต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยว่า ให้ “ผู้ประกอบการ” อันหมายถึง ผู้ผลิต หรือผู้ว่าจ้างให้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขายสินค้าที่ไม่สามารถระบุตัวผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้าได้ หรือผู้ซึ่งใช้ชื่อ ชื่อทางการค้า เครื่องหมายทางการค้า เครื่องหมาย ข้อความ หรือแสดงด้วยวิธีใดๆ อันมีลักษณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือผู้นำเข้า⁸⁹ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และสินค้านั้น ได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ไม่ว่าจะความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม⁹⁰

เพื่อให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบขั้นต้น ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทน ต้องพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการ และการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้านั้นเป็นไปตามปกติธรรมดา แต่ไม่ต้องพิสูจน์ว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของผู้ประกอบการผู้ใด⁹¹

อย่างไรก็ตาม มีข้อยกเว้นที่ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบ ต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยหากพิสูจน์ได้ว่า⁹²

- (1) สินค้านั้นมิได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
- (2) ผู้เสียหายได้รู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือ
- (3) ความเสียหายเกิดขึ้นจากการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้าไม่ถูกต้องตามวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้อย่างถูกต้องและชัดเจนตามสมควรแล้ว

จากบทบัญญัติข้างต้นเห็นได้ว่า ความรับผิดของผู้ประกอบการตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดที่มีต่อตัวผู้บริโภคหากได้รับความเสียหายที่เกิดจากการใช้สินค้าที่ไม่ปลอดภัยดังกล่าว ไม่ว่าจะความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน แต่มิได้มีบัญญัติให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบต่อตัวสินค้าที่ผู้บริโภคซื้อไปแต่ประการใด ดังนั้น ในกรณี

⁸⁸ พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551, มาตรา 4.

⁸⁹ พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551, มาตรา 4.

⁹⁰ พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551, มาตรา 5.

⁹¹ พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551, มาตรา 6.

⁹² พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551, มาตรา 7.

ของการซื้อรถยนต์ใหม่ บทบัญญัติดังกล่าวจึงไม่สามารถนำมาใช้บังคับให้ผู้ประกอบการขายสินค้ารับผิดชอบต่อรถยนต์ใหม่ได้ และหากผู้บริโภคได้รับอันตรายจากการใช้รถยนต์ใหม่ เช่น การเกิดอุบัติเหตุ เป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการที่จะต้องพิสูจน์ว่า ความเสียหายนั้นเกิดขึ้นจากการใช้รถยนต์ใหม่ที่บกพร่องดังกล่าวหรือไม่ หากผู้ประกอบการสามารถพิสูจน์ได้ว่า อุบัติเหตุซึ่งนำมาซึ่งความเสียหายนั้น มิได้เกิดขึ้นเพราะรถยนต์เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือผู้เสียหายรู้อยู่แล้วว่ารถยนต์นั้นมีความบกพร่อง หรืออุบัติเหตุที่เกิดขึ้นนั้น เกิดขึ้นเนื่องจากความผิดของผู้ใช้รถ ใดๆอย่างหนึ่ง ผู้ประกอบการก็ไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการใช้รถยนต์ของผู้บริโภค

สำหรับตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงขอบเขตของความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ มีคำพิพากษาที่น่าสนใจได้แก่ กรณีของนักศึกษาซึ่งทำงานเป็นพนักงานเสิร์ฟอยู่ที่ร้านอาหารแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น ได้รับบาดเจ็บจากขวดแก้วที่ใช้บรรจุน้ำอัดลมยี่ห้อหนึ่งระเบิดขณะกำลังหยิบขวดน้ำอัดลมส่งให้ลูกค้า และเศษแก้วได้กระเด็นพุ่งเข้าใส่ใบหน้า ทำให้เลนส์ตาซ้ายแตก และสูญเสียความสามารถในการมองเห็น จึงยื่นฟ้องเรียกค่าเสียหายจากบริษัทเสริมสุข จำกัด (มหาชน) ต่อศาลแพ่ง ในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2560 ศาลแพ่งได้มีคำพิพากษาในคดีนี้ ให้บริษัทเสริมสุข จำกัด (มหาชน) ชำระเงิน 1,410,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย ร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 18 พฤษภาคม 2557 ซึ่งเป็นวันเกิดเหตุเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่ผู้บริโภคที่เป็นผู้เสียหาย รวมถึงชำระค่าสูญเสียความสามารถในการประกอบอาชีพเป็นเงิน 900,000 บาท และให้สงวนสิทธิที่จะแก้ไขคำพิพากษาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่เป็นค่าสูญเสียความสามารถในการประกอบอาชีพ ค่ารักษาพยาบาลในอนาคตไว้ จนกว่าการรักษาจะเสร็จสิ้น แต่ทั้งนี้ไม่เกิน 5 ปี นับจากวันที่มีคำพิพากษา ทั้งนี้คดีดังกล่าวเป็นคดีผู้บริโภคคดีแพ่งตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 3 วรรค 1(2) ซึ่งเป็นการฟ้องเรียกค่าเสียหายตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 โดยใช้หลักความรับผิดโดยเคร่งครัด (Strict Liability) บังคับแก่ผู้ประกอบการ ซึ่งมีหลักการว่า ในกรณีที่มีความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ถึงแม้ผู้ประกอบการไม่จงใจ ไม่ประมาทเลินเล่อก็ต้องรับผิด โดยผู้บริโภคที่เป็นผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการ⁹³

⁹³ ธนกฤต วรธนัชชากุล, “เจาะข้อกฎหมายคดีตัวอย่างสินค้าไม่ปลอดภัย เมื่อขวดน้ำอัดลมระเบิด,” สืบค้นวันที่ 26 พฤศจิกายน 2564, จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_579292.

3.2.6 พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551

มาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 ได้กำหนดเกี่ยวกับคดีที่ผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องแทนคดีผู้บริโภคยื่นฟ้องต่อศาลเพื่อขอให้ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้า ในกรณีที่ศาลเชื่อว่า ความชำรุดบกพร่องนี้มีอยู่ตั้งแต่เวลาที่ส่งมอบสินค้าและสินค้านั้น ไม่อาจแก้ไขให้กลับคืนสภาพที่ใช้งานได้ตามปกติ หรือถึงแม้จะแก้ไขแล้ว แต่หากนำไปใช้ก็จะเป็นอันตรายแก่ร่างกาย สุขภาพ อนามัยของผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้ใช้สินค้านั้น ศาลมีอำนาจพิพากษาให้ผู้ประกอบธุรกิจนั้นเปลี่ยนสินค้าใหม่ให้แก่ผู้บริโภคได้ แทนการแก้ไขซ่อมแซมความชำรุดบกพร่องของสินค้านั้น โดยศาลต้องคำนึงถึงลักษณะของสินค้าที่จะต้องนำมาเปลี่ยนทดแทนกัน พฤติการณ์ของผู้ประกอบธุรกิจ ตลอดจนความสุจริตของผู้บริโภคประกอบด้วย หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้บริโภคได้รับประโยชน์จากการใช้สินค้าหรือได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สินค้านั้น ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้บริโภคชดเชยราคาหรือค่าความเสียหายแล้วแต่กรณีแก่ผู้ประกอบธุรกิจตามสมควร

ในคดีผู้บริโภคตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ได้เคยมีคำพิพากษาโดยกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจเปลี่ยนรถคันใหม่ให้แก่ผู้บริโภค หรือรับซื้อรถคันในอัตราที่ศาลกำหนด ดังต่อไปนี้

ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ประกอบธุรกิจเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้แก่ผู้บริโภค เช่น ในปี พ.ศ. 2552 ผู้บริโภคได้รับความเสียหายจากการใช้รถยนต์โตโยต้า รุ่นอินโนวา เนื่องจากไอเสียของเครื่องยนต์รั่วเข้ามาในห้องโดยสาร ซึ่งวิศวกรรมคุ้มครองผู้บริโภคตรวจพบมีก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ในห้องโดยสารสูงถึง 16 ppm คดีนี้ศาลเห็นว่าจำเลยไม่สามารถพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงและสาเหตุของปัญหาไอเสียเครื่องยนต์ที่รั่วเข้ามาในห้องโดยสาร ตามคำให้การของจำเลยทำนองว่าเหตุของไอเสียเกิดจากสภาพการใช้งานของโจทก์ไม่ได้เกิดจากปัญหาการผลิตได้ ศาลจึงเห็นว่ารถยนต์คันพิพาทมีความชำรุดบกพร่อง ตั้งแต่จำเลยที่ 1 ส่งมอบรถยนต์ พิพากษาให้จำเลยที่ 1 คือ บริษัทโตโยต้า ธนบุรี และบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย เปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้แก่โจทก์หรือไม่ก็ซื้อรถยนต์คันดังกล่าวคืนในราคา 759,850 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตรา 7.5 ต่อปี และให้บริษัทโตโยต้าจ่ายค่าเสียหายอีก 50,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 6 ตุลาคม 2562⁹⁴

ดังคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4567/2561 รถยนต์ใหม่ที่โจทก์เช่าซื้อไปจากจำเลย โดยมีเงื่อนไขและระยะเวลาประกัน กรณีความเสียหายของต้องได้มาตรฐานเป็นเวลา 3 ปี หลังการรับ

⁹⁴ มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค, “โตโยต้าผิดจริง ศาลพิพากษาสั่งเปลี่ยนรถใหม่ให้ผู้บริโภค,” สืบค้นเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2565, จาก https://www.consumerthai.org/main/index.php?option=com_content&view=article&id=181:2009-03-09-03-30-53&catid=173:2012-05-14-02-15-31&Itemid=180.

มอบรถยนต์ หรือใช้งาน 100,000 กิโลเมตรแล้วแต่กรณี โจทก์ได้ใช้รถยนต์เรื่อยมา จนกระทั่ง 7 เดือน ระยะทาง 12,000 กิโลเมตร หลังการรับมอบรถยนต์ รถ เครื่องยนต์มีอาการผิดปกติ มีควันขาว และเครื่องยนต์ไม่มีกำลัง (เร่งไม่ขึ้นและมีอาการรอรอบ) จึงส่งมอบรถยนต์ให้แก่จำเลยที่ 1 ผู้จัดจำหน่ายรถยนต์ ทำการซ่อม ซึ่งสามารถซ่อมอาการควันขาวได้ แต่ไม่สามารถซ่อมอาการเร่งไม่ขึ้นได้ จึงส่งรถยนต์ไปให้แก่จำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นผู้ผลิตประกอบและจำหน่ายรถยนต์คันดังกล่าว หลังการซ่อมแซม โจทก์ไม่รับมอบรถยนต์คืน เนื่องจากเห็นว่า เครื่องยังมีปัญหาไม่มีกำลังเหมือนเดิม ศาลจึงมีคำพิพากษาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันรับผิดชอบชำระดอกเบี้ยของสินค้า ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 39 และมาตรา 41 โดยร่วมกันชำระเงิน 750,000 บาทพร้อมดอกเบี้ย ร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องไปจนกว่าชำระเสร็จแก่โจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ⁹⁵

---

⁹⁵ กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา, “คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4567/2561,” สืบค้นเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2565, จาก https://www.smartdeka.com/each_deka/คำพิพากษาศาลฎีกาที่4567_2561.

3.3 เปรียบเทียบการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบเพื่อความปลอดภัยของสินค้า

ประเด็น	สหรัฐอเมริกา	สาธารณรัฐสิงคโปร์	สาธารณรัฐเกาหลี	ประเทศไทย
ความชำรุดบกพร่องของสินค้า รถยนต์ใหม่ ที่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ซื้อ ตามกฎหมาย	<p>1) ความชำรุดบกพร่องของรถยนต์ได้ส่งผลให้เกิดสภาวะที่มีแนวโน้มว่าจะทำให้เกิดการเสียชีวิตหรือบาดเจ็บสาหัสขณะขับขี่ยานพาหนะ และความชำรุดบกพร่องเดียวกันนั้น ได้รับการซ่อมแซมตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป โดยผู้ผลิตหรือตัวแทน และผู้ซื้อแจ้งผู้ผลิตโดยตรงถึงความจำเป็นในการซ่อมแซมรถยนต์เกี่ยวกับความไม่เป็นไปตามมาตรฐานของรถยนต์</p> <p>2) ความชำรุดบกพร่องเดียวกันนั้น ได้รับการซ่อมแซมตั้งแต่สี่ครั้งขึ้นไป โดยผู้ผลิตหรือตัวแทน และผู้ซื้อได้แจ้งผู้ผลิตโดยตรงอย่างน้อยหนึ่งครั้งถึงความจำเป็นในการซ่อมแซม ถึง</p>	<p>สถานการณ์ที่ถือว่าผลิตภัณฑ์มีข้อบกพร่องได้แก่ การที่สินค้าไม่สอดคล้องกับคำอธิบาย ไม่มีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจ หรือไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ใดๆที่ผู้ขายแจ้งให้ผู้ซื้อทราบก่อนทำการซื้อสินค้า</p>	<p>-รถยนต์ที่ในสัญญาซื้อขายที่เป็นลายลักษณ์อักษรกำหนดว่า สามารถเปลี่ยนรถคันใหม่ได้หรือรับประกันการคืนเงินถ้าเกิดความชำรุด</p> <p>-รถยนต์ที่มีข้อสงสัยด้านความปลอดภัย มีมูลค่าทางเศรษฐกิจลดลงอย่างมีนัยสำคัญ หรือไม่สามารถใช้งานได้อันเนื่องมาจากความบกพร่องทางโครงสร้างหรือทางเครื่องกล</p> <p>- รถยนต์ที่ยังไม่พ้นกำหนด 1 ปี นับแต่วันส่งมอบรถแก่เจ้าของ หรือใช้ไปไม่เกิน 20,000 กิโลเมตร</p> <p>- รถยนต์ที่ซ่อม 2 ครั้งด้วยอาการเดียวกัน โดยข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นเกิดในโครงสร้างหรืออุปกรณ์ที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา เช่น มอเตอร์ ชุดส่งกำลัง ระบบบังคับ</p>	<p>การที่ทรัพย์สินซึ่งขายนั้นขาดคุณสมบัติอันพึงมีตามสัญญา และขาดคุณสมบัติเหมาะสมแก่ประโยชน์ที่อันบุคคลมุ่งจะใช้เป็นปกติ</p> <p>ผู้ซื้อมีสิทธิฟ้องผู้ขายเป็นคดีผู้บริโภคต่อศาลเพื่อให้ศาลบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจเปลี่ยนสินค้าใหม่ให้กับผู้บริโภคตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาผู้บริโภคน พ.ศ. 2551 มาตรา 41</p>

ประเด็น	สหรัฐอเมริกา	สาธารณรัฐสิงคโปร์	สาธารณรัฐเกาหลี	ประเทศไทย
	<p>ความไม่เป็นไปตามมาตรฐาน</p> <p>3)รถยนต์ไม่สามารถใช้งานได้อันเนื่องมาจากต้องนำรถยนต์ไปซ่อมแซมด้วยเหตุของความชำรุดบกพร่องโดยผู้ผลิตหรือตัวแทน เป็นระยะเวลารวมแล้วมากกว่า 30 วันนับแต่วันที่ส่งมอบรถยนต์ให้แก่ผู้ซื้อ หรือมีการขยายระยะเวลาออกไปอีกเกินกว่า 30 วัน เมื่อไม่สามารถซ่อมแซมให้เสร็จตามกำหนดได้ เนื่องจากสภาพของรถยนต์อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ผลิตหรือตัวแทน ผู้ซื้อต้องแจ้งให้ผู้ผลิตทราบโดยตรง</p>		<p>เลี้ยว และระบบเบรก โดยรถยนต์ได้รับการซ่อมแซมอย่างน้อย 1 ครั้ง และระยะเวลาการซ่อมเกิน 30 วัน</p> <p>- รถยนต์ได้รับการซ่อมแซมอย่างน้อย 3 ครั้งเนื่องจากข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นมีอาการเดียวกัน ในโครงสร้างหรืออุปกรณ์ใดๆ นอกเหนือจากโครงสร้างหรืออุปกรณ์ที่กำหนดไว้ใน (1)</p>	
<p>สิทธิของผู้บริโภคเมื่อสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง</p>	<p>ถ้าตัวแทนหรือผู้ผลิตไม่สามารถซ่อมรถยนต์ใหม่ให้ได้ หลังการซ่อมแซมหลายครั้ง ผู้ผลิตต้องเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้ทันที หรือชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ซื้อ</p>	<p>กรณีที่ผู้ซื้อได้กำหนดให้ผู้ขายทำการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนสินค้า ผู้ซื้อต้องใช้เวลาแก่ผู้ขายตามสมควรเพื่อการซ่อมแซมสินค้า หรือการเปลี่ยนสินค้าแล้วแต่</p>	<p>หากยานยนต์ที่ได้รับการรับรองและจำหน่ายภายในประเทศโดยผู้ผลิตยานยนต์ ได้แก่ บุคคลที่เป็นเจ้าของรถยนต์อย่างน้อยสองคัน สำหรับใช้ในทางธุรกิจ อาจ</p>	<p>-สิทธิบอกรับคืนไม่รับชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 320</p> <p>-สิทธิเรียกให้ผู้ขายชำระหนี้โดยปราศจากความชำรุด</p>

ประเด็น	สหรัฐอเมริกา	สาธารณรัฐสิงคโปร์	สาธารณรัฐเกาหลี	ประเทศไทย
	<p>ทันที รถที่เปลี่ยนให้ต้องเหมือนกับรถ ที่ผู้ซื้อทำการซื้อครั้งแรกทุก ประการ และหากมีภาระที่ต้อง ชำระประกัน ภาษีซื้อหรือภาษี การใช้ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน หรือค่าธรรมเนียมอื่นๆ ที่ผู้ซื้อได้ มีหน้าที่ต้องชำระที่เกี่ยวข้องกับ การซื้อรถยนต์คันใหม่ ผู้ขายต้อง ชำระแทน บวกกับค่าเสียหาย อื่นๆที่ผู้ซื้อไม่มีสิทธิได้รับ โดยไม่ จำกัดเพียงค่าใช้จ่ายในการ ซ่อมแซม ลากจูง และค่าเช่ารถที่ เกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผลใน ขณะที่ไม่มีรถยนต์ขับที่เกิดขึ้น จริงโดยผู้ซื้อ</p>	<p>กรณี เมื่อไม่อาจซ่อมแซมหรือ เปลี่ยนสินค้าตามการร้องขอได้ ผู้ซื้ออาจใช้สิทธิยุติกรรมคือการ ขอลดราคาสินค้าตามสัดส่วนที่ ชำระค่าบริการ หรือการบอกเลิก สัญญา โดยที่การบอกเลิกสัญญา ต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้ซื้อได้ ใช้สอยไปก่อนที่จะมีการบอก เลิกสัญญาด้วย</p>	<p>เรียกร้องให้เปลี่ยนรถยนต์ที่มีความ ชำรุดบกพร่องด้วยรถยนต์คันใหม่ หรือขอคืนเงินราคาซื้อรถยนต์ ดังกล่าว ภายในสองปี นับแต่วันที่ มีการส่งมอบรถยนต์</p>	<p>บกพร่อง ตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 213 -สิทธิเลิกสัญญาและเรียก ค่าเสียหาย ตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 387 มาตรา 213 และ มาตรา 215 -สิทธิยึดหน่วงราคาที่ยังไม่ได้ ชำระ ตามประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ มาตรา 488</p>
<p>ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับระยะเวลาที่ สินค้าเกิดการชำรุดบกพร่อง</p>	<p>การรับประกันคุณภาพของ รถยนต์ภายใน 18 เดือน หลังการ ส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อหรือการขับขี</p>	<p>สินค้าที่มีความชำรุดบกพร่อง ภายใน 6 เดือน นับจากวันซื้อ หากปรากฏว่าสินค้าชำรุด</p>	<p>ข้อบกพร่องใดๆที่ตรวจพบภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่ส่งมอบรถยนต์ ให้แก่เจ้าของรถยนต์ที่บกพร่อง ให้</p>	<p>ไม่มีข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับ เวลาที่มีความชำรุดบกพร่อง</p>

ประเด็น	สหรัฐอเมริกา	สาธารณรัฐสิงคโปร์	สาธารณรัฐเกาหลี	ประเทศไทย
	เป็นระยะทาง 18,000 ไมล์ แล้วแต่ว่าระยะเวลาหรือ ระยะทางดังกล่าวอย่างไรจะถึง ก่อน	บกพร่องให้ถือว่าสินค้านั้นชำระ บกพร่องนับตั้งแต่วันที่ส่งมอบ เป็นต้นมา เว้นแต่ผู้ขายจะ สามารถพิสูจน์เป็นอย่างอื่นได้	สันนิษฐานไว้ก่อนว่าข้อบกพร่อง นั้นมีอยู่ตั้งแต่วันที่ส่งมอบ	
การจัดการข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจาก สภาพสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่อง	เมื่อมีข้อพิพาทใดๆ เกี่ยวกับการ ใช้งานรถยนต์ขึ้น กฎหมาย เกี่ยวกับการรับประกันผู้บริโภค ว่าด้วยเรื่องการรับประกันการ ขาย ได้กำหนดให้มีกระบวนการ แก้ไขข้อพิพาทโดยคนกลางซึ่ง เป็นบุคคลที่สาม	กรณีที่มีข้อพิพาทเกิดขึ้น คู่กรณี สามารถนำคดีขึ้นสู่การพิจารณา ของศาล ทั้งนี้มีบทบัญญัติให้ อำนาจศาล มีคำสั่งให้ผู้ขาย ดำเนินการแก้ไขอย่างหนึ่งอย่าง ใดให้แก่ผู้ซื้อ และศาลอาจมี คำสั่งให้เยียวยาใดๆ ตามความ เหมาะสม หรือร้องเรียนกับศูนย์ระงับข้อ พิพาทของอุตสาหกรรมยานยนต์ (MIDReC) เพื่อขอให้ผู้ผลิต หรือ ขายชดใช้ค่าเสียหายเมื่อเกิดการ พิพาทเกี่ยวกับรถยนต์	คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานด้านความปลอดภัย ด้านการขนส่งของสาธารณรัฐ เกาหลี ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านรถยนต์ 50 คน จะ เข้ามาตัดสินชี้ขาดปัญหา โดยขอให้ ผู้ผลิตรถยนต์ส่งเอกสารมาให้ พิจารณาหากจำเป็น และดำเนินการ ทดสอบประสิทธิภาพของรถยนต์ เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องดังกล่าว	ไกล่เกลี่ยโดยสำนักงาน คณะกรรมการคุ้มครอง ผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมี ระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ได้ทุกขั้นตอนของ กระบวนการยุติธรรม

3.3.1 ความหมายของความชำรุดบกพร่องของสินค้า

สินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ ที่ก่อให้เกิดสิทธิต่างๆ ตามกฎหมายนั้น ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

กฎหมายของสหรัฐอเมริกา กำหนดว่า ความชำรุดบกพร่องที่เกิดขึ้นกับรถยนต์นั้น ต้องถึงขนาดมีแนวโน้มว่าจะทำให้เกิดการเสียชีวิตหรือบาดเจ็บสาหัสขณะที่ขับขี่ยานพาหนะ และความชำรุดบกพร่องนั้นต้องมีการซ่อมแซมอย่างน้อยตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป หรือ ความชำรุดบกพร่องนั้นต้องได้รับการซ่อมแซมในเรื่องเดียวกันตั้งแต่ 4 ครั้งขึ้นไป หรือรถยนต์ไม่สามารถใช้งานได้เนื่องจากต้องนำไปซ่อมแซมด้วยเหตุของการชำรุดบกพร่องรวมแล้วกว่า 30 วันนับจากวันที่มีการส่งมอบรถยนต์ให้แก่ผู้ซื้อ หรือเมื่อขยายระยะเวลาซ่อมออกไปอีก 30 วันแล้วก็ยังไม่สามารถซ่อมแซมให้เสร็จตามกำหนด

กฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์กำหนดว่า การชำรุดบกพร่องของสินค้า หมายถึง สถานการณ์ที่ถือว่าผลิตภัณฑ์มีข้อบกพร่องได้แก่ การที่สินค้าไม่สอดคล้องกับคำอธิบาย ไม่มีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจ หรือไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ใดๆ ที่ผู้ขายแจ้งให้ผู้ซื้อทราบก่อนทำการซื้อสินค้า

กฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลี กำหนดว่า รถยนต์ที่ถือว่ามีความชำรุดบกพร่อง หมายถึง รถยนต์ที่ในสัญญาซื้อขายที่เป็นลายลักษณ์อักษรกำหนดว่า สามารถเปลี่ยนรถคันใหม่ได้ หรือรับประกันการคืนเงินถ้าเกิดความชำรุด หรือรถยนต์ที่มีข้อสงสัยด้านความปลอดภัย มีมูลค่าทางเศรษฐกิจลดลงอย่างมีนัยสำคัญ หรือไม่สามารถใช้งานได้อันเนื่องมาจากความบกพร่องทางโครงสร้างหรือทางเครื่องกล หรือรถยนต์ที่ยังไม่พ้นกำหนด 1 ปี นับแต่วันส่งมอบรถแก่เจ้าของ หรือใช้ไปไม่เกิน 20,000 กิโลเมตร หรือรถยนต์ที่ซ่อม 2 ครั้งด้วยอาการเดียวกัน โดยข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น เกิดในโครงสร้างหรืออุปกรณ์ที่กำหนด เช่น มอเตอร์ ชุดส่งกำลัง ระบบบังคับเลี้ยว และระบบเบรก โดยรถยนต์ได้รับการซ่อมแซมอย่างน้อย 1 ครั้งและระยะเวลาการซ่อมเกิน 30 วัน หรือรถยนต์ได้รับการซ่อมแซมอย่างน้อย 3 ครั้งเนื่องจากข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นมีอาการเดียวกัน ในโครงสร้างหรืออุปกรณ์ใดๆ นอกเหนือจากโครงสร้างหรืออุปกรณ์ที่กำหนดไว้ใน (1)

ส่วนบทกฎหมายไทย ปัจจุบันไม่มีกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่บังคับใช้เป็นการเฉพาะ ดังนั้นจึงต้องนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อันเป็นบททั่วไปมาใช้บังคับ โดยสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่องน่าจะหมายถึง สินค้าที่ขาดคุณสมบัติที่พึงมีตามสัญญาและขาดคุณสมบัติที่เหมาะสมแก่ประโยชน์ที่บุคคลจะมุ่งใช้ได้เป็นปกติ ซึ่งใกล้เคียงกับบทกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ แต่แตกต่างจากสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐ

เกาหลี ซึ่งได้นำจำนวนของการซ่อมแซมสินค้าเข้ามาเป็นปัจจัยในการกำหนดความหมายของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ที่มีความชำรุดบกพร่องด้วย

3.3.2 สิทธิของผู้บริโภคเมื่อสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง

กฎหมายของสหรัฐอเมริกา หากผู้ผลิตหรือตัวแทนจำหน่ายไม่สามารถซ่อมแซมรถยนต์ใหม่ให้แก่ผู้ซื้อได้ ตามกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายแล้ว ผู้ซื้อจะมีสิทธิที่จะเลือกให้ผู้ขายเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้หรือชดเชยค่าเสียหายให้ และกรณีที่ทำการเปลี่ยนรถคันใหม่ให้ นั้น ค่าใช้จ่ายใดๆ ที่ผู้ซื้อมีภาระต้องจ่ายที่เกิดขึ้นเมื่อทำการซื้อรถคันใหม่ เป็นหน้าที่ของผู้ขายหรือผู้ผลิตที่ต้องชำระแทนผู้ซื้อ

เช่นเดียวกับสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่กำหนดให้ผู้ซื้อต้องซ่อมแซมสินค้าหรือเปลี่ยนสินค้าให้ผู้ซื้อแล้วแต่กรณี แต่ทั้งนี้ หากผู้ขายไม่สามารถซ่อมหรือเปลี่ยนสินค้าให้ได้ ผู้ซื้ออาจขอให้ลดราคาตามส่วนที่สินค้ามีความชำรุดบกพร่อง หรือขอบอกเลิกสัญญาและขอให้มีการชดเชยค่าเสียหายแทน แต่ผู้ขายมีสิทธิที่จะหักเงินในส่วนที่ผู้ซื้อได้ใช้สอยรถก่อนที่จะมีการบอกเลิกสัญญาด้วย

ขณะที่สาธารณรัฐเกาหลี กำหนดให้ผู้ขายนอกจากต้องซ่อมรถให้แก่ผู้ซื้อแล้ว อาจทำการเปลี่ยนเป็นรถคันใหม่ให้แก่ผู้ซื้อ หรือผู้ซื้ออาจขอเงินที่ได้ชำระไปแล้วนับแต่วันที่มีการส่งมอบรถยนต์ให้

สำหรับกฎหมายไทย โดยทั่วไป ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ซื้ออาจบอกปิดไม่รับรถยนต์ที่มีความชำรุดบกพร่องได้ หรือเรียกให้ผู้ขายส่งมอบรถยนต์คันที่ไม่มีความชำรุดบกพร่องได้ แต่ผู้ศึกษาเห็นว่า สิทธิทั้งสองลักษณะนั้นไม่สามารถเกิดขึ้นได้ เพราะความชำรุดบกพร่องที่เกิดกับรถยนต์นั้น ไม่สามารถมองเห็นหรือพิสูจน์ได้ว่ามีความชำรุดบกพร่องจนเป็นเหตุให้ผู้ซื้อไม่ขอรับมอบรถยนต์ดังกล่าว นอกจากนี้ สิทธิในการยึดหน่วงราคาที่ยังไม่ได้ชำระตามแนวคำพิพากษาเห็นว่า การยึดหน่วงนั้นจะกระทำได้เฉพาะในส่วนที่มีความชำรุดบกพร่องเท่านั้น ซึ่งกรณีรถยนต์ที่มีการเช่าซื้อ และเกิดความชำรุดบกพร่อง และไม่อาจตีราคาได้ว่าความชำรุดบกพร่องนั้นเป็นจำนวนเท่าใด การที่ผู้ซื้อจะยึดหน่วงโดยการไม่จ่ายค่างวด อาจไม่สามารถทำได้ เพราะมูลค่าของรถยนต์ในส่วนที่เหลือย่อมมากกว่าความชำรุดบกพร่องของสินค้า หากผู้ซื้อตัดสินใจยึดหน่วงการชำระค่างวด มีความเสี่ยงอย่างมากที่ผู้ซื้อจะตกเป็นฝ่ายผิดนัดชำระหนี้ ดังนั้น สิทธิที่เป็นไปได้ตามที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงหมายถึงสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญาและเรียกค่าเสียหายจากผู้ผลิตรถยนต์เท่านั้น อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 41 กำหนดให้ผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภค ยื่นฟ้องต่อศาลเพื่อขอให้ผู้ประกอบการธุรกิจรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของสินค้าได้ กรณีที่ความชำรุดบกพร่องนั้นมีอยู่ ณ ขณะที่มีการส่งมอบสินค้าและไม่อาจแก้ไขให้

กลับคืนสภาพที่ใช้งานได้ตามปกติ ศาลมีอำนาจพิพากษาให้ผู้ประกอบธุรกิจเปลี่ยนสินค้าใหม่ให้แก่ผู้บริโภคแทนการแก้ไขซ่อมแซมสินค้าที่ชำรุดนั้นได้ โดยคำนึงถึงลักษณะของสินค้าที่อาจเปลี่ยนแปลงทดแทนกันได้

3.3.3 ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับระยะเวลาที่เกิดการชำรุดบกพร่อง

ตามบทกฎหมายของสหรัฐอเมริกาพบว่า กำหนดการรับประกันคุณภาพของรถยนต์ไว้ว่า หายใน 18 เดือน หลังการส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อหรือการขับขี่เป็นระยะทาง 18,000 ไมล์ แล้วแต่ว่าระยะเวลาหรือระยะทางดังกล่าวอย่างใดจะถึงก่อน

กฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ กำหนดว่า ภายใน 6 เดือน นับจากวันซื้อ หากปรากฏว่าสินค้าชำรุดบกพร่องให้ถือว่าสินค้านั้นชำรุดบกพร่องนับตั้งแต่วันส่งมอบเป็นต้นมา เว้นแต่ผู้ขายจะสามารถพิสูจน์เป็นอย่างอื่นได้

สอดคล้องกับบทกฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลีที่กำหนดว่า ข้อบกพร่องใดๆที่ตรวจพบภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่ส่งมอบรถยนต์ ให้แก่เจ้าของรถยนต์ที่บกพร่อง ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าข้อบกพร่องนั้นมีอยู่ตั้งแต่วันที่ส่งมอบ

ขณะที่บทกฎหมายไทยมิได้กำหนดเกี่ยวกับระยะเวลาที่รถยนต์ใหม่เกิดการชำรุดบกพร่องเอาไว้แต่ประการใด

3.3.4 การจัดการข้อพิพาทที่เกิดจากสภาพสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่อง

กฎหมายของสหรัฐอเมริกาคำหนดให้มีกระบวนการแก้ไขข้อพิพาทโดยคนกลางที่เป็นบุคคลที่สาม ส่วนกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ กำหนดให้คู่กรณีสามารถนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลได้ หรือสามารถร้องเรียนกับศูนย์ระงับข้อพิพาทของอุตสาหกรรมยานยนต์ ซึ่งจะเป็นคนกลางในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ขณะที่กฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลี มีหน่วยงานด้านความปลอดภัยด้านการขนส่ง จะเข้ามาเป็นคนกลางในการชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้า สำหรับกฎหมายไทยขององค์กรที่ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค โดยองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญด้านยานยนต์มิได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแต่ประการใด

บทที่ 4

ปัญหากฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ชำรุดบกพร่องของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ยังไม่มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบชำรุดบกพร่องของสินค้าขึ้นบังคับใช้เป็นการเฉพาะ โดยเฉพาะกรณีสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ ดังนั้น จึงต้องนำบททั่วไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแทน โดยมีการบัญญัติไว้ในมาตรา 472-474 ซึ่งเมื่อนำมาใช้กับกรณีการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบชำรุดบกพร่องของสินค้ากรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่พบว่ามีปัญหาบางประการ ซึ่งผู้ศึกษาจะได้นำมาศึกษาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปและแนวทางการแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภคเมื่อสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง

รถยนต์เป็นสินค้าที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้งาน ดังนั้น เมื่อเกิดการชำรุดบกพร่อง ผู้ซื้อมักไม่มีความมั่นใจในคุณภาพของสินค้า เช่น ผู้ซื้อรถยนต์คันหนึ่งออกรถใหม่ป้ายแดงแต่ขับมาได้ระยะทางเพียง 11 กิโลเมตร คันเร่งกลับไม่สามารถใช้งานได้ ทำให้รถจอดเสียกลางถนนซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุเป็นอย่างยิ่ง เป็นต้น

โดยปกติทั่วไป รถยนต์เป็นสินค้าที่มีราคาแพง ผู้ซื้อย่อมคาดหวังในคุณภาพของรถยนต์ว่าจะมีความสมบูรณ์เพียงพอต่อการใช้งาน หากคุณภาพไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ประกอบกับความบกพร่องของรถยนต์เป็นสาระสำคัญที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของผู้ใช้งาน ผู้ซื้อจึงมุ่งหวังให้ผู้ขายทำการเปลี่ยนสินค้าให้ใหม่ เพื่อให้ได้รถยนต์ที่เป็นไปตามมาตรฐาน มีความมั่นใจยามขับขี่มากกว่าการมุ่งหวังให้ผู้ขายรถยนต์ทำการซ่อมแซมรถยนต์ใหม่ดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ ผู้ผลิตรถยนต์ในฐานะเป็นเจ้าของสินค้า เมื่อสินค้ามีความบกพร่อง สมควรสามารถตัดสินใจเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้แก่ผู้ซื้อได้ แต่การตัดสินใจจะเปลี่ยนให้หรือไม่ ขึ้นกับปัจจัยหลายประการ เช่น นโยบายของผู้ผลิตที่มีต่อกระบวนการแก้ไขปัญหา ยามวิกฤติ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น มีความเกี่ยวเนื่องกับความปลอดภัยของผู้ซื้อหรือไม่ จนกระทั่งแนวทางการแก้ไขต่อปัญหาดังกล่าวว่าจะสามารถดำเนินการให้เสร็จลุกล่วงไปได้หรือไม่โดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้แก่ผู้ซื้อ เป็นต้น ทั้งนี้ การเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่แทนคันเดิมให้แก่ผู้ซื้อนั้น แม้ในมุมมองของผู้ซื้อจะเห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่มีความซับซ้อนใดๆ และเป็นสิทธิของผู้ซื้อที่สมควรจะได้รับสินค้าที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา 472 ที่บัญญัติไว้ว่า “ในกรณีที่ทรัพย์สินซึ่งขายชำรุดบกพร่องอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นเหตุให้เสื่อมราคาหรือเสื่อมความเหมาะสมแก่ประโยชน์อันมุ่งจะใช้เป็นปกติที่ดี ประโยชน์ที่มุ่งหมายโดยสัญญาที่ดี ท่านว่าผู้ขายต้องรับผิดชอบ ความที่กล่าวมาในมาตรานี้ย่อมใช้ได้ ทั้งที่ผู้ขายรู้อยู่แล้วหรือไม่รู้ว่าความชำรุดบกพร่องมีอยู่ ถ้าเกิดความชำรุดบกพร่องของสินค้า”

บทบัญญัติข้างต้นหมายความว่า ในกรณีที่สินค้าเกิดข้อบกพร่องในระหว่างการใช้งาน ทำให้ผู้ซื้อขาดประโยชน์ที่ควรจะได้รับจากการใช้สินค้า ผู้ผลิตหรือผู้ขายมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อสินค้านั้น แต่มีประเด็นที่ต้องพิจารณาคือ การรับผิดชอบนั้น มิได้มีการเฉพาะเจาะจงว่าจะเป็นไปในลักษณะใด เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 472 ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้าไว้ นั้น มิได้กำหนดว่า ผู้ขายหรือผู้ผลิตสินค้าจะต้องรับผิดชอบต่อผู้ซื้อในลักษณะใด ทำให้ผู้ขายเกิดการบ่ายเบี่ยงและไม่รับผิดชอบต่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าในลักษณะการเปลี่ยนสินค้าให้แก่ผู้ซื้อ แม้ความชำรุดบกพร่องนั้นอาจส่งผลให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและร่างกายของผู้ซื้อได้

ขณะเดียวกัน ในมุมมองของผู้ขาย การจะเปลี่ยนสินค้าซึ่งเป็นรถยนต์คันใหม่ให้แก่ผู้ซื้อ ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากรถยนต์เป็นสินค้าที่มีมูลค่าสูง และบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ส่วนใหญ่เป็นบริษัทข้ามชาติ มีองค์กรขนาดใหญ่ ทำให้กระบวนการเปลี่ยนสินค้าให้แก่ผู้ซื้อ มีขั้นตอนมาก นอกจากนี้ ผู้ผลิตยังต้องสูญเสียประโยชน์จากการเปลี่ยนสินค้าแทนการซ่อมแซม รวมถึงต้องรับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้ซื้อ เมื่อพบว่าสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง เช่น ค่าเสียเวลา และค่าเสียโอกาสของผู้ซื้อ นอกจากนี้ในปัจจุบัน สินค้าที่เป็นรถยนต์ยังมีบริษัทที่ให้บริการสินเชื่อเข้ามาเกี่ยวข้องในเชิงสัญญาเช่าซื้อ ทำให้ต้องมีการบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อกับรถยนต์คันเดิมที่มีความบกพร่องหรือมีปัญหา แล้วมีการเปลี่ยนแปลงสัญญาไปสู่รถคันใหม่ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ยุ่งยาก ทำให้วิธีการที่ผู้ขายนำมาใช้แก้ไขปัญหาคความชำรุดบกพร่องของรถยนต์ใหม่ให้แก่ผู้ซื้อในปัจจุบัน มีแนวโน้มเป็นการนำรถคันเดิมไปซ่อมแซม หรือเพิ่มระยะเวลาประกันให้ผู้ซื้อ มากกว่าจะมีการเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้แก่ผู้ซื้อ ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าไม่มีความเป็นธรรม โดยเฉพาะกรณีที่ความชำรุดบกพร่องนั้นอาจส่งผลทำให้ผู้ขับขี่รถยนต์อาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและร่างกาย ทำให้เสียเวลานำรถไปซ่อม ไม่มีรถใช้ระหว่างนั้น และเสียความรู้สึกเนื่องจากรถยนต์นั้นเป็นรถยนต์ใหม่ที่สมควรมีคุณภาพดีและไม่ควรมีปัญหาต้องซ่อมแซมระบบหลักของรถยนต์อย่างน้อยเป็นระยะเวลา 1-3 ปี เว้นแต่เป็นการเปลี่ยนอะไหล่บางชิ้นที่สึกหรอตามอายุการใช้งาน⁹⁶

⁹⁶ มั่นนี้กูรู, “อะไหล่รถยนต์ที่ควรเปลี่ยนเมื่อผ่านไป 1-3 ปี,” สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2565, จาก <https://www.moneyguru.co.th/car-and-insurance-tips/articles/อะไหล่รถที่ควรเปลี่ยนเมื่อผ่านไป1ปี/>

สืบเนื่องมาจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มิได้กล่าวถึงความรับผิดชอบสินค้าที่ชำรุดบกพร่องของผู้ขายเป็นการเฉพาะ แต่เมื่อพิจารณาตามแนวคิดที่ว่า ความรับผิดชอบสำหรับผู้ขายนั้น แท้จริงคือความรับผิดชอบเพื่อการไม่ชำระหนี้ จึงพบว่า เมื่อสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง ผู้ซื้ออาจให้ผู้ขายรับผิดชอบในลักษณะประการหนึ่งประการใด หรือก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ซื้อดังต่อไปนี้

สิทธิที่จะบอกปิดไม่รับชำระหนี้ หมายถึงการ ไม่ยอมรับมอบสินค้าที่ผู้ขายจะมอบให้แก่ผู้ซื้อ เนื่องมาจากสินค้าที่ผู้ขายจะส่งมอบแก่ผู้ซื้อนั้นเป็นสินค้าที่มีความบกพร่อง ดังนั้นผู้ขายจะบังคับให้ผู้ซื้อรับมอบสินค้าที่มีความบกพร่องนั้นไม่ได้ ตามที่มาตรา 320 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “อันจะบังคับให้เจ้าหนี้รับชำระหนี้แต่เพียงบางส่วน หรือให้รับชำระหนี้เป็นอย่างอื่นผิดไปจากที่ต้องชำระแก่เจ้าหนี้ นั้น ท่านว่าหาอาจจะบังคับได้ไม่” อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาเห็นว่า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่นั้น มีความแตกต่างจากสินค้าอื่นโดยทั่วไป ซึ่งรถยนต์ใหม่เป็นสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีชั้นสูงในการผลิตที่ผู้ซื้อไม่อาจจะมองเห็นความบกพร่องของสินค้าในเวลาที่ได้รับมอบได้ ดังนั้นการปฏิเสธไม่ยอมรับสินค้าในเวลาที่ผู้ขายส่งมอบเพราะเห็นว่าสินค้านั้นมีความบกพร่อง จึงไม่สามารถเป็นไปได้

สิทธิประการต่อมา คือ สิทธิในการเรียกให้ผู้ขายชำระหนี้โดยปราศจากความชำรุดบกพร่อง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 213 ซึ่งบัญญัติไว้ความว่า “ถ้าลูกหนี้ละเลยเสียไม่ชำระหนี้ของตน เจ้าหนี้จะร้องขอต่อศาลให้สั่งบังคับชำระหนี้ก็ได้ เว้นแต่สภาพแห่งหนี้จะไม่เปิดช่องให้ทำเช่นนั้นได้”

กรณีดังกล่าวนี้เมื่อนำมาใช้กับกรณีที่สินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ หมายความว่า หากผู้ซื้อใช้สิทธิในการฟ้องต่อศาลเพื่อให้ศาลบังคับให้ผู้ขายส่งมอบรถยนต์คันที่ไม่มีมีความชำรุดบกพร่องให้แก่ผู้ซื้อ ซึ่งเคยมีการใช้สิทธิในลักษณะดังกล่าวต่อศาล แต่เนื่องจากมีข้อยกเว้นว่า การบังคับนั้นไม่อาจกระทำได้ หากสภาพแห่งหนี้ไม่เปิดช่องให้ทำเช่นนั้น ดังนั้น กรณีที่ศาลเห็นว่า การบังคับให้ผู้ขายส่งมอบรถยนต์ที่ไม่มีมีความชำรุดบกพร่องให้แก่ผู้ซื้อนั้น ไม่อาจกระทำได้ อันมีสาเหตุมาจากประการหนึ่งประการใด ศาลอาจกำหนดให้การชำระหนี้เป็นเป็นอย่างอื่น เช่น ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 8 ที่ 3654/2558 เหตุเกิดที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่ 9107/2556 เหตุเกิดที่กรุงเทพมหานคร ศาลได้มีคำพิพากษาให้บริษัทผู้จำหน่ายรถยนต์จำต้องรับคืนรถยนต์คันพิพาท และคืนเงินให้แก่เจ้าของรถยนต์ โดยเห็นว่า “รถยนต์คันพิพาทมีความชำรุดบกพร่องมาตั้งแต่กระบวนการผลิต อันเป็นความชำรุดบกพร่องที่มีอยู่ก่อนหรือขณะมีการซื้อขายมิใช่ความบกพร่องของชิ้นส่วนหรือการประกอบจากโรงงานภายใต้การใช้ตามปกติของรถยนต์ที่จำเลยจะสามารถเปลี่ยนชิ้นส่วนตามคู่มือการรับประกันคุณภาพรถยนต์...” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 472 ความว่า “ในกรณีที่ทรัพย์สินซึ่งขายนั้นชำรุดบกพร่องอย่างหนึ่งอย่าง

ได้อันเป็นเหตุให้เสื่อมราคาหรือเสื่อมความเหมาะสมแก่ประโยชน์อันมุ่งจะใช้เป็นปกติที่ดี ประโยชน์มุ่งหมายโดยสัญญาที่ดี ท่านว่าผู้ขายต้องรับผิดชอบ ความที่กล่าวมาในมาตรานี้ย่อมใช้ได้ทั้งที่ผู้ขายรู้อยู่แล้วหรือไม่รู้ว่าความชำรุดบกพร่องนั้นมีอยู่”

เห็นได้ว่า คำพิพากษาดังกล่าว ให้บริษัทผู้จำหน่ายรถยนต์ต้องรับผิดชอบต่อผู้ซื้อตาม มาตรา 472 โดยรับคืนรถที่มีปัญหาไปจากผู้ซื้อเท่านั้น เป็นการกำหนดให้ผู้ขายต้องรับผิดชอบต่อผู้ซื้อ ตามมาตรา 472 ความรับผิดชอบต่อความชำรุดบกพร่องของรถยนต์คันดังกล่าวในลักษณะที่เป็น การบอกเลิกสัญญาและให้ผู้ขายรับคืนสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่องนั้นคืนไปจากผู้ซื้อ มิได้กำหนดให้ผู้จำหน่ายรถยนต์ต้องเปลี่ยนสินค้าเป็นรถยนต์คันใหม่ที่ไม่มีความชำรุดบกพร่อง ให้แก่ผู้ซื้อแต่ประการใด

ขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาคำพิพากษาศาลฎีกา 2767/2560 โจทก์ยอมรับว่ารถยนต์ที่เช่าซื้อ มีความชำรุดบกพร่องเกี่ยวกับระบบวิทยุและการปรับเบาะนั่ง ซึ่งเป็นข้อชำรุดบกพร่องที่เกิดขึ้น ภายหลังจากการส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อและเป็นข้อชำรุดบกพร่องที่ไม่อาจเห็นเป็นประจักษ์ในเวลาส่งมอบ สอดคล้องกับบันทึกการตรวจซ่อมบำรุง โดยการแจ้งซ่อมทั้งสิ้นครั้งเป็นเวลาหลังจากที่ จำเลยที่ 1 รับรถยนต์เช่าซื้อไปไม่ถึงสามเดือน เมื่อระบบไฟเดือนที่ขึ้นที่หน้าปัดเวลาสตาร์ทเครื่อง และระบบเซ็นเซอร์ของเบาะเป็นอุปกรณ์ส่วนหนึ่งที่เกี่ยวโยงถึงระบบเครื่องยนต์และไฟฟ้าซึ่งเป็น ส่วนประกอบ อันเป็นสาระสำคัญของรถยนต์ หากเกิดปัญหาขึ้นย่อมมีผลโดยตรงให้ระบบ เครื่องยนต์หรือไฟฟ้ามีปัญหาใช้การไม่ได้ไปด้วย ถือได้ว่าความชำรุดบกพร่องนั้นถึงขนาดเป็นเหตุให้เสื่อมราคาหรือ เสื่อมความเหมาะสมแก่ประโยชน์อันมุ่งหมายจะใช้เป็นปกติ ซึ่งถือเป็นข้อสาระสำคัญและเมื่อ พิจารณาถึงรถยนต์ที่เช่าซื้อซึ่งเป็นรถใหม่ กำหนดราคาค่าเช่าซื้อรวมผลประโยชน์และ ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นเงินสูงถึง 3,678,960 บาท ย่อมเป็นความคาดหวังของผู้ซื้อหรือผู้เช่าซื้อในฐานะ ผู้บริโภคที่จะต้องได้รับสินค้าที่ดีและมีคุณภาพที่สมบูรณ์สามารถนำไปใช้งานได้โดยไม่เกิดปัญหา เมื่อโจทก์ส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อให้แก่จำเลยที่ 1 โดยรถยนต์มีความชำรุดบกพร่องไม่มีความ เหมาะสมแก่ประโยชน์อันมุ่งหมายจะใช้เป็นปกติ โจทก์จึงเป็นฝ่ายผิดสัญญาเช่าซื้อตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 472 และมาตรา 549 ดังนั้น จำเลยที่ 1 ผู้เช่าซื้อซึ่งมิได้เป็นฝ่าย ผิดนัดหรือผิดสัญญา ย่อมมีสิทธิที่จะไม่ยอมชำระหนี้จนกว่าโจทก์จะชำระหนี้หรือขอปฏิบัติการ ชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 369 โดยการจัดการแก้ไขรถยนต์ที่เช่าซื้อ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตามประโยชน์ที่มุ่งหมายโดยสัญญาหรือเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้แก่ ผู้เช่าซื้อ และเมื่อจำเลยที่ 1 นำรถยนต์ที่เช่าซื้อส่งมอบกลับคืนแก่โจทก์จึงเป็นการบอกเลิกสัญญา

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 573 สัญญาเช่าซื้อเป็นอันเลิกกัน โจทก์จึงไม่มีสิทธิฟ้องให้จำเลยทั้งสองรับผิดชอบตามสัญญาเช่าซื้อและสัญญาค้ำประกันได้⁹⁷

แนวคำพิพากษาดังกล่าวนี้ เป็นกรณีที่ผู้ซื้อได้ใช้สิทธิในการยึดหน่วงราคาที่ยังไม่ได้ชำระ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 488 ซึ่งกำหนดไว้ว่า “ถ้าผู้ซื้อพบเห็นความชำรุดบกพร่องในทรัพย์สินซึ่งตนได้รับซื้อ ผู้ซื้อชอบที่จะยึดหน่วงราคาที่ยังไม่ได้ชำระไว้ได้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน เว้นแต่ผู้ขายจะหาประกันที่สมควรให้ได้”

เห็นได้ว่าในคดีดังกล่าวนี้ ศาลเพียงรับรองสิทธิของผู้ซื้อที่จะยึดหน่วงราคาของรถยนต์เอาไว้จนกว่าผู้ขายจะสามารถแก้ไขสภาพของรถยนต์มิให้มีความชำรุดบกพร่องเท่านั้น โดยการยึดหน่วงราคาค้ำดังกล่าว ไม่ถือว่าผู้เช่าซื้อเป็นฝ่ายผิดนัดชำระหนี้ ผู้ให้เช่าซื้อหรือผู้ขายไม่มีสิทธิฟ้องผู้ซื้อและผู้ค้ำประกันให้รับผิดชอบตามสัญญาเช่าซื้อและสัญญาค้ำประกันได้ แต่คำพิพากษาดังกล่าวก็มีได้กล่าวถึง ความรับผิดชอบของผู้ขายที่มีต่อผู้ซื้อในลักษณะที่ผู้ขายต้องเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้แก่ผู้ซื้อได้แต่ประการใด

เช่นเดียวกับ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4567/2561 โจทก์เป็นเพียงลูกค้าที่ติดต่อซื้อรถยนต์จากจำเลยที่ 1 ด้วยวิธีการเช่าซื้อ และโจทก์ไม่ใช่เจ้าของรถยนต์คันพิพาทขณะฟ้องคดีเพราะเป็นผู้เช่าซื้อจากธนาคาร ท. แต่พฤติการณ์ที่จำเลยที่ 1 ส่งมอบรถยนต์พิพาทแก่โจทก์ก่อนโจทก์ทำสัญญาเช่าซื้อกับผู้ให้เช่าซื้อพร้อมกับส่งมอบสมุดคู่มือการรับบริการให้แก่โจทก์ระบุการรับประกันรถยนต์พิพาทตามเงื่อนไขและระยะเวลา โดยระบุชื่อโจทก์เป็นลูกค้าผู้ซื้อซึ่งมีสิทธิเข้ารับบริการเกี่ยวกับรถยนต์พิพาทจากจำเลยที่ 1 ข้อตกลงเช่นนี้ย่อมถือเป็นสัญญาให้บริการ แม้ไม่ได้ทำสัญญาให้บริการขึ้นก็มีผลผูกพันและใช้บังคับแก่จำเลยที่ 1 ได้ เพราะเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 และผู้ให้เช่าซื้อตาม พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 มาตรา 11

สำหรับจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจผลิต ประกอบ และจำหน่ายรถยนต์พิพาท แม้เป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากจำเลยที่ 1 และไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับลูกค้าผู้ซื้อรถก็ตาม แต่เมื่อจำเลยที่ 2 เป็นผู้ควบคุมและกำกับดูแลมาตรฐานการซ่อมของจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายโดยใกล้ชิด พฤติการณ์การประกอบธุรกิจของจำเลยที่ 2 ดังกล่าว ย่อมชี้ชัดว่า จำเลยที่ 2 เป็นผู้ร่วมกับจำเลยที่ 1 ในการให้สัญญารับประกันการซ่อมบำรุงรักษารถยนต์อันเป็นบริการที่ให้แก่โจทก์ด้วย จำเลยทั้งสองจึงอยู่ในฐานะเป็นคู่สัญญาฝ่ายผู้ให้บริการซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจ ส่วนโจทก์เป็นคู่สัญญาฝ่ายผู้รับบริการย่อมเป็นผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 มาตรา 3 และ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 มาตรา 3 เมื่อโจทก์กล่าวอ้างว่ารถยนต์พิพาทชำรุดบกพร่องจากเหตุเครื่องยนต์ทำงานผิดปกติและอยู่ภายใต้เงื่อนไขและระยะเวลาประกัน อันเป็น

⁹⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2767/2560.

การกล่าวอ้างว่าจำเลยทั้งสองผิดสัญญาให้บริการซึ่งเป็นการโต้แย้งสิทธิโจทก์ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง จำเลยทั้งสอง ศาลในคดีผู้บริโภคร่วมมีอำนาจบังคับให้จำเลยทั้งสองใช้ค่าเสียหายเป็นเงินแก่โจทก์ ได้ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 มาตรา 39 และ 41 ในกรณีที่จำเลยทั้งสองไม่อาจแก้ไขเหตุชำรุดบกพร่องที่เกิดขึ้นแก่โจทก์ผู้บริโภคได้⁹⁸

คำพิพากษาที่ 4567/2561 เป็นสิทธิของผู้ซื้อในการเรียกค่าเสียหายจากผู้ขายกรณีที่ผู้ซื้อไม่สามารถแก้ไขความชำรุดบกพร่องของรถยนต์ให้แก่ผู้ซื้อได้ แต่มิได้กล่าวถึงความรับผิดชอบของผู้ขายที่มีต่อผู้ซื้อกรณีสินค้ามีความชำรุดบกพร่องโดยการเปลี่ยนสินค้าให้แต่ประการใดเช่นเดียวกัน ถึงแม้พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 จะบัญญัติกรณีศาลเชื่อว่าความชำรุดบกพร่องดังกล่าวมีอยู่ในขณะส่งมอบสินค้านั้นและไม่อาจแก้ไขให้กลับคืนสภาพที่ใช้งานได้ ตามปกติหรือถึงแม้จะแก้ไขแล้ว แต่หากนำไปใช้บริโภคแล้วอาจเกิดอันตรายแก่ร่างกาย สุขภาพ หรือนามยของผู้บริโภคที่ใช้สินค้านั้น ให้ศาลมีอำนาจพิพากษาให้ผู้ประกอบธุรกิจเปลี่ยนสินค้าใหม่ให้แก่ผู้บริโภคแทนการแก้ไขซ่อมแซมสินค้าที่ชำรุดบกพร่องนั้นก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงลักษณะของสินค้าที่อาจเปลี่ยนทดแทนกันได้ พฤติการณ์ของผู้ประกอบธุรกิจ ตลอดจนความสุจริตของผู้บริโภคประกอบด้วย แต่ที่ผ่านมา กรณีที่สินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ ศาลมิได้ใช้อำนาจตาม มาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ในการพิพากษาให้ผู้ประกอบธุรกิจเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้แก่ผู้บริโภคแต่ประการใด ศาลมักมีคำพิพากษาเกี่ยวกับสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ โดยกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจรับซื้อรถคืนจากผู้บริโภค และชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้บริโภคจากการใช้รถที่มีความบกพร่องเท่านั้น

เมื่อผู้ศึกษาได้ทำการศึกษากฎหมายของสหรัฐอเมริกาพบว่า มีกรณีบัญญัติถึงกรณีที่ผู้ผลิตหรือตัวแทนของผู้ผลิตในรัฐไม่สามารถให้บริการหรือซ่อมแซมสินค้าเพื่อให้เป็นไปตามการรับประกันโดยชัดแจ้งหลังจากพยายามซ่อมแซมหลายครั้งแล้ว ผู้ผลิตจะต้องเปลี่ยนสินค้าหรือชำระคืนเงินให้แก่ผู้ซื้อในจำนวนเท่ากับราคาที่ผู้ซื้อได้ชำระ หักด้วยจำนวนเงินที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้ซื้อก่อนจะพบกับข้อชำรุดบกพร่องของสินค้า โดยผู้ซื้อมีอิสระในการเลือกได้ว่าจะรับการชดใช้จากผู้ซื้อโดยการเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้หรือรับการชดใช้ค่าเสียหายแทน

จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น มีข้อพิจารณาประการหนึ่งคือ เมื่อสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่มีความชำรุดบกพร่อง หากผู้ซื้อมีความประสงค์ให้ผู้ขายเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้ ผู้ขายก็ต้องดำเนินการตามนั้นภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ทั้งนี้ การจะใช้สิทธิในการขอเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ได้ ความชำรุดบกพร่องนั้นจะต้องเป็นความชำรุดบกพร่องเข้ากรณีข้อหนึ่งข้อใด

⁹⁸ นิติสารฉลาดซื้อ, “รถยนต์ชำรุดซ่อมไม่หาย ฟ้องให้ชดใช้เป็นเงินได้,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26

ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย โดยต้องให้ออกาสแก่ผู้ขายในการซ่อมรถยนต์ที่มีความชำรุดบกพร่องนั้นก่อน ตามระยะเวลาและจำนวนครั้งที่กฎหมายกำหนด ต่อเมื่อผู้ขายไม่สามารถทำการซ่อมรถยนต์คันดังกล่าวได้ตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดแล้ว จึงจะเป็นสิทธิของฝ่ายผู้ซื้อที่จะเลือกว่าจะรับค่าชดเชยค่าเสียหาย หรือจะรับเป็นรถยนต์คันใหม่ ทั้งนี้ การใช้เงื่อนไขการขอเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ ความบกพร่องนั้นต้องเป็นความบกพร่องที่สำคัญเท่านั้น เช่น ความบกพร่องที่เกิดขึ้นเป็นความบกพร่องที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของรถ เช่น ระบบเบรก พวงมาลัยของรถ ส่วนความบกพร่องเล็กน้อย เช่น ระบบเครื่องเสียง หรือที่จับประตูหลวม ไม่ถือว่าเป็นข้อบกพร่องที่สำคัญที่จะเป็นเหตุให้ขอเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ได้ อย่างไรก็ตาม มีความบกพร่องบางประการที่ยังไม่ชัดเจนว่าจะถือเป็นความบกพร่องที่สำคัญตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกาหรือไม่ เช่น งานสีที่บกพร่องหรือมีกลิ่นเหม็น เป็นต้น⁹⁹

ที่ผ่านมาในสหรัฐอเมริกา เคยมีกรณีของรถยนต์ที่มีความชำรุดบกพร่อง บริษัท ชูบาร์ พบว่า รถยนต์ชูบาร์ รุ่นแอสเซนท์ (Ascent) มีความบกพร่องอันเนื่องมาจากการผลิต หลังตรวจพบว่าโปรแกรมหุ่นยนต์สำหรับการเชื่อมตัวถังรถยนต์ทำงานผิดพลาด ทำให้โครงสร้างรถยนต์จำนวน 293 คันมีปัญหา และในจำนวนนี้มี 9 คันที่ส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อไปแล้ว ทางบริษัทชูบาร์ได้ตัดสินใจเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้ผู้ซื้ออย่างไม่มีเงื่อนไข เนื่องจากเห็นว่า กระทบต่อการใช้งานและความปลอดภัยของผู้ซื้อ รวมถึงความบกพร่องดังกล่าวไม่สามารถทำการซ่อมบำรุงจากช่างผู้ชำนาญการในศูนย์บริการได้¹⁰⁰

สำหรับกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ กฎหมายเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้า (Lemon Law of Singapore) มิได้บัญญัติขึ้นเป็นการเฉพาะเจาะจงสำหรับการนำมาใช้กับสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ แต่เป็นการให้ความคุ้มครองสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่องทั่วไป ทั้งสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ รวมถึงยานยนต์ด้วย ทั้งนี้ ถ้าพบว่าสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง ผู้ซื้อจะมีสิทธิที่จะให้ผู้ขายรับผิดชอบโดยการซ่อมแซมสินค้าหรือเปลี่ยนสินค้าให้แก่ผู้ซื้อได้ แต่ผู้ซื้อไม่สามารถบังคับให้เปลี่ยนสินค้าให้ได้ ถ้าการเปลี่ยนสินค้านั้นไม่ได้สัดส่วนกับราคาสินค้า แต่ผู้ซื้ออาจเลือกให้ผู้ขายรับผิดชอบด้วยวิธีการอื่นแทน เช่น ให้ผู้ขายลดราคาสินค้าในส่วนที่สินค้ามีความชำรุดบกพร่องลงมา หรือเลือกที่จะยกเลิกสัญญาและขอให้ผู้ขายชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ซื้อ

⁹⁹ Kathleen Michon, "Lemon Law for New car," Retrieved 2 April 2022, from <https://www.nolo.com/legal-encyclopedia/lemon-law-used-cars-30107.html>

¹⁰⁰ "รถป้ายแดง มีปัญหาขอเปลี่ยนคันใหม่ได้หรือไม่," สืบค้นเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2565, จาก <https://www.ridebuster.com/did-we-can-replace-new-car/>.

มีข้อพิจารณาประการหนึ่งเกี่ยวกับกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ คือเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อนำมาบังคับเป็นการทั่วไป มิได้มีหลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเฉพาะกรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่เท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของประเทศไทยซึ่งได้กำหนดเกี่ยวกับกรณีสินค้ามีความชำรุดบกพร่องเป็นการทั่วไปเท่านั้น ไม่มีบทบัญญัติที่เฉพาะเจาะจงว่าสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ดังเช่นกฎหมายของสหรัฐอเมริกา

นอกจากนี้ กฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ กำหนดให้ผู้ผลิตอาจทำการเปลี่ยนสินค้าใหม่ให้แก่ผู้ซื้อได้ในกรณีที่ผ่านไปได้เท่านั้น โดยผู้ซื้อไม่สามารถบังคับให้ผู้ขายต้องเปลี่ยนสินค้าให้ หากการเปลี่ยนสินค้าไม่ได้สัดส่วนกับราคาสินค้า กฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้นเห็นว่าหากเป็นกรณีที่สินค้านั้น เป็นสินค้าที่มีความบกพร่องเพียงเล็กน้อย ก็ไม่ใช่สาระสำคัญที่จะทำให้ผู้ซื้อสามารถใช้สิทธิในการขอเปลี่ยนสินค้าได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อฝ่ายผู้ขายสินค้าด้วย

ขณะเดียวกัน ตามกฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลีพบว่า กฎหมายเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่เป็นการเฉพาะ ในลักษณะเดียวกับกฎหมายของสหรัฐอเมริกา โดยกฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลีมีข้อกำหนดว่า บุคคลที่เป็นเจ้าของรถยนต์อย่างน้อยสองคันสำหรับใช้ในทางธุรกิจ อาจเรียกร้องให้เปลี่ยนรถยนต์ที่มีความชำรุดบกพร่องด้วยรถยนต์คันใหม่ หรือขอคืนเงินราคารถยนต์ดังกล่าวได้ ภายในสองปี นับแต่วันที่มีการส่งมอบรถยนต์ อย่างไรก็ตาม การจะเปลี่ยนรถคันใหม่ได้ ก็ต้องเข้าเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ได้มีการกำหนดไว้ในสัญญาซื้อขายรถยนต์อย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษรว่าสามารถเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ได้ กรณีที่รถยนต์ที่ส่งมอบนั้นมีความชำรุดบกพร่อง หรือผู้ซื้ออาจขอรับเงินคืนตามสัญญารับประกันการคืนเงินตามราคาซื้อเมื่อพบว่ารถยนต์มีความชำรุดบกพร่อง หรือรถยนต์มีข้อสงสัยด้านความปลอดภัย เป็นเหตุให้มูลค่าทางเศรษฐกิจลดลงอย่างมีนัยสำคัญ หรือไม่สามารถใช้งานได้อันเนื่องมาจากความบกพร่องทางโครงสร้างหรือทางเครื่องกลรถยนต์ โดยที่ยังไม่พ้นกำหนด 1 ปี นับแต่วันที่ส่งมอบรถยนต์ให้แก่เจ้าของ หรือยังใช้งานไม่เกินระยะทาง 20,000 กิโลเมตร ภายใต้กรณีหนึ่งกรณีใดตามที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น

เห็นได้ว่า กฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลีสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับกฎหมายของสหรัฐอเมริกาโดยอนุญาตให้เจ้าของรถยนต์เรียกร้องขอเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่หรือขอรับเงินคืนได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เช่น มีการกำหนดจำนวนครั้งของการซ่อม ผลกระทบของความชำรุดบกพร่องของสินค้าซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและร่างกายของผู้ขับขี่ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้กฎหมายของสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐเกาหลีจะให้สิทธิแก่ผู้ซื้อในการขอเปลี่ยนสินค้าเป็นรถยนต์คันใหม่ได้ แต่ก็ได้ให้สิทธิแก่ผู้ซื้อในการซ่อมแซมสินค้านั้นก่อน หากผู้ขายหรือผู้ผลิตสามารถซ่อมแซมสินค้านั้นให้สามารถกลับมาใช้งานได้โดยปกติและมีความปลอดภัยภายใน

จำนวนครั้งที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ผู้ซื้อก็ไม่อาจที่จะขอให้ผู้ขายเปลี่ยนสินค้าเป็นรถยนต์คันใหม่ให้แก่ผู้ซื้อได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากเห็นว่า สินค้าชิ้นนั้นแม้จะมีความชำรุดบกพร่องแต่ก็เป็นความชำรุดบกพร่องเพียงเล็กน้อยและแก้ไขได้

เมื่อทำการศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคกรณีสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ แล้วพบว่า การซื้อขายสินค้ามีพื้นฐานมาจากแนวคิดเกี่ยวกับเสรีภาพของบุคคลและหลักความศักดิ์สิทธิ์ของเจตนาที่รัฐไม่อาจเข้าไปแทรกแซง แต่กรณีของการซื้อขายรถยนต์ นอกจากรถยนต์เป็นสินค้าที่มีราคาแพงแล้ว ประเด็นสำคัญคือรถยนต์เป็นสินค้าที่อาศัยเทคโนโลยีระดับสูงในการผลิต ทำให้การซื้อสินค้าต้องมีการส่งจองล่วงหน้า รวมถึง ณ เวลาที่มีการส่งมอบสินค้ากันนั้น ผู้ซื้อไม่อาจตรวจสอบคุณภาพของสินค้าได้ก่อนการซื้อว่ามีความชำรุดบกพร่องหรือไม่ก่อนการรับมอบสินค้า การตรวจพบความชำรุดบกพร่องของสินค้ามักเกิดขึ้นหลังจากที่ใช้งานไปแล้วระยะหนึ่ง อันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการซื้อสินค้า เนื่องจากผู้ซื้อไม่สามารถใช้รถยนต์อย่างเป็นปกติ แม้จะเป็นรถยนต์ใหม่ที่ไม่สมควรมีข้อบกพร่องก็ตาม รัฐจึงควรเข้ามาแทรกแซงการซื้อขายสินค้าดังกล่าว ประกอบกับในปัจจุบัน กฎหมายที่มีผลบังคับใช้อยู่ อันได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องอย่างกว้างๆ เท่านั้น ไม่สามารถนำมาใช้คุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องกรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ได้อย่างครอบคลุม

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงเห็นควรมีการออกกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ไว้เป็นการเฉพาะ เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายดังกล่าว จึงต้องนำกฎหมายของต่างประเทศดังที่ผู้ศึกษากล่าวมาข้างต้นมาใช้เป็นแนวทางได้แก่ การกำหนดให้ผู้ขายต้องซ่อมแซมสินค้าให้แก่ผู้ซื้อให้ผู้ซื้อสามารถใช้งานสินค้านั้นตามความมุ่งหมายของสัญญาหรือไม่มีความชำรุดบกพร่อง แต่หากทำการซ่อมแซมแล้วหลายครั้ง แต่ยังไม่สามารถทำให้สินค้านั้นกลับคืนสู่สภาพดี และสามารถนำไปใช้งานได้ อย่างปลอดภัย ผู้ขายต้องให้สิทธิแก่ผู้ซื้อในการเปลี่ยนสินค้า หรือขอลดราคาสินค้า หรือขอเลิกสัญญาเอเรียกค่าเสียหายใดๆ ที่เกิดขึ้นอันเกี่ยวข้องกับสินค้าที่ซื้อนั้นชำรุดบกพร่องได้ นอกจากนี้ ควรมีการกำหนดให้ผู้ซื้อมีสิทธิเรียกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องระหว่างรถไม่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน หรือเมื่อมีการเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่แล้วมีค่าใช้จ่ายใดๆ อันเป็นภาระของผู้ซื้อและผู้ซื้อได้ทำการชำระไปแล้วจากการซื้อรถยนต์คันที่มีความชำรุดบกพร่อง ดังนั้น ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นใหม่นี้ ควรเป็นภาระของผู้ขายหรือผู้ผลิตที่จะชำระแทนผู้ซื้อ ได้แก่ ค่าเปลี่ยนสัญญา ค่าภาษีรถยนต์ ค่าประกันภัยสำหรับรถยนต์คันใหม่ รวมถึงค่าเสียหายอื่น เช่น ค่าเช่ารถใช้ระหว่างการดำเนินการตามสมควร เป็นต้น

4.2 วิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับข้อสันนิษฐานระยะเวลาที่สินค้าเกิดการชำรุดบกพร่องและมาตรการอื่นที่ใช้กับเรื่องความรับผิดเพื่อความรับผิดในความชำรุดบกพร่องของสินค้าทั่วไป

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยความชำรุดบกพร่องต่อสินค้า มาตรา 472 บัญญัติไว้ ความว่า “ในกรณีที่ทรัพย์สินซึ่งขายนั้นชำรุดบกพร่องอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นเหตุให้เสื่อมราคาหรือเสื่อมความเหมาะสมแก่ประโยชน์อันมุ่งจะใช้เป็นปกติที่ดี ประโยชน์ที่มุ่งหมายโดยสัญญาที่ดี ท่านว่าผู้ขายต้องรับผิด”

อย่างไรก็ตาม กฎหมายลักษณะการซื้อขายในปัจจุบัน ความชำรุดบกพร่องที่ผู้ขายจะต้องรับผิดต่อผู้ซื้อนั้น ต้องเป็นความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่มีอยู่แล้วในเวลาซื้อขายกัน

ทำให้มีปัญหาความขัดแย้งกันประการหนึ่งว่า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่ ซึ่งเป็นสินค้าที่ผลิตด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้ ณ เวลาที่มีการซื้อขายและส่งมอบสินค้ากันนั้น ผู้ซื้อไม่สามารถเห็นว่าสินค้ามีความชำรุดบกพร่องอยู่หรือไม่ แต่เมื่อผู้ซื้อได้รับมอบสินค้ามาใช้งานแล้ว ระยะเวลาหนึ่งจึงพบความชำรุดบกพร่องของสินค้า ทำให้เกิดข้อพิพาทตามมา โดยผู้ซื้อเห็นว่าความชำรุดบกพร่องนั้นมีอยู่ก่อนแล้ว ณ วันที่มีการซื้อขายกัน ขณะที่ผู้ขายเห็นว่า ความชำรุดบกพร่องนั้นเกิดจากการใช้สินค้าของผู้ซื้อ ขณะที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็ได้กล่าวถึงข้อสันนิษฐานของระยะเวลาที่มีความชำรุดบกพร่อง ของสินค้าที่ผลิตด้วยเทคโนโลยีที่ซับซ้อนเอาไว้แต่ประการใด

รถยนต์ใหม่ เป็นสินค้าที่มีความแตกต่างจากสินค้าทั่วไปโดยส่วนที่เป็นโครงสร้างหลักของรถ เช่น ระบบเกียร์ ระบบไฟฟ้าของรถ หรือโครงสร้างตัวถังรถ เป็นต้น เป็นส่วนที่ไม่สมควรมีความชำรุดบกพร่องหากมีการใช้งานระในระยะเวลาแรกๆ ดังนั้น หากมีความชำรุดบกพร่องเกิดขึ้น จึงสมควรมีข้อสันนิษฐานว่า เป็นความชำรุดบกพร่องที่มีอยู่ก่อน ณ เวลาที่มีการซื้อขายกัน นำมาซึ่งความรับผิดของผู้ขาย ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 472 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม มีข้อพิจารณาว่า ระยะเวลาที่ควรเป็นข้อสันนิษฐานว่า ความบกพร่องนั้นมีอยู่ก่อน ณ เวลาที่ซื้อขายกันนั้น ควรกำหนดไว้เป็นระยะเวลาหลังการส่งมอบสินค้านานเท่าใดจึงมีความเหมาะสม

ในเรื่องข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับระยะเวลาที่สินค้ามีความชำรุดบกพร่องนี้ เมื่อทำการศึกษา บทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ พบว่า กฎหมายของสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดเกี่ยวกับข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับระยะเวลาที่สินค้าเกิดการชำรุดบกพร่องไว้ว่า ควรเป็น 18 เดือน หลังการส่งมอบรถยนต์ให้แก่ผู้ซื้อหรือการขับขี้นเป็นระยะทางน้อยกว่า 18,000 ไมล์ แล้วแต่ว่าระยะเวลาหรือระยะทางดังกล่าวอย่างใดจะถึงก่อน ซึ่งเป็นข้อสันนิษฐานไว้นานกว่าสินค้าอื่นทั่วไป ด้วยคำนึงถึงความซับซ้อนของเทคโนโลยีการผลิต และราคาของสินค้า

สำหรับกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ ถึงแม้ได้มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่เอาไว้เป็นการเฉพาะดังเช่นกฎหมายของสหรัฐอเมริกา แต่ก็ได้บัญญัติข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับระยะเวลาที่สินค้าเกิดการชำรุดบกพร่องไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค(การค้าที่เป็นธรรม) หรือ The Consumer Protection (Fair Trading) Act โดยกำหนดให้ผู้บริโภคสามารถเรียกร้องสำหรับสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่องภายใน 6 เดือน ของการซื้อ หากปรากฏว่าสินค้ามีความชำรุดบกพร่องให้สันนิษฐานว่าสินค้านั้นชำรุดบกพร่องนับตั้งแต่วันส่งมอบเป็นต้นมา เว้นแต่ผู้ขายจะสามารถพิสูจน์เป็นอย่างอื่นได้

ขณะเดียวกัน เมื่อทำการศึกษากฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลีซึ่งมีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า กรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่เป็นการเฉพาะ ได้บัญญัติเกี่ยวกับข้อสันนิษฐานเรื่องระยะเวลาที่สินค้าเกิดการชำรุดบกพร่องไว้ว่า ข้อบกพร่องใดๆที่ตรวจพบภายใน 6 เดือนนับจากวันที่ส่งมอบให้กับเจ้าของรถยนต์ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ข้อบกพร่องนั้นมีอยู่ตั้งแต่วันที่ส่งมอบ ทั้งนี้ ผู้ผลิตรถยนต์จะต้องรับผิดชอบในการพิสูจน์ว่ารถยนต์ดังกล่าวมิได้มีความชำรุดบกพร่องมาตั้งแต่วันที่มีการส่งมอบ

เห็นได้ว่า บทสันนิษฐานในกฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลีข้างต้น นำมาใช้กับสินค้าที่เป็นรถยนต์โดยตรง แต่อย่างไรก็ตาม มีข้อพิจารณาประการหนึ่งว่า กฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลีได้กำหนดเกี่ยวกับภาระในการพิสูจน์ให้มีความชัดเจน โดยกำหนดให้ภาระการพิสูจน์เป็นของผู้ผลิต ซึ่งหลักกฎหมายดังกล่าวมีความแตกต่างจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย ที่ได้วางหลักในเรื่องดังกล่าวไว้ว่า ผู้ใดเป็นผู้กล่าวอ้าง ผู้นั้นเป็นผู้พิสูจน์ ทำให้ภาระการพิสูจน์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้นเป็นของผู้ซื้อ ซึ่งเป็นการยากที่ผู้ซื้อจะสามารถพิสูจน์ความบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ซึ่งผลิตด้วยเทคโนโลยีที่ซับซ้อนทันสมัยว่าเกิดขึ้นก่อนวันที่มีการส่งมอบสินค้า

นอกจากนี้ ยังเห็นได้ว่า แนวทางการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับความบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์โดยตรงระหว่างกฎหมายของสหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐเกาหลีมีความแตกต่างกันในแง่ของข้อสันนิษฐานเรื่องระยะเวลา โดยกฎหมายของสหรัฐอเมริกาคำหนดไว้ 18 เดือน หรือระยะทาง 18,000 ไมล์ หากพบความบกพร่องของสินค้าให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า เป็นความบกพร่องที่เกิดขึ้น ณ วันที่รับมอบสินค้า ขณะที่สาธารณรัฐเกาหลี กำหนดไว้ 6 เดือน

อย่างไรก็ตาม ในความเห็นของผู้ศึกษาเห็นว่า ถึงแม้รถยนต์จะผลิตด้วยเทคโนโลยีที่ซับซ้อน แต่หากมีความชำรุดบกพร่องก็คงแสดงให้เห็นนับตั้งแต่การใช้งานในระยะแรกๆ เช่น กรณีที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2563 พบว่า หุนจายหนึ่งเพิ่งออกรถยนต์ใหม่มาได้เพียง 3 วัน แต่พบว่ารถมีอาการผิดปกติ ไม่สามารถใช้กุญแจบิดสตาร์ทเครื่องยนต์ได้ เมื่อนำรถเข้าซ่อมถึงแม้แก้ไขอาการ

ดังกล่าวได้ แต่พบว่ามีอาการอื่นขึ้นมาแทน คือ ไฟที่บอกตำแหน่งเกียร์ที่จอหน้าปิดไม่แสดง และไม่สามารถปรับไฟหน้ารถให้สูงต่ำได้ นอกจากนี้ในวันต่อมาพบว่ารถมีปัญหาที่คันบังคับเลี้ยว กรณีดังกล่าวนี้เห็นได้ว่า รถได้แสดงอาการของความชำรุดบกพร่อง เมื่อผู้ซื้อได้นำไปใช้งานเพียง 3 วัน เท่านั้น¹⁰¹ อีกกรณีหนึ่ง หญิงได้ออกรถป้ายแดง แต่เมื่อขับรถมาได้เพียง 11 กิโลเมตรพบว่า รถเสียกลางทางคันเร่งเหยียบไม่ขึ้น จนเกือบจะเกิดอุบัติเหตุกลางถนน โดยกรณีดังกล่าวนี้การชำรุดบกพร่องแสดงให้เห็นในเวลาไม่ถึงวันหลังการส่งมอบรถเท่านั้น¹⁰²

กรณีที่ผู้ศึกษาได้ยกตัวอย่างมานั้น แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้รถยนต์ใหม่จะเป็นรถยนต์ที่ผลิตด้วยเทคโนโลยีที่ซับซ้อนแต่หากมีปัญหาที่จะพบความชำรุดบกพร่องนั้นหลังการส่งมอบไม่นาน ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า การกำหนดให้ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับระยะเวลาที่สินค้าเกิดการชำรุดบกพร่องไว้เป็นระยะเวลา 6 เดือน ดังเช่น กฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลี และสาธารณรัฐสิงคโปร์ ก็น่าจะมีความเพียงพอ อีกประการหนึ่ง ผู้ศึกษาเห็นว่า การกำหนดระยะเวลาของข้อสันนิษฐานว่าสินค้าเกิดการชำรุดบกพร่องไว้เป็นระยะเวลา 18 เดือน หรือระยะทาง 18,000 ไมล์ ดังเช่น สหรัฐอเมริกานั้น เห็นว่า เป็นการกำหนดระยะเวลาที่นานเกินไป ความชำรุดบกพร่องอาจเกิดขึ้นจากการใช้รถของผู้ซื้อ ที่สำคัญอาจกลายเป็นเหตุจูงใจทำให้ผู้ซื้ออาศัยช่องทางดังกล่าวนี้ อ้างเหตุของความชำรุดบกพร่องของสินค้าเพื่อขอเปลี่ยนรถคันใหม่ หลังจากใช้รถมานานกว่า 18 เดือนได้ ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าอาจไม่เป็นธรรมกับฝ่ายของผู้ขาย

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงเห็นควรมีการกำหนดข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับระยะเวลาที่สินค้าเกิดการชำรุดบกพร่องไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หมวคว่าด้วยความชำรุดบกพร่องของสินค้า โดยกำหนดว่าสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ กรณีที่มีความชำรุดบกพร่องภายในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน ให้เป็นข้อสันนิษฐานว่าเป็นความชำรุดบกพร่องที่มีอยู่ก่อนวันส่งมอบสินค้า

¹⁰¹ สำนักข่าวไลน์ทูเดย์, “ออกรถใหม่ป้ายแดง 3 วัน พัง อึ้ง นำเข้าศูนย์ขอระบบรวนแก้ไม่ได้,” สืบค้นเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2565, จาก <https://today.line.me/th/v2/article/5NKNrE>.

¹⁰² สำนักข่าวทีนิวส์, “สาวออกรถป้ายแดง วังได้แค่ 11 กิโลเมตร พัง ถ้าจะยกเลิกสัญญาก็ต้องเสียเงิน,” สืบค้นเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2565, จาก <https://www.tnews.co.th/social/498246/สาวออกรถป้ายแดง-วังได้แค่-11-กิโล-รถพัง-แถมศูนย์ไม่ให้เปลี่ยนรถใหม่-จะยกเลิกสัญญาที่ต้องเสียเงิน>.

4.3 ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากสภาพสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่อง

เนื่องจากรถยนต์เป็นสินค้าที่มีราคาแพง และผู้ซื้อมีความคาดหวังในคุณภาพของสินค้าสูง แต่เมื่อคุณภาพของสินค้าไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง มีความชำรุดบกพร่อง ข้อพิพาทระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย จึงมักเกิดขึ้นได้โดยง่าย บางกรณีอาจไกล่เกลี่ยตกลงกันได้ เช่น ผู้ซื้อรายหนึ่งมีความประสงค์จะซื้อรถยนต์ยี่ห้อวอลโว่ รุ่น S60 T4F จากบริษัทแห่งหนึ่ง ในราคาเกือบ 2 ล้านบาท ในใบจองรถยนต์ มีการประทับข้อความว่า รถทดลองขับ/รถผู้บริหารใช้แล้ว จึงเกิดจิตใจสงสัยในข้อความดังกล่าว ซึ่งได้รับการชี้แจงว่า สาเหตุที่ต้องประทับตราในใบจองรถไว้เช่นนั้น เนื่องจากการส่งเสริมการขายพิเศษ เพื่อให้ผู้ซื้อสามารถผ่อนชำระได้ในราคาดอกเบี้ยศูนย์เปอร์เซ็นต์ จึงไม่คิดใจใดๆ แล้วรับมอบรถยนต์คันดังกล่าวมา แต่หลังจากใช้รถยนต์คันดังกล่าวได้ประมาณ 4 เดือน รถยนต์กลับมีอาการสั่นรุนแรงและสตาร์ทไม่ติด ต้องส่งรถเข้าศูนย์บริการซ่อมรถยนต์ พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้น เกิดจากแบตเตอรี่ของรถยนต์เสื่อม ทำให้เกิดความคับข้องใจว่า เพราะเหตุใดรถยนต์ใหม่จึงเกิดปัญหาแบตเตอรี่เสื่อมได้ เมื่อสอบถามจึงทราบว่า รถยนต์คันดังกล่าวผลิตในปี ค.ศ. 2014 ซึ่งไม่ตรงกับกับความต้องการที่ต้องการรถรุ่นล่าสุด ซึ่งควรจะเป็นรถที่ผลิตในปี ค.ศ. 2015 จึงได้ร้องเรียนไปยังศูนย์พิทักษ์สิทธิ เพื่อขอคำปรึกษา ศูนย์พิทักษ์สิทธิจึงแนะนำให้ผู้ซื้อขอข้อมูลการซ่อมจากศูนย์บริการ พร้อมส่งข้อร้องเรียนถึงบริษัท วอลโว่ คาร์ ประเทศไทย เพื่อช่วยตรวจสอบข้อมูลและดำเนินการแก้ไขปัญหา ภายหลังจากได้รับการชี้แจงจากบริษัทว่า รถยนต์รุ่นดังกล่าวไม่มีการผลิตในปี ค.ศ. 2015 แต่ปัญหาแบตเตอรี่เสื่อมอาจเกิดจากการจอดรถทิ้งไว้นาน อย่างไรก็ตาม บริษัทได้ยินยอมรับผิดชอบด้วยการคืนเงินทั้งหมดที่ผู้ซื้อได้จ่ายไป พร้อมกับปิดสัญญาเช่าซื้อ โดยขอหักค่าเสื่อมราคาจากการใช้รถ นับแต่วันที่ผู้ซื้อรับมอบรถยนต์จนถึงวันที่ได้ส่งรถเข้าซ่อมในศูนย์บริการเป็นจำนวนเงิน 60,000 บาท ผู้ซื้อยินดีในข้อเสนอนี้ จึงยุติการร้องเรียน¹⁰³ เป็นต้น

แต่ในบางกรณีก็ไม่สามารถตกลงไกล่เกลี่ยกันได้ เช่น กรณีของชายคนหนึ่งซื้อรถยนต์ใหม่ แต่เมื่อนำรถออกไปใช้ได้เพียง 3 วัน พบมีความผิดปกติที่ห้องโดยสาร โดยทั้งคนขับและผู้โดยสารจะมีอาการหูอื้อ วิงเวียนศีรษะ เหมือนมีอะไรมากดทับที่หัวจนไม่สามารถขับรถต่อไปได้ ซึ่งผู้ซื้อต้องนำรถยนต์เข้ามาตรวจสภาพกับทางศูนย์รถยนต์จำนวน 4 ครั้งภายใน 1 เดือน ขณะที่ช่างประจำศูนย์แจ้งว่าไม่พบความผิดปกติของรถ จึงมีข้อพิจารณาว่า ในกรณีที่ผู้ซื้อกับผู้ขายมีความเห็นไม่ตรงกันเกี่ยวกับสภาพรถหรือสภาพของความชำรุดบกพร่องของรถที่เกิดขึ้น อันส่งผล

¹⁰³ นิตยสารฉลาดซื้อ, “แก้ปัญหารถยนต์ใหม่มีหนึ่งชำรุดบกพร่อง,” สืบค้นเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2565, จาก <https://www.chaladsue.com/article/2372>.

ต่อวิธีการรับผิดชอบของผู้ขายที่มีต่อผู้ซื้อ จะมีกระบวนการพิสูจน์เกี่ยวกับสภาพของรถยนต์นั้นอย่างไร และจะใช้วิธีการในลักษณะใดเพื่อให้ข้อพิพาทนั้นเป็นที่ยุติและเป็นธรรมแก่ทั้งสองฝ่าย

จากการศึกษากฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับการซื้อรถยนต์ใหม่ของสหรัฐอเมริกา พบว่า หากมีข้อพิพาทใดๆ เกี่ยวกับการใช้งานรถยนต์ขึ้น กฎหมายเกี่ยวกับการรับประกันผู้บริโภคว่าด้วยเรื่องการรับประกันการขาย ได้กำหนดให้มีกระบวนการแก้ไขข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ ซึ่งบุคคลที่มาทำหน้าที่เป็นอนุญาโตตุลาการดังกล่าวต้องไม่มีความเกี่ยวข้องกับคู่กรณีที่มีการพิพาทกัน และห้ามมิให้บุคคลอื่น รวมถึงพนักงาน ตัวแทน หรือตัวแทนจำหน่ายของผู้ผลิต เข้าร่วมในกระบวนการไกล่เกลี่ยอย่างมีสาระสำคัญ เว้นแต่ ผู้ซื้อจะอนุญาตให้ผู้นั้นเข้าร่วมในกระบวนการไกล่เกลี่ยด้วย

สำหรับกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ หากมีข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากสภาพสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่อง คู่กรณีสามารถนัดขึ้นสู่การพิจารณาของศาล ทั้งนี้มีบทบัญญัติให้อำนาจศาลมีคำสั่งให้ผู้ขายดำเนินการแก้ไขอย่างหนึ่งอย่างใดให้แก่ผู้ซื้อ และศาลอาจมีคำสั่งให้เยียวยาใดๆ ตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม กรณีที่สินค้าที่ก่อให้เกิดการพิพาทกันเป็นรถยนต์ใหม่ ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ได้มีการจัดตั้ง ศูนย์ระงับข้อพิพาทของอุตสาหกรรมยานยนต์ (MIDReC) ซึ่งก่อตั้งขึ้นโดยความร่วมมือกันของสมาคมผู้บริโภคแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ (CASE) และสมาคมผู้ค้ายานยนต์แห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ (SVAT) ซึ่งได้กำหนดให้ตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ยอมรับการตัดสินของศูนย์ระงับข้อพิพาทของอุตสาหกรรมยานยนต์ (MIDReC) หากมีข้อพิพาทกับผู้บริโภคซึ่งได้ร้องเรียนมายังศูนย์ระงับข้อพิพาทของอุตสาหกรรมยานยนต์ (MIDReC) เพื่อขอให้ผู้ผลิต หรือผู้ขายรถยนต์ชดเชยค่าเสียหายเมื่อเกิดการพิพาทเกี่ยวกับรถยนต์ได้ การร้องเรียนกับ ศูนย์ระงับข้อพิพาทของอุตสาหกรรมยานยนต์ (MIDReC) จะทำให้ผู้บริโภคสามารถระงับข้อพิพาทได้ด้วยวิธีที่ถูกที่สุดและง่ายที่สุด เว้นแต่ข้อพิพาทนั้น ศูนย์ระงับข้อพิพาทของอุตสาหกรรมยานยนต์ (MIDReC) ไม่สามารถจัดการข้อร้องเรียนของผู้บริโภคได้ ด้วยเหตุผลบางประการ ผู้บริโภคมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อเรียกวงค่าสินไหมทดแทนรายย่อยได้ ทั้งนี้ การเรียกวงค่าสินไหมทดแทนรายย่อยดังกล่าวจะดำเนินการได้เฉพาะกรณีมูลค่าความเสียหายไม่เกิน 20,000 ดอลลาร์ เท่านั้น เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากคู่กรณีทั้งสองฝ่ายจำนวนเงินที่เรียกวงอาจมีมูลค่าไม่เกิน 30,000 ดอลลาร์

ส่วนในเรื่องของการจัดการข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากสภาพสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่องของสาธารณรัฐเกาหลีพบว่า เมื่อเกิดข้อบกพร่องขึ้นในรถยนต์ ผู้บริโภคจะต้องจัดการปัญหาดังกล่าวโดยตรงกับผู้ผลิต หรือแสวงหาวิธีการแก้ไขโดยการยื่นฟ้องคดีต่อศาล หรือใช้วิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ อย่างไรก็ตาม การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามกรอบของ

กฎหมายว่าด้วยผู้บริโภค ไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย เป็นเพียงเกณฑ์การบริหารที่สำนักงาน
ผู้บริโภคของสาธารณรัฐเกาหลีให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อพิพาทของผู้บริโภคเท่านั้น

สำหรับประเทศไทย หน่วยงานที่มีบทบาทในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในเรื่องความชำรุด
บกพร่องของรถยนต์ใหม่ในปัจจุบันคือสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค โดยพบว่ามีการ
การร้องเรียนเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่มาที่สำนักงานคณะกรรมการ
คุ้มครองผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้แต่งตั้งคณะ
อนุกรรมการไกล่เกลี่ยเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภค ขึ้นเพื่อทำหน้าที่ไกล่เกลี่ย เช่น กรณีการไกล่
เกลี่ยเกี่ยวกับรถยนต์ที่มีปัญหา ระบบไฟแจ้งเตือน โดยผู้ร้องมีความประสงค์ให้บริษัทผู้ผลิตหรือ
ผู้ขาย รับซื้อรถยนต์คันที่มีความชำรุดบกพร่องคืน ทั้งนี้ฝ่ายผู้ร้องเห็นว่า รถดังกล่าวเป็นรถยนต์ใหม่
มีราคาสูง ผู้ซื้อสมควรได้รับรถยนต์ที่มีคุณภาพ แต่กลับได้รับรถยนต์ที่เข้าสู่ศูนย์บริการแล้ว 3 ครั้ง
ภายในระยะเวลา 1 เดือนหลังการส่งมอบสินค้า ขณะที่ฝ่ายผู้ขาย ได้พยายามซ่อมแซมและรับผิดชอบ
กรณีดังกล่าว โดยการแก้ไขเปลี่ยนเทอร์โมสแตด และหม้อน้ำรถยนต์ให้ พร้อมกับขยายเวลา
รับประกันคุณภาพของรถยนต์เพิ่มเป็นเวลา 1 ปี แต่ผลการไกล่เกลี่ยดังกล่าวไม่ได้เป็นที่ยุติแต่
ประการใด

อนึ่ง มีข้อพิจารณาว่า สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค เป็นหน่วยงานที่รับหน้าที่ในการ
ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในเรื่องต่างๆ แต่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของ
สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค นั้น เน้นการยุติข้อพิพาทที่เกิดจากความพึงพอใจของทั้ง
สองฝ่าย ซึ่งส่วนใหญ่กรณีข้อพิพาทเรื่องรถยนต์ใหม่ ความต้องการของผู้บริโภคที่น่าเรื่องมา
ร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค มักมีความประสงค์ให้ผู้ขายหรือผู้ผลิตทำการ
เปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้ แต่ผู้ขายหรือผู้ผลิตมักหลีกเลี่ยงการรับผิดชอบโดยการเปลี่ยนรถยนต์ แต่จะใช้
วิธีการซ่อมรถยนต์ให้แก่ผู้ซื้อแทน เมื่อวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการโดยสำนักงาน
คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค นั้น เน้นความพึงพอใจของทั้งสองฝ่าย ทำให้ข้อพิพาทส่วนใหญ่
ไม่สามารถยุติได้ด้วยวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้

นอกจากนี้ ข้อพิพาทกรณีสินค้าเป็นรถยนต์ใหม่บางประการจำเป็นต้องมี
ข้อยุติ เช่น กรณีความชำรุดบกพร่องที่เกิดขึ้น เป็นความชำรุดบกพร่องที่แก้ไขได้ด้วยการซ่อมแซม
หรือเป็นความบกพร่องที่มาจากกระบวนการผลิตจนทำให้ต้องรับผิดชอบด้วยการเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่
ให้แก่ผู้ซื้อ เป็นต้น ซึ่งผู้ที่มาทำหน้าที่ในการเป็นคนกลางในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของสำนักงาน
คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค นั้น มิได้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องดังกล่าวอย่างเพียงพอ

เมื่อพิจารณาจากกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของต่างประเทศเห็นได้ว่า โดยส่วน
ใหญ่จะนำวิธีการอนุญาโตตุลาการมาใช้ ซึ่งมีข้อดีกว่าการใช้วิธีการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทที่

ประเทศไทยใช้อยู่ กล่าวคือการอนุญาตอุตสาหกรรมจะมีอนุญาตอุตสาหกรรมเข้ามาพิจารณาซื้อขายข้อพิพาทที่เกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้ข้อพิพาทดังกล่าวสามารถมีข้อยุติ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่จะมาทำหน้าที่เป็นอนุญาตอุตสาหกรรมก็ควรเป็นหน่วยงานที่มีความชำนาญในเรื่องรถยนต์ดังกล่าว ดังเช่นที่ปรากฏในกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ซึ่งได้มีการจัดตั้งศูนย์ระงับข้อพิพาทของอุตสาหกรรมยานยนต์ ขึ้นมาทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนของผู้ซื้อรถยนต์เป็นการเฉพาะ และแต่งตั้งคนกลางเพื่อทำหน้าที่อนุญาตอุตสาหกรรม เป็นต้น และบังคับให้ผู้ผลิตหรือผู้ขายรถยนต์ทุกยี่ห้อภายในประเทศต้องยอมรับคำตัดสินซื้อขายของอนุญาตอุตสาหกรรม

การระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาตอุตสาหกรรมระหว่างผู้ขายและผู้บริโภคนั้น ในประเทศไทยได้นำมาใช้กับกรณีสัญญาประกันภัยระหว่างผู้บริโภคผู้เอาประกันภัยกับบริษัทประกันภัย โดยกำหนดให้กรมธรรม์ประกันภัยทุกฉบับทั้งการประกันชีวิตและการประกันวินาศภัยต้องกำหนดเป็นเงื่อนไขในกรมธรรม์ว่า การระงับข้อพิพาทต้องกระทำโดยวิธีการอนุญาตอุตสาหกรรม ซึ่งดำเนินการโดยฝ่ายระงับข้อพิพาทและอนุญาตอุตสาหกรรม สำนักงานสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ดังนั้น การระงับข้อพิพาทโดยวิธีการอนุญาตอุตสาหกรรมนี้จึงไม่ใช่เรื่องใหม่ของประเทศไทยแต่ประการใด

จากที่ผู้ศึกษาได้กล่าวมาข้างต้นนี้ ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงเห็นควรให้มีการออกกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ โดยกำหนดให้มีหน่วยงานที่สมควรมีบทบาท ในการทำหน้าที่ระงับข้อพิพาทระหว่างผู้ผลิตและผู้ขายรถยนต์ในประเทศไทยกับผู้ซื้อ ควรเป็นสมาคมอุตสาหกรรมยานยนต์ไทย โดยอาจดำเนินการร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค โดยการจัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับข้อพิพาทระหว่างผู้ผลิต/ผู้ขายรถยนต์ในประเทศไทยกับผู้ซื้อในลักษณะเดียวกับสาธารณรัฐสิงคโปร์ และกำหนดเป็นกฎหมายให้ผู้ผลิต/ผู้ขายรถยนต์ในประเทศไทยต้องยอมรับผลของการซื้อขายของอนุญาตอุตสาหกรรมที่จัดตั้งขึ้น ทั้งนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่า การวินิจฉัยซื้อขายข้อพิพาทโดยศูนย์รับเรื่องร้องเรียนดังกล่าว จะเป็นการช่วยลดข้อพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบของสินค้าว่า เกิดขึ้นก่อนในเวลาที่ส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้ซื้อหรือไม่ หรือเกิดจากการใช้งานของผู้ซื้อ และการซ่อมแซมดังกล่าว ทำให้รถยนต์ของผู้ซื้อกลับไปสู่สภาพที่ใช้งานได้ตามปกติที่สามารถใช้งานได้อย่างปลอดภัยหรือไม่ หรือสมควรมีการเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้แก่ผู้ซื้อ ทั้งนี้ ศูนย์ฯ อาจมีการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญด้านยานยนต์ซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมมาทำหน้าที่ในการตรวจสอบสภาพของรถยนต์ดังกล่าว และหากผู้ขายมีการบิดพลิ้วไม่ปฏิบัติตามผลของการซื้อขาย ผู้ซื้อสามารถนำผลของการซื้อขายดังกล่าวนี้ ไปฟ้องคดีต่อศาล เพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาบังคับให้ผู้ผลิตหรือผู้ขายต้องรับผิดชอบใดอย่างหนึ่งตามมาตรา 472 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ต่อไป

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาปัญหากฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ โดยมีข้อสรุปดังต่อไปนี้

การศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้า พบว่า ความชำรุดบกพร่องของสินค้าแบ่งได้เป็น 4 ประเภทได้แก่ (1) ความบกพร่องในการประกอบผลิตภัณฑ์ จากความผิดพลาดของเครื่องจักร ผู้ปฏิบัติงานหรืออาจเกิดจากกระบวนการผลิต (2) ความบกพร่องในการออกแบบหรือวางโครงสร้างของผลิตภัณฑ์ (3) ความบกพร่องในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ และ (4) ความบกพร่องที่เกิดจากการเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายเมื่อใช้สินค้าไปได้ระยะหนึ่ง จึงมีแนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบอันเกิดจากความชำรุดบกพร่องขึ้น โดยมีหลักการสำคัญคือหลักผู้ขายต้องระวัง โดยกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ขายที่ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการส่งมอบสินค้าที่มีคุณภาพดีและปราศจากการชำรุดบกพร่องให้แก่ผู้ซื้อ ส่วนบทบาทของสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่แบ่งเป็นบทบาทออกเป็น 2 ด้านได้แก่ บทบาทในด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายหรือผู้ผลิต และหากไม่สามารถตกลงกันได้ สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคจะมีบทบาทในการเป็นตัวแทนผู้บริโภคในการฟ้องผู้ขายหรือผู้ผลิตต่อศาลเพื่อให้รับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของสินค้าหรือรถยนต์ใหม่นั้น

การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายด้านความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่พบว่า สหรัฐอเมริกามีการบัญญัติกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่เป็นการเฉพาะ หรือที่เรียกว่า Lemon Law สาธารณรัฐสิงคโปร์ กฎหมายเพื่อการชำรุดบกพร่องของสินค้า (Lemon law Singapore) บัญญัติอยู่ในส่วนที่สามของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค(การค้าที่เป็นธรรม) หรือ The Consumer Protection (Fair Trading) Act ซึ่งบังคับใช้เป็นการทั่วไปกับสินค้าอุปโภคบริโภค ส่วนสาธารณรัฐเกาหลี บัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ขายไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการยานยนต์ (the Motor Vehicle Management Act) สำหรับประเทศไทย กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้าไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ก็มีบทกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องได้แก่ พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยและพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551

สำหรับผลของการศึกษาเกี่ยวกับ สิทธิของผู้บริโภคเมื่อสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง ผลการศึกษาพบว่า รถยนต์ เป็นสินค้าที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิต ทำให้ในขณะที่มีการส่งมอบสินค้ากันนั้น ผู้ซื้อไม่สามารถตรวจสอบพบความบกพร่องของสินค้าได้ แต่เมื่อได้นำรถยนต์มาใช้เป็นระยะเวลาหนึ่ง จึงพบความผิดปกติของสินค้า โดยความบกพร่องที่มีความสำคัญ เช่น ระบบเกียร์ ระบบเบรก ระบบไฟฟ้าของรถ หากมีความชำรุดบกพร่องอาจส่งผลทำให้รถเกิดอุบัติเหตุและเป็นอันตรายต่อชีวิตและร่างกายของผู้ขับขี่ได้ เมื่อพบว่ามีความชำรุดบกพร่องเกิดขึ้น ผู้ซื้อส่วนใหญ่มักเกิดความไม่เชื่อมั่นต่อคุณภาพของรถยนต์ และอยากให้ผู้ขายรับผิดชอบโดยการเปลี่ยนรถยนต์คันใหม่ให้ จึงเห็นควรให้มีการออกกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ไว้เป็นการเฉพาะ เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายดังกล่าว จึงต้องนำกฎหมายของต่างประเทศซึ่งผู้ศึกษากล่าวมาข้างต้นมาใช้เป็นแนวทาง

สำหรับข้อสันนิษฐานระยะเวลาที่สินค้าเกิดการชำรุดบกพร่อง และมาตรการอื่นๆ ที่ใช้กับเรื่องความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของสินค้าทั่วไป กรณีที่สินค้าที่มีความชำรุดบกพร่องนั้น เป็นสินค้าทั่วไป ที่สามารถเห็นถึงความชำรุดบกพร่องได้ ในเวลาที่มีการซื้อขาย จึงชอบที่ผู้ขายจะไม่ต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องนั้น แต่กรณีที่สินค้านั้นเป็นสินค้าที่ผลิตโดยเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยและซับซ้อน ทำให้ผู้ซื้อไม่อาจจะรู้ได้ว่า สินค้านั้นมีความชำรุดบกพร่อง ดังนั้นจึงต้องกำหนดระยะเวลาหนึ่งหลังการส่งมอบสินค้า เป็นระยะเวลาที่สันนิษฐานได้ว่า ความชำรุดบกพร่องนั้นมีมาก่อนการซื้อขายหรือส่งมอบสินค้า แต่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็มีได้กล่าวถึงข้อสันนิษฐานดังกล่าวนี้แต่ประการใด ผู้ศึกษาเห็นว่า หากรถยนต์ใหม่มีความชำรุดบกพร่องที่เป็นระบบ โครงสร้างหลัก รถยนต์จะแสดงอาการตั้งแต่ช่วงระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือนแรกของการใช้รถ

ส่วนการบริหารจัดการข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากสภาพสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่องเมื่อรถยนต์ใหม่มีความชำรุดบกพร่องเกิดขึ้น ผู้ซื้อและผู้ขายอาจมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพของรถที่ไม่ตรงกัน เช่น ผู้ซื้อยืนยันว่า รถยนต์มีความผิดปกติ ในขณะที่มีการใช้งานรถ ขณะที่ผู้ซื้อเห็นว่ารถยนต์ดังกล่าวไม่พบความผิดปกติใดๆ ทำให้เกิดเป็นข้อพิพาทขึ้น ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า ควรกำหนดให้สมาคมอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยจัดตั้งศูนย์ระงับข้อพิพาทในอุตสาหกรรมยานยนต์ ขึ้นเพื่อรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับข้อพิพาทในด้านยานยนต์ในประเทศไทย และมีอำนาจในการแต่งตั้งบุคคลขึ้นมาทำหน้าที่เป็นอนุญาโตตุลาการ ซึ่งจะเป็อนุญาโตตุลาการบุคคลหรือเป็นคณะก็ได้ ตามความเหมาะสมของประเด็นข้อพิพาท เพื่อวินิจฉัยชี้ขาดในข้อพิพาทดังกล่าว เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายปฏิบัติตามผลของการชี้ขาดและหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามให้เป็นไปตามนั้น ก็สามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้บังคับตามผลการชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการนั้น เพื่อให้การระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับ

ความชำรุดบกพร่องของสินค้าระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

5.2 ข้อเสนอแนะ

ในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายในการคุ้มครองผู้ซื้อ กรณีที่ได้รับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากความรับผิดชอบของสินค้า ไม่ว่าจะเป็นมาตรการทั่วไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายเฉพาะในเรื่องของสินค้ารถยนต์ใหม่ ดังนั้น จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศ ผู้ศึกษา จึงมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1) ผู้ศึกษาขอเสนอให้มีการออกกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่ไว้เป็นการเฉพาะ เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายดังกล่าว จึงต้องนำกฎหมายของต่างประเทศมาใช้เป็นแนวทางดังนี้

ผู้ซื้อต้องให้ออกโอกาสแก่ผู้ขายในการซ่อมแซมสินค้าให้ก่อนตามสมควร ผู้ซื้อมีสิทธิเรียกให้มีการเปลี่ยนรถคันใหม่ให้แก่ผู้ซื้อ หรือให้ผู้ขายรับซื้อคืนพร้อมชำระค่าเสียหายที่เกิดจากการนำรถเข้าซ่อมตามสมควร หากเป็นไปตามข้อกำหนดข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

(1) ผู้ขายทำการซ่อมเพื่อแก้ไขในเรื่องเดียวกันตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป และกรณีความชำรุดบกพร่องของรถยนต์ อาจจะก่อให้เกิดการเสียชีวิตหรือบาดเจ็บสาหัสขณะขับขี่

(2) ผู้ขายทำการซ่อมเพื่อแก้ไขในเรื่องเดียวกันตั้งแต่ 4 ครั้งขึ้นไปในเรื่องความไม่เป็นไปตามมาตรฐานของรถยนต์

(3) รถยนต์ไม่สามารถใช้งานได้อันเนื่องมาจากการต้องนำรถเข้าซ่อมแซมด้วยเหตุของการชำรุดบกพร่องรวมแล้วมากกว่า 30 วันนับแต่วันที่ส่งมอบรถยนต์ให้แก่ผู้ขาย และเมื่อขยายเวลาไปอีกเกินกว่า 30 วัน ก็ยังไม่สามารถซ่อมเสร็จตามกำหนดได้ เนื่องจากสภาพของรถยนต์เกินความสามารถในการซ่อมของผู้ขาย

2) ผู้ศึกษาขอเสนอให้มีการเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เรื่องความรับผิดเพื่อชำรุดบกพร่อง มาตรา 472/1 โดยใช้ถ้อยคำต่อไปนี้

“ความชำรุดบกพร่องของรถยนต์ที่เกิดขึ้นภายใน 6 เดือน นับแต่วันส่งมอบสินค้า ให้สันนิษฐานว่า เป็นความชำรุดบกพร่องที่มีอยู่ก่อนวันที่มีการซื้อขายหรือส่งมอบสินค้า และผู้ขายสินค้าจะต้องรับผิดชอบ

ความรับผิดของผู้ขายตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ การซ่อมแซมสินค้า การเปลี่ยนสินค้า การชดเชยค่าเสียหายอันมีผลต่อเนื่องมาจากการใช้สินค้าที่มีความชำรุดบกพร่องนั้นแก่ผู้ซื้อ หรือกรณีที่ผู้ขายยังมีได้แก้ไขซ่อมแซมสินค้าให้สามารถใช้งานได้เหมาะสมแก่ประโยชน์อันมุ่งจะ

ใช้เป็นปกติหรือเป็นประโยชน์ที่มุ่งหมายโดยสัญญาผู้ซื้อที่มีสิทธิในการยึดหน่วงราคาสินค้าไว้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนได้

3) ผู้ศึกษาขอเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคร่วมกับสมาคมอุตสาหกรรมยานยนต์ไทย จัดตั้งศูนย์ระงับข้อพิพาทในอุตสาหกรรมยานยนต์ขึ้น โดยตั้งอนุญาโตตุลาการขึ้นเพื่อทำหน้าที่ชี้ขาดข้อพิพาทด้านยานยนต์ระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย และศาลมีอำนาจบังคับไปตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการนั้น”

ข้อเสนอที่กล่าวไปข้างต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การคุ้มครองผู้บริโภคด้านความรับผิดชอบเพื่อความซื่อสัตย์สุจริตของสินค้าที่เป็นรถยนต์ใหม่มีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับกฎหมายต่างประเทศมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กิตติศักดิ์ ปรกติ. ความรับผิดชอบเพื่อชำระคบกพร่องในสัญญาซื้อขาย : ผลงานวิจัยเสริมหลักสูตร.
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2561.
- กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา. “คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 459/2514.” <https://deka.in.th/view-32664.html>, 22 พฤศจิกายน 2564.
- จิตรตรา ชันเงิน. “ละเมิด.” รายงานส่วนบุคคล ในการประเมินผลการทดลองการปฏิบัติราชการ
ของกองกฎหมายและคดี สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, 2561.
- จิราพร ร้อยละสี. “ความรับผิดชอบในความชำระคบกพร่องของสินค้า.” วารสารกฎหมาย มหาวิทยาลัย
อัสสัมชัญ. ฉบับที่ 3. น. 257 (สิงหาคม 2555).
- ไชยยศ เหมะรัชตะ. กฎหมายว่าด้วยสัญญา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2539.
- ชนกฤต วรธนันชชากุล. “เจาะข้อกฎหมายคดีตัวอย่างสินค้าไม่ปลอดภัย เมื่อขวดน้ำอัดลมระเบิด.”
https://www.matichon.co.th/columnists/news_579292., 27 พฤศจิกายน 2564.
- นุสรรา เงินเจริญ. “ทุบรถ สะเทือนอุตสาหกรรม.” นิตยสารฟอร์มูล่า. น. 12 (มีนาคม 2548).
นิตยสารฉลาดซื้อ. “รถยนต์ชำระซ่อมไม่หาย ฟ้องให้ชดใช้เป็นเงินได้.”
<https://www.chaladsue.com/article/3696>., 2 ธันวาคม 2564.
- นิตยสารฉลาดซื้อ. “แก้ปัญหารถยนต์ใหม่มีมือหนึ่งชำระคบกพร่อง.”
<https://www.chaladsue.com/article/2372>., 25 ธันวาคม 2564.
- นิตยสาร เฮอไลท์แมก. “ประกาศทุบรถ “Rocco” หน้าโชว์รูม ไม่พอใจรถป้ายแดง เดือนเดียวส่ง
ซ่อม 4 ครั้ง.” <https://community.headlightmag.com/index.php?topic=68441>., 22 กันยายน
2564.
- บุษกร วิทยานุกรณ์. “บทวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบเพื่อความชำระคบกพร่องของสินค้า
พ.ศ. .... (Lemon Law).” วารสารวุฒิสภา. น. 12 (ธันวาคม 2563).
- มันนี่กูรู. “อะไหล่รถยนต์ที่ควรเปลี่ยนเมื่อผ่านไป 1-3 ปี.” <https://www.moneyguru.co.th/car-and-insurance-tips/articles/อะไหล่รถที่ควรเปลี่ยนเมื่อผ่านไป1ปี/>, 26 เมษายน 2565.

มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค. “9 ตุลาคม ศาลพิพากษาคดีผู้ซื้อรถยนต์ยี่ห้อเซฟโรเลจฟ้องผู้ประกอบการ.”

https://www.consumerthai.org/main/index.php?option=com_content&view=article&id=467:2009-06-24-04-15-30&catid=48:2008-12-16-09-19-59&Itemid=89, 25 ธันวาคม 2564.

“รถป้ายแดง มีปัญหาขอเปลี่ยนคันใหม่ได้หรือไม่.” <https://www.ridebuster.com/did-we-can-replace-new-car/>, 18 ธันวาคม 2564.

วิษณุ เครืองาม. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซื้อขาย, แลกเปลี่ยน, ให้.

พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2549.

วาคิน ยังช่วย. “ความรับผิดเพื่อชำรุดบกพร่อง.” https://thai-civil-code.blogspot.com/2009/09/blog-post_7536.html, 2 ธันวาคม 2564.

วิณัญญา แสงสุข. “หลักการและแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญของกฎหมายว่าด้วยซื้อขายของไทยและอังกฤษ.” วารสารมหาวิทยาลัยรามคำแหง ฉบับนิติศาสตร์. ปีที่ 1. ฉบับที่ 1. น. 59 (2555).

วุฒิชัย ศรีตะลหฤทัย. “การคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับมาตรการการตรวจสอบความปลอดภัยของสินค้าประเภทรถยนต์ก่อนนำออกสู่ตลาด.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2554.

ศิริชนก วิริยเกื้อกุล. “กฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า.”

วารสารอะคาเดมี โฟกัส. น.6 (กุมภาพันธ์ 2561).

สุขยม ศุภนิติย์. คำอธิบายกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2557.

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, “การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ. ....” รับฟังความคิดเห็นตั้งแต่วันที่ 10 มิถุนายน 2563 ถึงวันที่ 25 มิถุนายน 2563.

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, ชี้แจงเรื่องร้องเรียนกรณีรถยนต์ รุ่นเพียตและโฟกัส.
ชำรุดบกพร่อง. ข่าวที่ 52/2560 วันที่ 12 ตุลาคม 2560.

สำนักข่าวทีนิวส์. “ออกป้ายแดงวิ่ง 11 กิโลเมตร รถพัง แกรมศูนย์ไม่ยอมให้เปลี่ยนคัน.”

<https://www.tnews.co.th/social/498246/สาวออกรถป้ายแดง-วิ่งได้แค่-11-กิโล-รถพัง-แกรมศูนย์ไม่ให้เปลี่ยนรถใหม่-จะยกเลิกสัญญาก็ต้องเสียเงิน..>, 22 กันยายน 2564.

สำนักข่าววอยซ์ออนไลน์. “ศาลแพ่งพิพากษาให้ตัวแทนจำหน่ายและผู้เช่าซื้อรถยนต์ยี่ห้อเซฟโรเลจคืนเงินค่างานและค่าเช่าซื้อพร้อมดอกเบี้ย กรณีผู้เสียหายฟ้อง หลังพบปัญหาสินค้าชำรุดที่เกิดจากการผลิต.” <https://www.voicetv.co.th/read/269547>, 25 ธันวาคม 2564.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. “เรื่องเสร็จที่ 736/2563 บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกอบร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ. ....”

https://www.krisdika.go.th/data/comment/comment_lawdraft/2563/0736_2563_0113.pdf, 16 กันยายน 2564.

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. “อำนาจและหน้าที่.” https://www.ocpb.go.th/news_view.php?nid=9747., 26 เมษายน 2565.

สำนักพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ. “ร่างกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค “รถยนต์-มือถือ” ชำรุดเปลี่ยนได้.”

<https://www.thansettakij.com/politics/237586>., 16 กันยายน 2564.

สำนักพิมพ์มติชน. “ขกรณฟ้องรถยนต์ฟอร์ด ศึกษาคดีแบบกลุ่ม Class Action.”

https://www.matichon.co.th/local/crime/news_612278., 25 พฤศจิกายน 2564.

สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. “กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความชำรุด

บกพร่องของสินค้า.” [https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:ul](https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:ul_RubKiGWkJ:https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php%3Fnid%3D45968%26filename%3Dhouse2558_2+&cd=2&hl=th&ct=clnk&gl=th)

[_RubKiGWkJ:https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php%3Fnid%3D45968%26filename%3Dhouse2558_2+&cd=2&hl=th&ct=clnk&gl=th](https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php%3Fnid%3D45968%26filename%3Dhouse2558_2+&cd=2&hl=th&ct=clnk&gl=th)., 26 เมษายน 2565.

ส่วนนิติกร มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.”

<https://dla.wu.ac.th/th/archives/3782>., 26 เมษายน 2565.

สภาองค์กรผู้บริโภค. “รู้จักสภาองค์กรของผู้บริโภค.” <http://tcc.indyconsumers.org/>.,

22 พฤศจิกายน 2564.

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์. “ผู้บริโภคกลุ่มเฮ! ฟอร์ดจ่ายชดใช้ 308 ราย 23 ล้าน.”

<https://www.thaipost.net/main/detail/18151>., 25 พฤศจิกายน 2564.

อรนุช อาษาทองสุข. “การควบคุมและแก้ไขปัญหาข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม.” วิทยานิพนธ์

มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ภาพต่างประเทศ

California Consumer Attorneys. “Los Angeles Song-Beverly Act Attorney.”

<https://thelemonfirm.com/lemon-law/californias-song-beverly-act/>., 22 October 2021.

Kathleen Michon. “Lemon Law for New car.” [https://www.nolo.com/legal-encyclopedia/lemon-](https://www.nolo.com/legal-encyclopedia/lemon-law-used-cars-30107.html)

[law-used-cars-30107.html](https://www.nolo.com/legal-encyclopedia/lemon-law-used-cars-30107.html)., 22 December 2021.

Kevin Lee. "Lemon Law's Effectiveness Under Scrutiny," <http://koreabizwire.com/lemon-laws-effectiveness-under-scrutiny/168219>. 15 November 2021.

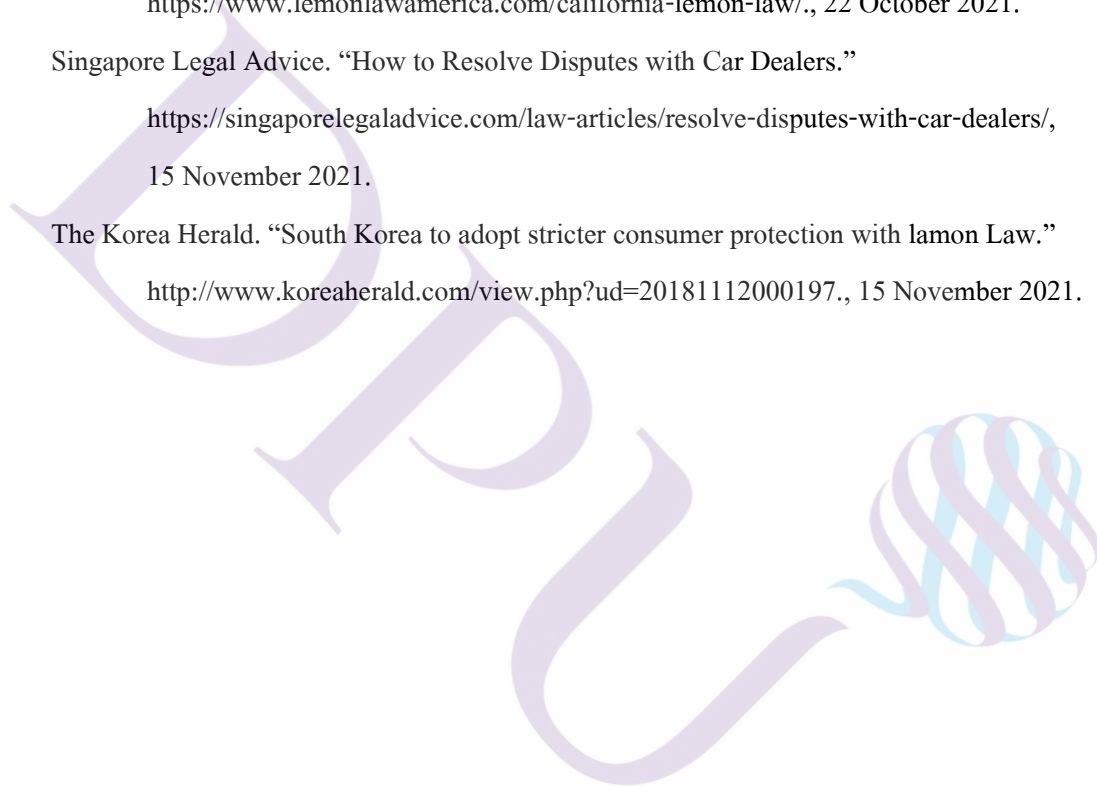
Korea Legislation Research Institute. "A Legal Study of Replacement and Refund of Defective Vehicles - Focused on Enactment of the Korean Lemon Law."
<https://www.klri.re.kr/eng/publication/1084/view.do>., 15 November 2021.

KOSPI. "Korean Lemon Law on car Purchase to next year." <https://pulsenews.co.kr/view.php?year=2018&no=708857>., 15 November 2021.

Lemon Law America. "California Lemon Law Statutes."
<https://www.lemonlawamerica.com/california-lemon-law/>., 22 October 2021.

Singapore Legal Advice. "How to Resolve Disputes with Car Dealers."
<https://singaporelegaladvice.com/law-articles/resolve-disputes-with-car-dealers/>,
15 November 2021.

The Korea Herald. "South Korea to adopt stricter consumer protection with lemon Law."
<http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20181112000197>., 15 November 2021.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล

ประวัติการศึกษา

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

สายชล บุญคงมาก

พ.ศ. 2551 นิติศาสตรบัณฑิต

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2558 นิติกรรมการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

กระทรวงยุติธรรม

พ.ศ. 2559 ทนายความ

สำนักกฎหมายสายชล บุญคงมาก ปัจจุบัน

